

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 51. IZREDNA SEJA

(9. november 2017)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANK IN DRŽAVLJANOV, KI TEMELJI NA TRAJNI IN NEODtujlivi PRAVICI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODOLČNE
PO NAČELU BELTVE OBLASTI NA ZAKONODAJNO, IZVRŠILNO IN SODNO.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO, DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANI JO IZVRŠUJEJO NEPOSREDO IN ZVOJNOLIVNO.
SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.

MANDAT

VII

IZREDNA
SEJA

51

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejhinih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejhinih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 51. izredna seja (9. november 2017)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2018

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 51. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2E), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2211-VII
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV (ZUPJS-G), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2021-VII
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O VISOKEM ŠOLSTVU (ZViS-L), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2274-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	6
1. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2E), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2211-VII	6
MATJAŽ HAN	6
MATJAŽ HAN	7
UROŠ PRIKL	7
UROŠ PRIKL	8
PETER POGAČAR	8
MARIJAN POJBIČ	9
UROŠ PRIKL	9
MARIJA BAČIČ	10
IVA DIMIC	11
IVA DIMIC	11
LUKA MESEC	11
MAG. ALENKA BRATUŠEK	12
IRENA GROŠELJ KOŠNIK	12
MATJAŽ HAN	13
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	13
TOMAŽ LISEC	15
LUKA MESEC	16
MARIJAN POJBIČ	17
MIHA KORDIŠ	18
MARINKA LEVIČAR	19
MAG. MATEJ TONIN	19
MATJAŽ HAN	21
MAG. MATEJ TONIN	21
LUKA MESEC	21
TILEN BOŽIČ	22
MATJAŽ HAN	22
MIHA KORDIŠ	23
MARINKA LEVIČAR	23
TILEN BOŽIČ	23
FRANC JURŠA	23
IRENA GROŠELJ KOŠNIK	24
DR. MITJA HORVAT	25
DR. DRAGAN MATIČ	27
DR. FRANC TRČEK	27
FRANC JURŠA	27
VOJKA ŠERGAN	27
JAN ŠKOBERNE	29
DR. MITJA HORVAT	30
PRIMOŽ HAINZ	30
DR. MITJA HORVAT	30
PRIMOŽ HAINZ	30
DR. MITJA HORVAT	30
PRIMOŽ HAINZ	30
DR. MITJA HORVAT	30
PRIMOŽ HAINZ	31
DR. FRANC TRČEK	31
UROŠ PRIKL	32
DR. JAŠNA MURGEL	33
PRIMOŽ HAINZ	35
DR. FRANC TRČEK	35

PETER POGAČAR	35
PETER POGAČAR	35
MAG. ALENKA BRATUŠEK	36
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV (ZUPJS-G), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2021-VII	36
IVA DIMIC	36
IVA DIMIC	36
PETER POGAČAR	37
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	38
MARIJA BAČIČ	39
PRIMOŽ HAINZ	39
LJUDMILA NOVAK	39
MIHA KORDIŠ	40
MIRJAM BON KLANJŠČEK	41
IRENA GROŠELJ KOŠNIK	41
NADA BRINOVŠEK	42
IVA DIMIC	42
PRIMOŽ HAINZ	44
MIHA KORDIŠ	44
PRIMOŽ HAINZ	44
MAG. TANJA CINK	44
JOŽEF HORVAT	45
JOŽEF HORVAT	46
PETER POGAČAR	47
IVA DIMIC	48
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O VISOKEM ŠOLSTVU (ZViS-L), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2274-VII	49
MIHA KORDIŠ	49
MIRJAM BON KLANJŠČEK	50
DR. TOMAŽ BOH	50
MARIJA BAČIČ	51
JOŽEF HORVAT	51
DR. MATEJ T. VATOVEC	52
MIRJAM BON KLANJŠČEK	52
SAŠA TABAKOVIĆ	53
ŽAN MAHNIČ	53
PETER VILFAN	54
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	55
TOMAŽ LISEC	55
MAG. MATEJ TONIN	55
DR. MITJA HORVAT	56
DR. MITJA HORVAT	56
PRIMOŽ HAINZ	56
DR. MITJA HORVAT	56
DR. MITJA HORVAT	57
DR. MITJA HORVAT	57
2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	57
3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	57

Državni zbor VII. mandat

51. izredna seja 9. november 2017

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora
Matjaž Nemec.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 9. novembra 2017 ob 14.05.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 51. izredno sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi drugega odstavka 58. člena ter drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: gospa Vesna Vervega, gospa Erika Dekleva, gospa Anita Koleša od 18. ure dalje, Violeta Tomić, mag. Andrej Šircelj, gospa Eva Irgl, gospa Janja Sluga, gospod Roberto Battelli, gospod Franc Breznik, gospod Branko Zorman, gospod Marjan Dolinšek do 22. ure, dr. Milan Brglez med 16. in 18. uro, mag. Matej Tonin od 18. ure dalje, gospa Suzana Lep Šimenko od 16. ure dalje, dr. László Göncz od 15. ure dalje, mag. Branko Grims in gospod Bojan Podkrajšek.

Na sejo sem vabil predstavnike Vlade.
Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 51. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda seje ste prejeli v ponedeljek, 6. novembra 2017, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora.

Predlogov za širitev dnevnega reda seje nisem prejel. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 61 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 60, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 60.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 51. izredne seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM**

IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 17 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Matjažem Hanom. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Matjažu Hanu.

MATJAŽ HAN (PS SD): Spoštovani predsednik, spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Spremembe pokojninske zakonodaje vedno spremljajo številna pereča socialna in ekonomska vprašanja. To moram povedati tudi iz lastne izkušnje; v zadnjih treh tednih, odkar je ta zakon na poti, sem dobil kupico vprašanj in se zavedam, kaj pomeni, ko spreminjamo pokojninsko zakonodajo.

V času druge Janševe vlade smo Socialni demokrati podprli pokojninsko reformo, ki jo je pripravil takrat minister Vizjak in je bil uspešen pri dogovoru s socialnimi partnerji in mislim, da je naredil takrat dobro delo, kljub temu da vemo, da je bila ta reforma na nek način tudi utemeljena na Svetlikovi reformi pred časom. O samem referendumu ne bi rad govoril. Ko smo podprli zadnjo pokojninsko reformo, smo se zavedali, da ni idealna in da ne rešuje vseh demografskih izzivov za zmeraj. Vendar pa je bila usklajena s sindikati in je šla takrat v pravo smer in vidimo, da danes daje neke dobre rezultate. Zavarovalniški princip našega pokojninskega in socialnega zavarovanja pomeni, da moramo vseskozi graditi zaupanje v pokojninski sistem, to je najpomembnejše. Tudi v prihodnje mora naš pokojninski sistem temeljiti na medgeneracijski solidarnosti, predvsem pa na vzajemnosti. In to je ključno. In zato ker mora država jamčiti pravice in ščititi utemeljena pričakovanja ljudi znotraj pokojninskega sistema, smo se v Poslanski skupini Socialnih demokratov in v Poslanski skupini Desusa odločili, da predlog novele ZPIZ predstavimo tudi vam.

Uvodoma naj povem, in to iskreno, da smo predlog novele ZPIZ pripravili tudi na podlagi

sodelovanja s Svobodnimi sindikati in v sodelovanju z Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Svobodni sindikati se namreč že od začetka uveljavitve sedanjega zakona, kljub temu da so bili socialni partnerji v Vizjakovi reformi, na nek način borijo za odpravo krivice, ki je bila takrat storjena – če je bila to krivica –, ki jo je prinesel tistim, ki so prostovoljno se vključili v obvezno pokojninsko zavarovanje.

Vsi skupaj zdaj ugotavljamo, da je ljudem, ki so bili znotraj pokojninskega sistema do leta 2013, država takrat garantirala pravico do prostovoljnega vstopa v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in da bo ta pokojninska doba enakovredna tudi drugim dobam. Pri koriščenju te pravice je po večini šlo za brezposelne; med njimi je bilo veliko tistih, ki so izgubili delo v stečajih in so po določeni dobi izgubili nadomestilo na zavodu. Druga večja skupina so bili ljudje, ki so delali s skrajšanim delovnim časom in so tako doplačevali delovno dobo. Tretja pa je bila za tiste starejše brezposelne, ki so bili ali pa ki so na nek način nezaposljivi in so čakali na pokojnino. Pri tej noveli torej gre za na nek način popravilo krivic, ki se naslavlja prav na te delavce oziroma na te skupine. Novela ZPIZ pred vami torej odpravlja krivico, ki se je zgodila ljudem, ki so bili prostovoljno vključeni v obvezno pokojninsko zavarovanje pred zadnjo pokojninsko reformo. Nikakor ne posegamo v sistem pokojninskega zavarovanja, kot je bil dogovorjen takrat med Janševo vlado in med socialnimi partnerji in v bistvu, ko je šlo za zadnjo reformo. Ne spreminjamo – in to je najbolj pomembno – upokojitvenih pogojev in ne posegamo v veljavne rešitve in veljavne upokojitvene pogoje. Zagotavljamo ljudem, da se tista doba, ki so jo pridobili s prostovoljnim vplačevanjem prispevkov in se je po starem zakonu štela za delovno dobo pri izpolnjevanju upokojitvenih pogojev, sedaj po novem, popravljalnem zakonu šteje v pokojninsko dobo brez dokupa. Ljudje bodo v bistvu z novo odločbo, če bo ta zakon seveda sprejet, se rešili tistih malusov, za katere so takrat dobili odločbo.

Velja poudariti, da s tem zakonom rešujemo samo vprašanja tiste dobe, ki je bila vplačana po starem zakonu. Tiste, ki je po novem zakonu, pa ne, saj ljudje, ki prostovoljno plačujejo po novem zakonu, danes vedo, da se ta doba ne bo štela v pogoj za 40 let pokojninske dobe brez dokupa, ki omogoča upokojitev pri nižji starosti brez znižanja. In v bistvu je naša ocena, da gre tukaj za cca med tisoč in pet tisoč ljudi, ki zaradi tega na nek način imajo manjše pokojnine.

Ker mi časa zmanjkuje, bi rad povedal še drugo spremembo, kjer v bistvu gre za to da bodo s to spremembo 134. člena ljudje sigurno vedeli predvsem eno stvar – da če jim delodajalec ne bo plačal prispevkov, bo to ugotovil zavod ZPIZ in bo potem FURS lahko na nek način iztožil ta prispevek za ljudi in ljudem

se bo štela seveda na nek način delovna doba. Mislim, da je to ključno in upam, da v tej razpravi, ki jo bomo danes imeli, ne bo prevladala predvsem uradniška logika in tista logika, da morajo vsi ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Čas.

MATJAŽ HAN (PS SD): ... navadni ljudje oziroma delavci poskrbeti sami za to da imajo plačane prispevke. Tako da na koncu, se opravičujem, ker sem malo daljši, v življenju z majhnimi stvarmi lahko naredimo tudi velike zgodbe. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve, invalide kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Urošu Prikladu.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je kot matično delovno telo na svoji 49. seji obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. V proceduro ga je vložila skupina poslancev poslanskih skupin SD in Desus. Na samem odboru so ob predstavnikih predlagatelja sodelovali tudi predstavniki Ministrstva za delo, Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, komisije Državnega sveta, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in seveda naša Zakonodajno-pravna služba. Le-ta je predlog zakona proučila z vidika njegove skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in z zakonodajno-tehničnega vidika ter dala nekatere pripombe k členom 1, 2., 3 in 6. Odbor je obravnaval oziroma se seznanil tudi z mnenjem Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki predlog zakona seveda podpira. V poslovniškem roku so bili s strani kvalificiranih predlagateljev vloženi amandmaji k členom 1, 3 in 6. Uvodoma sva moja malenkost in kolega Han kot predstavnika predlagateljev poudarila, da sta poslanski skupini Desus in SD predlog novele pripravili v sodelovanju z Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije. Zakonodaja se spreminja na pobudo državljanov, ki so se zaradi pokojninske reforme iz leta 2012 počutili oškodovane, saj se jim doba, ki so jo pridobili s prostovoljnim vstopom in vplačevanjem posledično v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje pred letom 2013, ni več štela oziroma se ne šteje na enak način kot po predhodni zakonodaji. Kljub temu da Ustavno sodišče neustavnosti ni ugotovilo, smo se odločili, da predlagamo spremembo ureditve navedene problematike na način, da se bo zavarovancem, ki so bili določeno obdobje pred letom 2013 prostovoljno vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, to obdobje ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Malo miru!

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): ... upoštevalo tudi pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev za starostno pokojnino pod pogoji 60 let in 40 let pokojninske dobe brez dokupa. S spremembo zakona se zagotavlja načelo varstva pričakovanih pravic. Vlada je v svojem mnenju, ki nam ga je predstavila, eksplicitno poudarila, da predlog spremembe zakona tudi podpira. V sami razpravi, ki je potekala predvsem na temo 1. člena predloga zakona, je bilo poudarjeno, da je predlog pomemben tudi za to, da se ljudem povrne zaupanje v pokojninski sistem – tako sedanjim upokojencem kot seveda tudi tistim, ki bodo v sistem izplačevanja pokojnin šele vstopali. Razpravljavci smo se na odbor strinjali, da je treba zagotoviti upoštevanje celotnega obdobja zavarovanja v pokojninsko dobo delavcem, ki na obračunavanje prispevkov za socialno varnost nimajo vpliva, ob hkratnem obveščanju zavarovancev o posledicah neoddaje obračunov ter pozivu delodajalcem, da izplačajo plačo ter oddajo obračun davčnih odtegljajev. Poudarjeno je bilo tudi, da se breme ne sme, poudarjam, ne sme prenašati na delavce oziroma zavarovance, saj je država tista, ki mora poskrbeti, da je delavec zaščiten. Za kršitev delodajalca pa se ne sme in ne more obremeniti delavca. Ob zaključku obravnavane točke je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin Desus in SD k členom, 1, 3 in 6. Odbor ni sprejel predloga za amandma odbora poslanske skupine Levice, hkrati pa je skladno s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih v moje veliko veselje tudi soglasno s 15 glasovi za in nobenim proti tudi sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni tudi amandmaji. Dopolnjen predlog zakona pa je sestavni del tega poročila, ki sem vam ga kljub hrupu v dvorani skušal na kratko predstaviti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospodu Petru Pogačarju.

PETER POGAČAR: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

S predlogom sprememb Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se predlaga nova ureditev upoštevanja dobe, pridobljene s prostovoljno vključitvijo v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in sicer na način, da se pokojninska doba, ki so jo zavarovanci do vključno 31. 12. 2012 – pomeni, do uveljavitve veljavnega zakona – pridobili na podlagi prostovoljnega vstopa v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pri

uveljavljanju pravic po novem zakonu upošteva kot pokojninska doba brez dokupa.

Vlada Republike Slovenije je proučila navedbe in utemeljitve predlagateljev zakona ter podpira namen, ki ga zakon predvideva v zvezi z zaščito pravic delavcev ter enotno ureditvijo upoštevanja obdobja neplačanih, neobračunanih prispevkov za zavarovance, ki na obračune ter plačilo prispevkov za socialno varnost lahko vplivajo.

Vlada Republike Slovenije sicer ne podpira predloga nove ureditve upoštevanja pokojninske dobe, ki so jo posamezniki pridobili s prostovoljnim vstopom v obvezno zavarovanje do leta 2013 kot pokojninsko dobo brez dokupa, vendar pa poudarja, da razume razloge predlagateljev za predlagane spremembe, zato predlogu zakona – tudi glede na zagotovitve, da so sredstva za izvedbo teh sprememb že zagotovljena v že veljavnem finančnem načrtu zavoda – izrecno ne nasprotuje.

Vlada Republike Slovenije potrjuje ugotovitve predloga, ki izpostavlja, da bo v letu 2018 prišlo do drugačnega upoštevanja obdobja, za katera delodajalci ne bodo predlagali obračuna prispevkov za socialno varnost v pokojninsko dobo. V naslednjem letu bodo namreč vzpostavljene individualne evidence pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, iz katerih bo mogoče po posameznem zavarovancu ugotoviti dejstva obračuna ter tudi plačila ali delnega plačila prispevkov.

Skladno z navedenim je tudi po mnenju Vlade Republike Slovenije treba zagotoviti, da delavci, za katere delodajalec ne bo oddal obračuna, ne bodo oškodovani pri uveljavljanju pravic iz pokojninskega zavarovanja ter bodo imeli kljub nezakonitemu ravnanju njihovih delodajalcev zagotovljeno socialno varnost v primeru nastopa zavarovanih primerov, ki jih kot takšne določa zakon.

Vlada v svojem stališču ugotavlja, da predlog v skladu z načelom varovanja šibkejše stranke ter ob upoštevanju drugih značilnosti sistema vzpostavlja zadosten sistem zaščite pravic delavcev v okviru pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Hkrati Vlada pozdravlja uvedbo obveščanja delavcev, ki jim prispevki za socialno varnost ne bodo obračunani ali pa plačani, saj je tudi po oceni Vlade nedopustno, da so delavci s tem dejstvom lahko seznanjeni šele ob sami upokojitvi oziroma ob uveljavljanju pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Enako kot ureditev, ki delavcem zagotavlja upoštevanje obdobja, za katero jim delodajalci niso obračunavali prispevkov za socialno varnost v pokojninsko dobo, Vlada Republike Slovenije podpira tudi predlog zakona v delu, ki se nanaša na poenotenje ureditve vštevanja obdobja neplačanih in neobračunanih prispevkov za vse zavarovance, ki imajo možnost vplivati na plačilo in obračun prispevkov za socialno varnost. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju bomo v Slovenski demokratski stranki podprli.

Predlog zakona se očitno spreminja na pobudo državljanek in državljanov, saj so se v preteklih letih ugotovile določene pomanjkljivosti v obstoječem zakonu, ki je bil takrat sprejet soglasno, tudi s podporo današnjih predlagateljev. Ne glede na to da je Ustavno sodišče Republike Slovenije takšno rešitev ocenilo kot ustavno dopustno, pa je problematika vplačanih prostovoljnih prispevkov za pokojninsko zavarovanje že dolgo znana. Zato nam ni jasno, na kaj so do danes čakale tiste koalicijske stranke, ki so na oblasti od leta 2013 in imajo parlamentarno večino, da lahko popravljajo zakone.

V Slovenski demokratski stranki torej ocenjujemo, da je sprememba dobrodošla, saj želimo s to spremembo doseči rešitve, s katerimi bomo omilili posledice ureditve veljavnega zakona ZPIZ-2 v delu, ki se nanaša na neupoštevanje prostovoljnega vstopa v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje do začetka veljavnosti ZPIZ-2, to je do vključno 31. 12. 2012. Vendar moramo opozoriti, da bi morali biti v enakem položaju tudi tisti, ki so svojo pokojninsko dobo dokupili, saj ni utemeljenega razloga, da bi bili obravnavani drugače kot tisti, ki so plačevali prostovoljne prispevke. Z namenom enake obravnave smo vložili tudi amandma.

Druga rešitev, zaradi katere bomo zakon podprli, je rešitev, ki gre v smer lažje izterjave prispevkov za socialno varnost, ki za delavce niso bili plačani. Vsaka rešitev v tej smeri je dobrodošla pod pogojem, da to ne pomeni nepotrebne dodatne birokratske obremenitve delodajalcev. Na odboru je bil tudi sprejet amandma, ki je sestavni del zakona in izboljšuje prvotno besedilo v smislu, da predpisuje dolžnost ZPIZ, da posreduje obveznost delodajalcu in zavarovancu o neobračunanih prispevkih, če delodajalec ne izpolni svoje obveznosti.

V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da predlog sprememb zakona rešuje stvari v pravo smer, zato smo že v stališču uvodoma povedali, da bomo zakon podprli, ne glede na to da se to počenja šele pred novimi volitvami v Državni zbor, kar se lahko razume kot predvolilni populizem sedanjih koalicijskih strank.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojeencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik. Še enkrat lep pozdrav!

Zelo na kratko bi vam želel predstaviti stališče Poslanske skupine Desusa do spremembe Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Nas seveda kot sopedlagatelje sprememb tega zakona zelo veseli, kar se je zgodilo že na samem matičnem delovnem telesu. Zgodilo pa se je to da smo ne praktično, ampak dejansko soglasno sprejeli odločitev za podporo temu zakonu. Verjamem, da bo tudi danes temu tako v Državnem zboru, saj zakon prinaša samo in izključno pozitivne valence do upravičencev oziroma do tistih, ki prejemajo pokojnino sedaj oziroma jo bodo tudi v bodoče.

Da je strožja zakonodaja ob izpolnitvi pogojev za upokojevanje in s samim vstopom v sistem izplačevanja praktično v veljavi že skoraj pet let, ima svoj namen. Tako da odgovarja na izzive demografskih trendov, ki so pri nas pač takšni, kot so, hkrati omogoča bolj vzdržen pokojninski sistem. Ob tem so se pa seveda izkazali torej tako pozitivni učinki za samo pokojninsko blagajno, če hočete posledično seveda tudi za državni proračun kot tudi za same upokojeence. Treba pa je tukaj ob tej točki povedati, da ni vse samo pozitivno v spremembi tako imenovanega ZPIZ-2, ampak da so tudi nekatere pomanjkljivosti, ki so se hočeš nočeš prikradle s pokojninsko reformo leta 2012 oziroma z uveljavitvijo 1. 1. 2013 in so se izkazale za kar, bom rekel, nepošteno ali pa nekorektne, neprimerne za nekatere skupine ljudi. In te zadeve danes s spremembo tega zakona odpravljamo.

Prostovoljna vključitev v sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja je po zadnji zakonodaji tretirana kot doba, ki se ne šteje kot doba za izpolnjevanje pogojev. Naj pa ob tem v isti sapi poudarim oziroma dodam, da prispevki za prostovoljno vključitev ne gredo v nič, torej niso brez zveze izplačani, saj se obračunajo oziroma vračunajo pri sami odmeri penzije oziroma pokojnine. Vendar pa je zavarovanec kljub temu prikrajšan, evo in to danes popravljamo. Če se odloči za predčasno upokožitev, se mu je pokojnina zaradi malusa 0,3 procenta na mesec – in to v nekaj letih lahko znaša tudi do 15 % – trajno znižala kljub upoštevanju prostovoljnih prispevkov, ki jih je izplačeval samoiniciativno. V nasprotnem primeru, torej če se ne odloči za predčasno pokojnino, pa bi se njegova polna upokožitev, polna pokojnina v končni fazi kar precej, tudi za kako leto ali več oddaljila. Ker vemo, da gre v primeru prostovoljnih zavarovancev, če hočete, praviloma za ranljivo populacijo – to so ljudje, ki so ostali brez zaposlitve, ki so ostali tudi brez nadomestila za brezposelne osebe in so bili prejemniki denarne socialne pomoči in so si iz tistih nekaj par fičnikov, oprostite za tako primerjavo, odtrgali od ust in plačevali po 60 evrov samoiniciativno, po 60 evrov pri denarni socialni pomoči za prostovoljno pokojninsko in

invalidsko zavarovanje, pa ostali brez vsega oziroma bili prikrajšani ... Tega pač, na žalost, ne moremo dopustiti. Res je, da nekoliko pozno reagiramo, pa vendar, bolje pozno kot nikoli, zavrtel se bo sistem za ponoven obračun pokojnin in ljudje ne bodo ostali prikrajšani.

V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da je predlog, o katerem odločamo danes, pravičen, pošten in zelo potreben. Potreben pa ni samo zaradi te skupine zavarovancev oziroma upokojencev, ampak tudi za to, dobro me poslušajte, da povrnemo zaupanje v pokojninski sistem tudi generacijam, ki danes še niti blizu penzije niso oziroma ki bodo vstopile v sistem izplačevanja pokojnin čez krepko dolgo vrsto let. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus in SD dopolnjujemo še z eno za zavarovance koristno in dobrodošlo rešitvijo, in sicer v zvezi z obračunom prispevkov za pokojninsko zavarovanje. Z našim dopolnilom bodo oziroma so zavarovani tudi tisti zavarovanci, ki jim delodajalec ne samo da ne plačuje prispevkov, ampak jih tudi ne obračuna; imeli bodo še nadalje za to obdobje priznana pokojninsko dobo.

Kot je uvodoma kolega Han povedal, so nekateri majhni koraki za odločevalce v Državnem zboru in velike pridobitve za vse tiste, ki so ostali iz takšnih ali drugačnih razlogov prikrajšani. In s spremembo ZPIZ-2 v tem trenutku te pomanjkljivosti, te anomalije, če hočete, to nepravilnost odpravljamo. In jaz iskreno pričakujem, da bomo tako složni, kot smo bili na matičnem delovnem telesu, in bomo soglasno spremembo zakona podprli v korist tistih upokojencev, ki so bili v preteklosti in so v tem trenutku še vedno prikrajšani.

Najlepša hvala in iskreno opravičilo za nekajsekundno prekoračitev časa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanj gošpa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Danes obravnavamo novelo pokojninskega zakona, ki smo jo ob pomoči Zveze svobodnih sindikatov pripravili v Poslanski skupini Socialnih demokratov in v Desusu. In lahko povem, tako kot je bilo že povedano, da je dobila na odboru soglasno podporo in tako upamo, da se bo to zgodilo tudi danes.

Zakon ne spreminja temeljev pokojninske zakonodaje, a žal, to moramo priznati, se tudi ne dotakne vseh področij, ki so se po uveljavitvi nove pokojninske zakonodaje izkazala kot ne najbolj domišljena. Pa vendar, nekateri so mnenja, da je premalo ambiciozen, ker rešuje zgolj nekaj sto primerov. V naši poslanski skupini kot predlagatelji pa menimo, da je še kako potreben in nujen, saj želimo, pa čeprav po korakih, vrniti zaupanje ljudi v pravno

državo in nenazadnje tudi v politiko. Motiti se je človeško, pravijo. Zelo pomembno je priznati napako in jo odpraviti, če je to le mogoče, in to danes počnemo s to novelo. Zakon spreminjamo na pobudo državljanov, ki so se zaradi pokojninske reforme iz leta 2012 počutili oškodovane, ker se jim doba, ki so jo pridobili s prostovoljnim vstopom v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje pred letom 2013, ni več štela na enak način kot po predhodni zakonodaji. ZPIZ-2 je namreč uzakonil novo pravico, to je predčasno pokojnino. Torej, zavarovanci, ki so bili prostovoljno vključeni v obvezno zavarovanje, so se lahko predčasno upokojili pri starosti 60 let in 40 let pokojninske dobe, žal pa je njihova pokojnina lahko bila tudi do 18 % nižja, saj se jim je za vsako manjkajoče leto odbijalo maluse. Socialni demokrati menimo, da je tak poseg v pridobljene pravice nedopusten. Ker so ljudje zaupali v zakone in pravno državo, so pričakovali, da bodo pravice iz tega naslova lahko koristili. Nov zakon pa jih je omejil. Zato smo pripravili rešitve na način, da predlagamo novo ureditev upoštevanja dobe, pridobljene s prostovoljno vključitvijo v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in sicer tako da se pokojninska doba, ki so jo zavarovanci do vključno 31. 12. 2012 pridobili s prostovoljnim vstopom v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pri uveljavljanju pravic po novem, veljavnem pokojninskem zakonu upošteva kot pokojninska doba brez dokupa.

S to novelo pa urejamo še eno pomembno področje, in sicer priznavanje zavarovanja za delavce v primeru, da jim delodajalec ni plačeval prispevkov. To določbo vnašamo v predlog novele zato, ker menimo, da ni prav, da zaradi spornih praks, ki se jih poslužujejo določeni delodajalci, na koncu nastradajo pridni, delavni ljudje. Kljub nekaterim na odboru izrečenim pomislekom Ministrstva za finance menimo, da je tako zapisana rešitev edini garant za zaščito pravic delavcev. Prav je, da se delavcem obdobje, za katero so obračunani prispevki za socialno varnost, všteva v pokojninsko dobo, ne glede na to ali so omenjeni prispevki tudi plačani. S sprejetim amandmajem na odboru smo predpisali dolžnost Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, da posreduje obvestilo delodajalcu in zavarovancu o neobračunanih prispevkih v primeru, če delodajalec ni izpolnil svoje obveznosti in ni posredoval obračuna davčnega odtegljaja. Z obvestilom se bo vsakega delavca seznanilo s posledicami neobračunanih prispevkov in s pravnimi možnostmi, ki jih ima za zaščito svojih pravic. Delodajalca pa se bo obvestilo, da mora izplačati plačo, če tega še ni storil, in posredovati obračun davčnega odtegljaja, sicer stori prekršek, za katerega sledi seveda kazen. Socialni demokrati iskreno verjamejo, da je predlagana novela dobra in gre tudi v smeri večje zaščite pravic delavcev. Zato jo bomo tudi enotno podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsednik, spoštovani predstavniki ministrstev, kolegice in kolegi!

Zakon, ki ga obravnavamo, rešuje tri zaznane težave veljavnega ZPIZ-2. Prvič, vštevanje obdobja prostovoljne vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v času do vključno 31. 12. 2012 v pokojninsko dobo brez dokupa. Drugič, zagotavljanje ustrezne podlage za vključitev v obvezno zavarovanje za poslovodne osebe ali družbenike pri ... oziroma v primeru neplačila prispevkov oziroma nepredložitve obračuna o plačanih prispevkih za socialno varnost. In tretjič, ureja pristojnost Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje glede izdaje tako imenovanega predizpolnjenega obračuna prispevkov za socialno varnost za delavce, ki so v zavarovanje vključeni na podlagi prvega in tretjega odstavka 14. člena ZPIZ-2 in za katere delodajalec Finančni upravi Republike Slovenije ne predloži obračuna prispevkov.

V Novi Sloveniji podpiramo predlagane rešitve. Moramo pa opozoriti, da zakon v svojih rešitvah ne gre dovolj daleč. Na nas in verjetno na vse poslanske skupine so se obrnili prostovoljni zavarovanci, ki so v pričakovanju pravice do pokojninske dobe brez dokupa vplačevali v pokojninsko in invalidsko zavarovanje tudi po 31. 12. 2012. Med njimi je veliko žensk, ki spadajo v najbolj ranljivo skupino ljudi. Po ZPIZ-2 ta kategorija ljudi nima pravice do znižanja starostne meje za delo pred 18. letom, nima pravice uveljavljati otrok za znižanje starostne meje in prav tako ne more uveljavljati znižanja za čas služenja vojaškega roka. Na pokojnino pa morajo čakati do starosti 65 let, kar je skoraj 6 let več od starosti, pri kateri se trenutno upokoji večina drugih državljanek. Če bi se upokojile predčasno, pa bi imele na že tako nizko pokojnino še do 18 % odbitka. Obdobje prostovoljnega vplačevanja se bo v skladu z zakonom upoštevalo kot pokojninska doba brez dokupa. Zaradi tega smo to rešitev vključili v našo novelo ZPIZ-2F, ki že čaka na obravnavo v Državnem zboru. Poleg njih pa so se na nas obrnili tudi delovni invalidi, ki so bili na dan 31. 12. 2012 zaposleni za določen čas, imeli pet let prehodnega obdobja in možnost upokojitve po ZPIZ-1, enako kot tisti delovni invalidi, ki so bili na dan 31. 12. 2012 prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Malo miru!

IVA DIMIC (PS NSI): ... kot brezposelne osebe. Pravično bi bilo, da bi bili izenačeni in ne da so kaznovani zato, ker so delali.

Poslanci Nove Slovenije bomo zakon podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo Luka Mešec.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Pri tej točki dnevnega reda gre za odpravljanje krivic, ki jih je omogočila pokojninska reforma druge Janševe vlade leta 2012. Ta je s 1. januarjem leta 2013 odvzela za nazaj pravice ljudem, ki so se prostovoljno vključili v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in si, da bi si zagotovili pravico do starostne pokojnine, sami plačevali prispevke. To je bilo mogoče delati vse od 1. 1. 2000, ko je začel veljati stari Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Za prostovoljno plačevanje prispevkov so se odločali predvsem prekarni delavci, dolgotrajno brezposelni in tisti, ki so čakali na upokojitev, torej že tako socialno ranljivi, ki so kljub hudi socialni stiski vplačevali sredstva za izplačilo pokojnin, da bi si zagotovili pravico do pokojnine. Leta 2012 pa jim je Državni zbor s tako imenovanim Vizjakovim zakonom soglasno, poudarjam, soglasno odvzel bistveni element pravice, zaradi katere so se vključili v zavarovanje. In še enkrat poudarjam, odvzeta jim je bila za nazaj. Na seji je bilo takrat prisotnih 76 poslank in poslancev Državnega zbora in vsi so glasovali za, vključno z današnjima predlagateljema zakona SD in Desusom, čeprav so bile že takrat jasne in znane posledice krivičnega odvzema pravic. Kasneje sta Zveza svobodnih sindikatov in Varuh človekovih pravic zahtevala ustavno presojo spornega predloga, a vlade in ministrstva vse do danes – torej 5 let – branijo nepravilno ureditev. Predlog, ki ga imamo danes pred seboj, končno to nastalo krivico vsaj delno odpravlja. Doba, pridobljena s prostovoljno vključitvijo v pokojninsko in invalidsko zavarovanje do 1. 1. 2013, bi se s tem predlogom upoštevala v celoti. V Levici seveda to podpiramo.

Vendar pa opozarjamo na naslednje. Obstaja velika verjetnost, da tisti, ki so se v zavarovanje vključili pred iztekom leta 2012, recimo leta 2010, in ga potem plačevali tudi naprej po 1. 1. 2013, o spremembi zakonodaje enostavno niso bili obveščeni. Enostavno so plačevali naprej ob pričakovanju in verjetju, da se jim bo zavarovalna doba pač upoštevala pri pokojninski dobi in s tem pri upokojitveni starosti. Takih ni malo. Marsikateri se je tudi obrnil na našo poslansko skupino, ko je slišal, da smo na odboru predlagali ta popravek oziroma dopolnilo k zakonu. Zato ga bomo danes predlagali še enkrat in apeliramo na vse poslanske skupine, da ga podprete.

Pripravili pa smo še drugi amandma, ki se nanaša na izterjevanje neplačanih socialnih prispevkov. Namreč, predlog, ki je pred nami, dolžnost za izterjavo neplačanih prispevkov za socialno varnost nepravilno prelaga na zaposlene. Tudi sam državni sekretar Peter

Pogačar je na odboru zadnjič pravilno ugotovil, da je učinkovitost pobiranja prispevkov za javne pokojninske sisteme naloga države, ki je država ne sme prelagati na zaposlene, zato smo predlagali še en amandma, in sicer, da to postane naloga države, ne pa da se zaposlene, ki so v podrejenem položaju glede na delodajalca, bremeni s skrbjo za izplačevanje pač lastnih socialnih prispevkov, kar je naloga delodajalca. Da so plačani, pa mora skrbeti država.

Če potegnem črto; veseli nas, da bomo po petih letih nepravice – upamo da uspešno – danes to pravico, ki je bila za nazaj odvezta, vrnili. Še enkrat pa pozivamo vse poslanske skupine, da podprete tudi naša dva amandmaja, ki sta bistvena za učinkovitost in pravičnost tega zakona. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanj mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Lep pozdrav, spoštovane kolegice in kolegi, še v mojem imenu!

In kaj zdaj pravzaprav čisto na koncu še povedati, ker se že kar nekako ponavljamo glede tega zakona? Tudi v naši poslanski skupini podpiramo predlagane spremembe, ker smo prepričani, da je bila pri sprejemanju ZPIZ-2 na nek način narejena napaka. Temeljni namen predloga zakona je, da se v skladu z načelom varstva zaupanja v pravo odpravijo posledice ureditve veljavnega ZPIZ-2 v delu, ki se nanaša na neupoštevanje prostovoljnega vstopa v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje do začetka veljavnosti ZPIZ-2, to je do vključno 31. 12. 2012, v pokojninsko dobo brez dokupa.

Kot že rečeno, bomo predlog zakona v naši poslanski skupini podprli. Bom pa vseeno dodala dve kritiki. Ena se nanaša na finančne posledice. V zakonu napišete, da predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun, ampak v isti sapi poveste, da bo to stalo državo približno 2 milijona evrov. Kdo pa, če ne državni proračun? ZPIZ tako ali tako dodajamo milijardo 300 in bomo dodali še ta dva milijona evrov, tako da to bi bilo korektno zapisati. In drugo, se ne morem znebiti občutka, da vseeno na nek način gre za nekaj populizma, ker se to rešuje tako rekoč tik pred volitvami. Zakon je bil sprejet leta 2012, opozorila so bila dana prej, tako da bi se stvar dalo urediti tudi pred tem.

In še eno opozorilo. Mislim, da smo vsi dobili tudi kakšno pismo na to temo, da s tem zakonom ne bomo odpravili vseh napak, ki jih je ZPIZ-2 uveljavil. Tako da upam, da ste tisti, ki ste predlagatelji, pregledali vse te pripombe in da ne bomo ustvarili s tem zakonom novih problemov. Kakorkoli, namen je dober in zato ima tudi našo podporo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanj gospa Irena Grošelj Košnik.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Spoštovani vsi prisotni, hvala za besedo.

Pokojninska reforma je bila v Državnem zboru sprejeta leta 2012, brez glasu proti in v soglasju s socialnimi partnerji. Nedvomno je bila reforma potrebna tako zaradi višanja primanjkljaja pokojninske blagajne, neugodnih demografskih napovedi, gospodarskih okoliščin in tudi zaradi višanja dolgoživosti družbe. Da bi bil cilj reforme dosežen, je bilo treba zaostriiti upokojitvene pogoje in hkrati tudi spremeniti način upokojevanja. Žal so se po uveljavitvi reforme po letu 2013 v praksi ugotavljale anomalije in tudi napake, katere se želi z novelo, ki jo obravnavamo danes, deloma odpraviti. Ustavno sodišče je sicer presodilo, da ureditev ni v neskladju z ustavo, a so se predlagatelji odločili, da predlagajo spremembo zakona v delu, ki se nanaša na upoštevanje obdobja prostovoljne vključitve v pokojninsko in invalidsko zavarovanje pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev za starostno upokojitev 60 let starosti in 40 let pokojninske dobe pred letom 2013. Naslednja predlagana sprememba gre smeri zaščite delavcev in predvideva obveščanje teh, če REK obrazci niso bili predloženi. Veljavna zakonodaja v 134. členu določa, da se v pokojninsko dobo štejejo tudi obdobja, v katerih je delodajalec obračunal prispevke za obvezno zavarovanje od zavarovančeve plače, vendar jih ni plačal. Z letom 2018 bo vzpostavljena evidenca o obračunanih in plačanih prispevkih, na podlagi katere bo razvidno, za katere delavce prispevke niso obračunani. Obdobje vključitve v obvezno zavarovanje se ob nespremenjeni zakonski ureditvi posledično ne bi upoštevalo v pokojninsko dobo. Ker pa ima delavec omejeno možnost vpliva na to, ali delodajalec plača prispevke, je cilj predlagane spremembe vzpostavitev mehanizmov, ki bi delavca v delovnem razmerju zaščitili pred izgubo zavarovalne dobe v obdobju, v katerem je dejansko delal, niso pa se mu obračunavali in plačevali prispevki za socialno varnost.

V Stranki modernega centra se zelo dobro zavedamo, kakšen pomen ima institut pokojnine v Sloveniji. To dokazuje tudi zadnja sprejeta sprememba Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, s katero smo zagotovili najnižjo pokojnino v višini 500 evrov za upokojence, ki izpolnjujejo polne pogoje za upokojitev. Ker se zavedamo, da so upokojenci ranljiva družbena skupina in jim pokojnina predstavlja pomemben, če ne celo edini vir dohodka, pozdravljamo spremembe, ki jih predvideva danes obravnavana novela. Ob obravnavi predloga zakona na matičnem delovnem telesu smo poslanci Poslanske skupine Stranke modernega centra močno izpostavili tudi dileme in se zavedamo, da se s

predlaganimi spremembami ne rešuje položaja vseh, ki so bili s sprejetjem ZPIZ-2 na kakršenkoli način oškodovani, predlog zakona pa bomo kljub vsemu podprli, saj spremembe, ki jih predvideva novela Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju za neko kategorijo, sledijo načelu varstva zaupanja v pravo. Torej, kot rečeno, Poslanska skupina SMC bo predlog zakona podprla. Hvala.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženih amandmajih.

V razpravo dajem 1. člen ter amandma Poslanske skupine Levica in amandma poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo. / oglašanje iz dvorane/ Tudi. Kot prvi dobiš besedo, samo naj se prijavijo vseeno.

Besedo ima, kot sem rekel najprej, v imenu predlagatelja gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Zelo iskreno in na kratko, glede na to da sem poslušal vse predstavniške stranke.

Moram reči, da se na nek način zahvaljujem za to, ker vidim, da bo ta zakon v takšni ali drugačni obliki danes zagledal luč sveta. Ko sem poslušal Marijana iz SDS, moram reči, da je bistveno lepšo besedo uporabil kot jaz, ko sem rekel, da smo naredili krivice. Marijan je rekel, da je bila narejena takrat ena pomanjkljivost in jaz mislim, da je res tako. In bi rad samo eno stvar odgovoril Marijanu in njegovi poslanski skupini, da tudi meni ni najbolj jasno, zakaj niso to vlade že prej storile. In v tem obdobju je največkrat vodila Ministrstvo za delo SD. Vendar vsi mi vemo, kako težko je spreminjati kakršnokoli pokojninsko reformo, ker s tem vendarle odpremo – in tu bi se navezal na Alenko – veliko vprašanj. In vsak posameznik v državi, ki prejema pokojnino, ki je tik pred pokojem, ima svojo zgodbo, svoj pogled. Ampak nekje kot realna politika mora pač narediti neko neko črto, pod katero žal ne gre. Mi moramo gledati na vsakega posameznika kot poslanca, ampak žal moramo gledati tudi na proračun. Proračun, kot že vsi veste, že sedaj daje ca. milijardo evrov v pokojninsko blagajno; hvala bogu, v zadnjem obdobju skoraj 200 ali 300 milijonov manj kot prej, ker je vendarle gospodarska rast, brezposelnost se je popravila in tako naprej. Pa vendarle, to so velika sredstva. Dokup in prostovoljna vključitev v pokojninski sistem je že s starim zakonom bil drugače rangiran. Če bi mislili samo ali pa če bi jaz osebno mislil samo na volitve prihajajoče, potem bi vse notri nametali v ta zakon, ampak na koncu se nam ne bi blagajna izšla. Tako da smo mi, bom rekel, na nek način res – in jaz sem tudi vsakemu posamezniku pisno odgovoril, ki mi je pisal na mail, zakaj – se odločili samo za ta del. In se zavedam, da bo verjetno danes nekaj zadovoljnih ljudi, nekaj ljudi – seveda tisti,

ki so dokupili študij, tisti, ki so dokupili vojaščino, kot smo takrat rekli – pa bo verjetno nezadovoljnih.

Ne strinjam pa se in najbolj nevarno je, da bi o tem zakonu, to bi šlo pa res za predvsem politično ali pa politikantstvo, zdaj licitirali; ker je ena stranka nekaj vložila, bo druga stranka nekaj dvignila, ampak vidim samo dobronamernost pri vseh, ki smo danes govorili. Edino, kar pa že jasno povem, da amandmaja SMC v Poslanski skupini Socialnih demokratov ne moremo podpreti. Gre za dve stvari. Ena je vsebinska, ker mislimo, da prevaliti na delavca to da se bo moral on ukvarjati s tem, ali ima plačane prispevke ali ne ... Ker veliko delavcev sploh ne ve, da ima plačane prispevke, saj zato je pa prišlo do problema. Verjetno tisti, ki dobijo na roke, lahko vedo, da je nekaj narobe, ampak enostavno nekateri nepošteni podjetniki – in teh je relativno zelo malo – izplačajo plačo delavcu, dajo tudi plačilno listo, vendar REK obrazca ne oddajo, in potem delavec na nek način ne ve, da mu niso bili plačani prispevki, in potem se zave šele takrat, ko gre žal v pokoj. Zato mislim, da je prav, da z Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in s Fursom s tem našim zakonom to rešujemo.

Drugo bi rad povedal, kar pa ni vsebinsko pa ne bi rad potenciral, ampak če bo kakršenkoli amandma sprejet, potem veste, da danes ta zakon ne bo sprejet, ker gre za potem tretje branje. In kaj se lahko naredi? Potem moramo sklicati še eno izredno sejo. Kdaj jo bomo sklicali? To je en problem. In drugo, mi s tem na nek način, vendar tega ljudje ne razumejo, če ta zakon ni sprejet – zato smo šli tudi na izredno sejo –, ustavljamo zakon o interventnem ukrepu na področju trga dela, s katerim naslavljam prave najbolj ranljivih skupin na trgu dela; to so starejši, ki so težje zaposljivi. Se pravi, zelo plastično, če ta zakon danes ni sprejet, bomo za tretje branje spet zahtevali izredno sejo, ampak z današnjim dnevom zablokiramo tisti zakon in lahko na nek način pridemo v situacijo, ko ne bo ta zakon sprejet in tudi tisti zakon ne bo mogel biti sprejet. V ta riziko Socialni demokrati ne moremo iti. Hvala lepa.

PODPRESEDENIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod predsedujoči, za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Tudi sama se pridružujem tistim, ki ste danes veseli teh razprav, ki so bile doslej, namreč, da čutimo enotnost, da bodo vse poslanske skupine prispevale svoj glas k temu, da bo ta zakon res sprejet. Ta zakon je zelo pomemben za določene skupine ljudi, ki so v letu 2012, kot smo danes že slišali, z novo pokojninsko reformo bili na nek način prikrajšani, ker se je zgodila neka ali napaka ali anomalija – nekateri so rekli, da je bilo to znano že tedaj –,

po drugi strani pa je morda prišlo do spregleda teh pomanjkljivosti in zaradi tega so te krivice prizadele mnoge prebivalce. Gre za najbolj revno skupino prebivalstva, torej tiste, ki so tedaj delali ali za krajši delovni čas ali so ostali brezposelni in si dobesedno trgali od ust, da so lahko vplačevali prostovoljne prispevke in pričakovali določene pravice iz teh prispevkov, ki so bile pa kasneje s pokojninsko reformo preklicane.

Tu smo tudi slišali, da so bile določene pripombe, ali gre za 2 milijona, 3 ali 4 milijone. Jaz bi tu vseeno opozorila, da imamo tu resnično opravka z ljudmi, ki nimajo vpliva v tej naši družbi, pa se vseeno pripravljajo zakon za popravilo krivic prav tem ljudem, ker kadar pa imamo opravka z več 10 milijoni ali pa več 100 milijoni, se nihče ne vpraša, ali gre za 102 milijona ali pa za 104 milijone. Tako da mislim, da je prav, da povemo, da je te krivice pač treba popraviti, pa ne glede na to ali bo šlo za 2 ali pa za 4 milijone končnih finančnih posledic. In kolikor smo lahko izvedeli tudi s strani ZPIZ, se bo to dalo prenesti glede na načrtovane prihodke.

Ta predlog smo vložili poslanci Desus skupaj s Socialnimi demokrati. Treba pa je poudariti, da je nastal tudi v sodelovanju z Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije in Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kar pomeni, da se je to krivico na nek način prepoznalo. Mi je pa žal, da Ustavno sodišče ni bilo pripravljeno, da bi krivico prepoznalo in jo tudi samo odpravilo. Torej je na nek način odgovornost poslancev, da to tudi prepoznamo in da ne glede na vse, kar se je v teh postopkih dogajalo, lahko rečemo, da samo pripravljene potem tudi odpravljati tiste napake, ki nastanejo tekom postopkov v Državnem zboru. Takrat je pač bila gospodarska kriza, in vsak način se je hotelo varčevati in takrat se naredi tudi marsikakšno napako, posebej še, kadar se želi oziroma kadar obstaja pripravljenost varčevati na tistih, ki so najbolj ranljivi, kar seveda ni v redu, da do tega sploh prihaja, vendar takšno je običajno stanje.

Zakon je tudi eden izmed tistih, ki so bili na matičnem odboru sprejeti brez glasu proti, čeprav smo imeli v času obravnave tega zakona na matičnem odboru, lahko rečem, zelo pestro, intenzivno, mestoma tudi razburljivo razpravo poslancev SMC na eni strani in na drugi strani vseh ostalih poslancev oziroma Ministrstva za finance na eni strani in Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na drugi strani. Dejansko je šlo prav za stvari, ki jih danes najdemo tudi v amandmaju Poslanske skupine SMC; prav o tem smo razpravljali in zelo vesela sem bila, ko je na koncu prišlo do tega, da smo skupaj enotno podprli zakon v takšni obliki, kot je danes pred nami.

Lahko rečem, da je to idilo nekako vseeno zmotil ta amandma SMC, ki je bil vložen včeraj in ki kaže, da se različni pogledi in strasti glede vsebine tega zakona še niso povsem

pomirili, vendar pa upam, da bomo danes lahko, če bo treba, tudi razpravljali o tem in na koncu dosegli enotno soglasje, ki je bilo že najavljeno tudi na tem področju. Gre namreč za to, da se poskuša s tem amandmajem nekako iti korak proti delodajalcem, jih na nek način tudi zaščititi, čeprav so pravzaprav delodajalci tisti, ki niso poštene, ki niso izpolnili REK obrazca, ki niso obračunali prispevkov, da se poskuša njihovo krivdo nekako prevaliti na delavce, ki bi se jim šlo obdobje neplačevanja prispevkov v pokojninsko dobo šele, če bi dali določeno izjavo Fursu. S tem se seveda ne da strinjati, tako da tega amandmaja pač ne morem podpreti, zaradi tega ker mislim, da sta Ministrstvo za finance in Furs tista organa, ki sta najbolj odgovorna za to, da se uredi področje plačevanja prispevkov, plač oziroma tudi davkov, ne da bi pri tem nosili posledice za neplačevanje v kakršnikoli obliki tudi sami zaposleni.

In pri tem, ker je to področje še vedno neurejeno, bi seveda želela opozoriti na to, da pred osamosvojitvijo Slovenije – pred ukinitvijo SDK – vse te goljufije, ki so se kasneje pojavile, niso bile možne, prav zaradi tega ker smo imeli SDK, ki je zagotovil, da se noben delodajalec ni mogel izogniti plačilu prispevkov. Ta služba se je kasneje ukinita in je to povzročilo veliko škodo. Država ima še vedno vsa orodja v rokah, da uvede takšno službo in da se vse te anomalije, ki smo jih doživljali, s katerimi smo se srečevali dve desetletji, ki so povzročile ogromno oškodovanja predvsem preprostih ljudi, torej da bi se lahko vse te anomalije preprečile in da se jih še vedno da preprečiti. Tako da sem prepričana, da je treba iti v to smer, da se izkoristi regulacijo, možnost nadzora in vse to kar ima v rokah država, možnost pridobivanja podatkov. In če bi se to naredilo, potem seveda tudi danes ne bi govorili o tem, da je 75 milijard denarja slovenskih davkoplačevalcev v tujini, da imamo toliko tajkunov, da je bilo toliko stvari pokradenih, skratka, to bi se dalo preprečiti in upam, da bo država oziroma tisti, ki so za to pristojni na Vladi, da bodo končno zmogli ta napor in ustanovili takšno službo, kot je bila svoje čase SDK, da ne bo noben evro več ušel za namene, ki niso poštene in da bodo preprosti ljudje, delavci in ostali, da bomo končno zavarovani pred goljufijami. To se mi zdi pomembno povedati.

Torej, skratka, tega tega amandmaja vsekakor ne morem podpreti. So nekateri zanimivi predlogi, ki so danes tudi prišli na mizo, za katere še si težko predstavljam, kaj pomenijo finančno, kaj pomenijo vsebinsko. Seveda se tudi sama lahko strinjam s tem da so kazni za nepošteno delodajalce prenizke, da bi lahko imele odvračilen učinek, vendar pa verjamem, da je treba te stvari bolj natančno proučiti in da bo še čas, da se tudi na to področje še poseže, seveda s celovitim pogledom, tudi kar se tiče posledic.

Torej, skratka, naj na koncu, preden zaključim, še enkrat izrazim veselje in tudi

hvaležnost vsem poslanskim skupinam, ki ste prepoznale pravilnost tovrstnega zakona, in verjamem, da ga bomo, tako kot smo to sklenili, torej kot smo se odločili na matičnem odboru, da bomo tudi danes ta zakon sprejeli v takšni obliki, kot je bil predlagan. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec, izvolite, imate besedo.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za dano besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, ministrstev, kolegi, kolegice, lep pozdrav!

Ja, sam sem eden izmed tistih poslancev, ki se zavedam, kaj sem naredil 4. 12. 2012 na 23. izredni seji, ko smo glasovali o Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, torej glasovanje o zakonu v celoti. Korum 76 poslancev, za 76, proti nihče. Soglasna odločitev tedanje sestave Državnega zbora. Med njimi, če sem na hitro preštel, najdemo 22 poslancev, ki smo še trenutno poslanci, najdemo tudi kakšnega predsednika republike, najdemo tudi kakšnega ministra in tako naprej. Ampak sam nisem bil zraven samo ob tistem glasovanju, sam sem bil tudi zraven na, mislim, da sta bili vsaj dve zelo resni koalicijski usklajevanji, na katerih so poleg poslancev koalicije sedeli tudi določeni drugi ljudje. Poleg tedanjega ministra tudi direktor direktorata, se bo verjetno sam spomnil, tedanji direktor direktorata. Pa še na prejšnjih sestankih je bilo rečeno takole: »Usklajevali smo se s sindikati, z ZDUS, z ZPIZ, z obrtniki, z gospodarstveniki in zakon je usklajen.« Na koalicijskem usklajevanju je bilo po koncu uvoda rečeno: »Imamo zavezo vseh, ki to podpirajo, da v primeru, če bo prišlo do kakršnegakoli amandmaja, bodo vsi ti deležniki smatrali, da zakon z njimi ni usklajen in bodo odstopili od sporazuma.« In takrat sem sam rekel, zakaj, hudirja, sem jaz sploh dobil tisti špeh, ki ga ima predlog zakona, če pa je zakon usklajen. In prepričan sem, da smo vsi poslanci tedaj verjeli tako ministru, predstavnikom Vlade in, kot rečeno, vsem deležnikom, da so prečesali celoten Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in se dogovorili za določene spremembe oziroma za določene otvoritve členov, ki naj bi zadeve reševale. In kot rečeno, bilo je rečeno, da je zakon usklajen in da vanj poslanci ne smemo posegati. In poslanci smo v dobri veri verjeli vsem. Zato se lahko danes s tega mesta kot eden izmed tistih, ki smo takrat pritiskali za, opravičim za narejeno napako, ki se je potem izkazala. Ampak, še enkrat, verjeli smo tedanjemu vrhu politike, verjeli smo tedanjim uradnikom na ministrstvu, verjeli smo dogovoru med ZPIZ, ZDUS, sindikati, delodajalci, delojemalci in verjetno sem še koga pozabil. In smo mislili, no, nekaj malega pa smo spremenili, in seveda smo šli verjetno potem na glasovanje

k drugemu zakonu. Tako da s tega mesta še enkrat opravičilo vsem tistim, ki smo jim, dokazano, kljub temu da je Ustavno sodišče reklo, da ni šlo za kršenje človekovih pravic, krivice storili. Zato sam seveda pozdravljam namen spremembe tega zakona, ki pa de facto ne popravlja vseh krivic, ki smo jih tedaj storili. Verjetno nisem sam in edini, ki sem dobil dopis ne samo enega ali dveh državljanov, ampak veliko več. Ampak verjemite, tega nisem dobil v samo teh zadnjih treh tednih. V mojo poslansko pisarno so tam v sredini 2013, ko so ljudje ugotovili, kaj se dogaja, začeli prihajati ljudje, predvsem starejše gospe, ki so prej delale v podjetjih, kot so Lisca, Jutranjka je šla cugrund, in so hodile, kazale zakone in reklye, poglejte, kaj ste nam storili. Pa so hodili starejši gospodje, ki so dokupili vojaška leta. Hodili so gospe in gospodje, ki so bili že v tistih letih, ko človek predvsem razmišlja, kdaj bo šel v penzijo – tistih ponavadi zadnjih 5 let, ko ti je zelo mar, ali bo šel 1. marca 2022 ali 1. aprila 2022, karikiram. In so rekli, poglejte, kakšno krivico ste nam storili. In zato, spoštovani, pozdravljam napore vseh tistih, ki ste danes govorili, da je treba reševati krivice. Ampak v tem mandatu večkrat slišimo, da je treba sistemsko reševati zadeve. In če je treba sistemsko reševati zadeve, je treba tudi sistemsko reševati krivice. In zato je tukaj naš predlog amandmaja, s katerim se nisem prvič seznanil pred kakšnim tednom, ampak, imam brata, če želite, bom direktno povedal, pravnik, ki je dal tudi sam ustavno pritožbo v imenu določenih zavarovancev, ki so imeli probleme s tem zakonom in s temi členi, ki se danes odpirajo. Šele malo kasneje se je Zveza svobodnih sindikatov odzvala pa se odločila za pot na Ustavno sodišče. Malo kasneje se je, najprej sicer nonšalantno, odzvala varuhinja človekovih pravic, ki ni razumela tistih posameznikov, ki so prek svojih odvetnikov se odločili za pot na Ustavno sodišče. Ampak ko so videli, da gre pa za res neko veliko skupino ljudi, potem pa je prišlo to gradivo in predlog za ustavno pritožbo varuhinje človekovih pravic. Skratka, če želimo reševati zadeve, krivice, jih dajmo sistemsko. In tukaj se strinjam z gospo Julijano Bizjak Mlakar, ko je rekla, krivice je treba popraviti ne glede na to, koliko stanejo. In tu se strinjam. In se tudi strinjam, ko je rekla, ali gre za milijon ali pa deset milijonov. Priznam, niti sam konkretno ne vem, ko gledam pred seboj številke – dokup študija in pa služenje vojaškega roka. Imam pa informacijo – pa upam, da mi bodo ljudje iz ZPIZ to bolj natančno obrazložili –, da je bilo predvsem v tistem letu 1992/1993 največ teh primerov in želja po dokupu študija in dokupu služenje vojaškega roka, ker, bodimo pošteni, je bilo tudi najcenejše takrat. In tudi vprašanje, ali ta številka, ki jo imam tu pred seboj – 55 tisoč ljudi –, ali so sploh ti ljudje še živi. Kajti, kot rečeno, verjetno o upokojitvi razmišljajo ljudje 50 plus, vsaj tisti resno razmišljajo, ne tisti, ki rečejo, ah, saj če penzija bo, bo, če ne bo, je pa ne bo oziroma marsikdo

od mlajše generacije od mene reče, saj je itak ne bom dočakal, kaj bom sploh šparal in dajal v pokojninsko blagajno ali kakšno drugačno zavarovanje.

In ko govorimo o reševanju krivic, smo danes slišali tudi, da ljudem povrnemo zaupanje v pravno državo. Ja, okoli tisoč jih bo dobilo nazaj zaupanje v pravno državo, upamo, ampak še vedno ne bodo dobili tega zaupanja vsi tisti, ki se bodo zopet spraševali, zakaj zopet parcialno rešujete zadeve, namesto da bi jih sistemsko. In teh ljudi ne zanima, zakaj vse so namenjena sredstva, ali v ZPIZ gre za prave namene, ali bi bilo treba pokojninsko blagajno očistiti tistih zadev, ki nimajo smisla glede delovne dobe, zavarovalne dobe, ali pa gre v državnem proračunu za druge nesmisle, ki jih dajemo ali kot predvolilni bombonček ali pa kot namenska sredstva določenim investicijam ali pa kaj drugega.

Skratka, zato z amandmajem predlagamo čisto enostavno, da se položaj tistih, ki so do konca leta 2012 dokupili pokojninsko dobo, izenači s tistimi, ki so bili prostovoljno zavarovani. Gre le za to, da povrnemo krivico. In spoštovani, če je potrebna še ena izredna seja, pa če smo vsi soglasni, tako kot smo leta 2012, sem prepričan, da če bi za jutri popoldne sklicali izredno sejo, ne bi bilo problema, ker poslovnik je dokaj fleksibilen, pa tudi sam se spomnim dni, ko smo 23. decembra sklicevali izredne seje; ne samo slavnostne, ampak tudi zelo vsebinske, ko smo potrjevali zadeve. In če je problem ena ura ali pa tri ure demokracije oziroma našega napora dati v to, da rešimo krivico, ki smo jo sami storili – in tukaj še enkrat ponavljam, nevede smo jo storili –, mislim, da tukaj ni problem. Če pa je denar problem, pa bom s tem končal, pa bom izrazil besede enega vidnih vladnih predstavnikov, ki je rekel, če je denar problem, potem problema ni. Zato prosim za podporo našemu amandmaju, da vsem tistim, ki želijo imeti vse tisto, kar smo jim vzeli pri problematiki dokupa vojaških in pa študijskih let oziroma mesecev, da jim prisluhnemo in da krivice popravimo. Če danes tega ne bomo storili, bomo v Poslanski skupini SDS napisali zakon, kjer bomo prav tako govorili, da je krivice treba popraviti in povrniti zaupanje v pravno državo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Luka Mesec, izvolite, imate besedo.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo in lep pozdrav!

Jaz bom poskušal malo bolj razdelano, kot sem že v stališču, obrazložiti naše amandmaje. Kot rečeno, imamo dva amandmaja. Enega k 1. členu in enega k 3. členu. Kaj predlagamo? Pri prvem členu predlagamo, da se krivica ne bi popravila samo tistim, ki so plačevali, ki so bili vključeni prostovoljno v plačevanje pokojninskega in invalidskega zavarovanja pred letom 2012 – do

31. 12. 2012, ampak tudi tistim, ki so ga plačevali še naprej, pa niso vedeli, da jim je bila ta pravica odvzeta. Zakaj to počnemo? Točno zaradi teh primerov, o katerih je govoril Tomaž Liseč, ki je bil med tistimi poslanci takrat, ki so izglasovali to spremembo. Če ste ga pozorno poslušali, je povedal naslednje: Sredi leta 2013 so ljudje začeli hoditi in kazali, kaj se dogaja. Se pravi, ljudje niso bili obveščeni 31. 12. 2012 – od zdaj naprej te pravice več nimate, brez veze, da to ... mislim, pač, ponovno se odločite, ali boste to zavarovanje plačevali še naprej ali ne –, ampak so plačevali še naprej v dobri veri in ob prepričanju, da je vse po starem. Pač niso bili obveščeni o vseh implikacijah takratne reforme in zato predlagamo, da tistim, ki so recimo začeli leta 2010 ali pa 2007 ali pa konec koncev 2012 to plačevati in so plačevali še naprej, nepretrgoma od 1. 1. 2013, da se jim prizna možnost, da o tem niso bili obveščeni. Za razliko od tega pa, recimo, nekdo, ki se je vključil po začetku veljave zakona, recimo 1. februarja 2013, ta pa je bil obveščen od uradnikov, on je pa točno vedel, kaj s tem plača in kaj se mu upošteva in kaj ne. Njemu to ne bi veljalo, bi pa tistim, ki so pred sprejetjem reforme začeli plačevati in najverjetneje še par mesecev še niso vedeli, kaj točno se je spremenilo. To želimo s prvim amandmajem doseči.

Drugi amandma k 3. členu pa ima enostaven namen, in to je, da bi plačevanje prispevkov ostalo v domeni države in s tem bolj učinkovito. Namreč po ureditvi, ki je zdaj predlagana, se zgodi naslednje: zavod za zavarovance, ki so vključeni v obvezno zavarovanje iz naslova delovnega razmerja, če delodajalec ne plača prispevkov, potem pač zavod pošlje obvestilo delavcu in delodajalcu, da delodajalec zanj ni plačal prispevkov. Potem je pa od tam naprej v bistvu na strani zaposlenega, da stvar ureja, da da pobudo in tako dalje. Mi predlagamo to kar je bilo izvorno zapisano v tem zakonu, in sicer, da ob tem obvestilu zraven pride še navedba, da bodo prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v primeru, če ne bodo plačani v roku 15 dni od prejema obvestila, prisilno izterjani v postopku izvršbe, ki ga bo na podlagi obvestila s strani zavoda vodila Finančna uprava. Se pravi, vgrajujemo avtomatizem – če ne bodo plačani, se bo pač začel postopek izvršbe, ki ga bo vodila Finančna uprava. S tem dosegamo dvoje: ni treba delavcu skrbeti za plačevanje prispevkov, ki jih mora plačevati delodajalec, in drugo, to ima tudi odvrtačilni učinek. Poglejte, kazni, ki jih zdaj predvidevate, so zelo majhne. V tem členu je recimo opredeljeno, da manjši delodajalec – iz zakona ni razvidno, kaj je manjši delodajalec, piše samo, da je to pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost –, dobi globo od 450 do tisoč 200 evrov, če stori ta prekršek, torej za svojega zaposlenega ne plača prispevkov. Od 450 do tisoč 200 evrov za nedefiniranega manjšega delodajalca. Jaz ne verjamem, da bo

to imelo kakšen odvračilni učinek. Pri takih mizernih kaznih pogosto naletimo na ljudi, ki enostavno kalkulirajo: Saj če ne bom plačal prispevkov, me bo pa doletela pač neka simbolična kazen, ampak se mi bolj izplača plačati to kazen, kot da bi plačeval prispevke. Enostavno. Po našem predlogu s tem avtomatizmom, se pravi, če prispevki ne bodo plačani, ne samo da vas bo doletela globa, ampak pač vas bomo izterjali; se tudi zaostuje sistematizacija izterjevanje prispevkov, kar ni dobro samo za zaposlene, ampak tudi za državo.

Za konec še enkrat pač pozivam poslanske skupine, da razmislite o obeh naših amandmajih. Sta v bistvu zelo tehnično naravnana, ampak izboljšujeta v obeh dveh pogledih smisel in namen tega zakona, ki ga danes sprejemamo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Kolegice in kolege sprašujem, ali obstaja še ... Vidim, da je želja po razpravi, zato vas prosim, da se prijavite k razpravi. Prijava poteka.

Kot prvi dobi besedo gospod Marijan Pojbič. Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik.

Jaz moram uvodoma povedati, da bom amandma, ki smo ga v Slovenski demokratiški stranki pripravili, podprl. Amandma zelo jasno v prvem stavku obrazložitve pove naslednje: »Z amandmajem se predlaga, da se položaj tistih, ki so dne 31. 12. 2012 dokupili pokojninsko dobo, izenači s tistimi, ki so bili prostovoljno zavarovani.« Torej zelo jasna dikcija, zelo jasno pove, kaj želimo s tem amandmajem doseči in jaz mislim, da ne bi smeli nadaljevati s stvarmi, ki so se pač zgodile, ko se je ta reforma sprejemala. Ta reforma takrat 2012 se je pač sprejemala z namenom, da se stvari spremenijo v korist naših zavarovancev, torej upokojenk, upokojenecv in na splošno uredijo problemi, s katerimi se srečujejo vse države, in to so primerne pokojninske rešitve, torej kot reforma, ki bo dolgoročno zdržala to kar se pač dogaja. Vsi vemo, da imamo zelo velike probleme s tem, da se starost povečuje in tako dalje in tako dalje, da ne bi razlagal o teh zadevah.

Dejstvo je, da je pokojninsko reformo bilo treba sprejeti, reforma je bila sprejeta in hvala bogu, da so takrat pač stranke zmogle toliko razuma, da so to soglasno sprejele. Ne samo stranke, tudi v Socialno-ekonomskem svetu so bili delodajalci, so bili sindikati prisotni in vsa politika. Se pravi, vsi so soglašali s spremembami tega zakona, vsi. Tudi sindikati. To je zelo pomembno in zelo težko bi zdaj razumel katerekoli od teh skupin, ki bi rekla, da je krivica na komurkoli izmed tistih, ki smo ta zakon sprejeli. Jaz sem vedno za to, da se rešitve sprejemajo in prave rešitve sprejemajo,

vendar nikoli se ne more vedeti vnaprej vsaka pikica od A do Ž, kakšne posledice bo imelo, ko ta zakonodaja stopi v življenje. Ko je stopila enkrat v življenje, takrat se vidijo tudi problemi in tudi vse tiste pomanjkljivosti, ki so bile v zakonu zapisane, ko ta stopi v življenje. In ko smo to ugotovili, seveda še sam trdim, da je pač malo pozno, da ta koalicija ni tega prej predlagala, te rešitve ni prej predlagala. To je res, to je tisto, kar me moti. Da je to, kot sem že v poslanski skupini uvodoma povedal, da je to 6 mesecev pred volitvami, lahko vsak razume ali pa ne, pač zakaj je bilo to narejeno. Ampak dobro, pogledajte, hvala bogu, bistvo je, da se stvari rešujejo in da gre do stvari v pravo smer. In danes, kot sem slišal, je v glavnem celotna politika v tem Državnem zboru ponovno edina v tej smeri, da ta zakon lahko, jaz mislim, torej soglasno sprejmemo. In jaz mislim, da ni nobenega problema, da ne bi mogli ponovno delati tudi s tem zakonom, da ne bi skupno reševali, kako bi rekel, sistemsko vse te rešitve, kot je moj kolega Lisec že prej govoril, da zakaj in v čem je razlika med tistimi, ki so dokupili pokojninsko dobo, in tistimi, ki so bili prostovoljno zavarovani. V čem je tukaj problem? Zakaj to ni, jaz tukaj ne vidim nobenega normalnega argumenta za to, da ne bi oboji bili upravičeni do rešitve, kot je zapisana v tem zakonu. In jaz mislim, da je to poteza, ki jo moramo narediti in to lahko naredimo s predlogom našega amandmaja. Če ta amandma danes sprejmemo, ni nobenega problema, bodo tudi tisti, ki so dokupili pokojninsko dobo, izenačeni s tistimi, ki so bili prostovoljno zavarovani.

In pa druga stvar, ki pa se mi zdi zelo pomembna tukaj, bi pa rad povedal, ko govorimo o amandmaju, ki ga je predložila SMC. V Slovenski demokratiški stranki tega amandmaja ne bomo podprli in bomo glasovali proti. Zaradi tega, ker smo prepričani ... In zdaj se bom navezal na tisto kar je kolega Han povedal, zelo jasno je povedal dve stvari. Ena je vsebinska, tista je za mene ključna, se pravi, vsebinska, da se ne prenese obveznosti na delavca, da bo ugotavljal, ali so mu bili prispevki plačani ali ne. To mora iti po uradni dolžnosti – ali je to Furs ali je to ZPIZ. In v zakonu je rešeno, da je to tista zadeva v ZPIZ. In jaz mislim, da je to pravična rešitev, da je to korektna rešitev in da ne bomo še naprej obremenjevali delavcev, ki že tako ali tako imajo s svojim življenjem velike težave – saj vidite, s kakšnimi plačami se morajo preživljati iz meseca v mesec –, in jim še dodatno nalagati neke dodatne birokratske stvari, ki jih mora država po uradni dolžnosti reševati. Zato mislim, da je ta amandma, ki ga je vložila SMC, neupravičen in še vedno trdim in verjamem v to da ne bo sprejet in da bo zakon tak, kot je pripravljen, šel tudi naprej in da bo danes tak zakon tudi sprejet v tem branju. Sem prepričan. In želim še to povedati, da ne gre za nobeno nagajanje politično, ne gre za to da bi se tukaj politično

postavljali na to ali pa ono stran zaradi takih in drugačnih razlogov.

Prepričan sem, da tokrat s tem zakonom želimo doseči tisto kar je bilo narejeno narobe v ZPIZ-2. In to ne glede na to, kdo je takrat sedel v Državnem zboru. Jaz sem povedal argumente in razloge, zakaj je bil zakon na tak način sprejet – ker je moral biti sprejet, je moral biti sprejet. In tisti, ki takrat niste sedeli v tem sklicu, je čisto vseeno, tudi sedanja vladna koalicija je sprejela cel kup zakonodaje, ki jo bodo naslednje vlade morale popravljati. In to vam mora biti jasno, tisti, ki sedite v Državnem zboru. Ker takrat ko vstopi zgodba v življenje, šele vidiš napake, ki si jih storil. Važno je, da nobenih napak ne delaš vnaprej premišljeno. In jaz sem prepričan, da tisti vsi, ki smo takrat glasovali za to – ker so bili vsi prisotni, vse stranke, sindikati, itd. –, nobeden ni namensko naredil kakršnekoli napake v tistem zakonu. Bil je pa tisti zakon izjemnega pomena za stabilnost pokojninske blagajne. Izjemnega pomena tudi za prihodnost, da bodo tudi v prihodnje upokojeanci lahko dobili primerno izplačane pokojnine itd. Tega se vsi zavedate, ki tukaj sedite. Čisto vsi. In kako težko je bilo najti kompromis med vsemi političnimi strankami, kaj šele sindikati, delodajalci itd., itd., da ne bi razlagal. Jaz mislim, da tisti, ki je to naredil, moramo pred njim vzeti kapo dol, vsaka mu čast. Mi smo pa dolžni, če ugotovimo, da je karkoli narobe, spreminjati te stvari v korist naših upokojenk in upokojeencev in na splošno naše dežele, vseh državljanov in državljanov. To je naša naloga. In če bomo tako razmišljali, če ne bomo razmišljali, katera stranka je manj pomembna, katera je bolj pomembna, bomo delali tisto kar je ključno, in to je, da pomagamo ljudem reševati probleme. Ljudje so tukaj nakazali na probleme, nas na probleme opozorili in naša naloga je, da s tem zakonom to uredimo na tak način, da bodo oni zadovoljni. Zato smo mi tukaj, ne obratno. In to kar predlagamo v Slovenski demokratični stranki v našem amandmaju, jaz mislim, da bi to bilo treba vključiti. Sicer pa je moj kolega Tomaž že zelo jasno povedal, da bomo v najkrajšem možnem času vložili svoj zakon, tudi za tisto skupino ljudi, tudi za tisto skupino ljudi, ki so dokupili leta. In ni pravično, da za njih ne bi veljalo to, kar velja za to drugo skupino. Jaz mislim, da če to naredimo, bomo v obeh skupinah popravili stvari, ki se ne bi smele zgoditi. Jaz upam in govorim dobronamerno in ne govorim politično, govorim v interesu slovenskega ljudstva in slovenskih davkoplačevalcev in slovenskih upokojenk in upokojeencev. In mislim, da je to prav in da moramo to načelo, ta smisel in to pot zagovarjati. To mora biti naša naloga, ne pa to, ali je kdo levi ali je kdo rdeči, kdo rumen, kdo črn in tako dalje; to ne sme biti vodilo, ko sprejemamo kakršnokoli zakonodajo ali pa spremembo zakonodaje. In če to razumemo, potem imamo priložnost, potem ima priložnost slovensko ljudstvo, bomo enkrat prišli iz te svinjarije, iz te, bom rekel, na kubik lopovske

države, v kateri ubogi narod slovenski živi. In vse te male stvari, ki jim lahko pomagamo, vsaj v Državnem zboru bodimo toliko korektni in to naredimo, ker naj bo to naše vodilo, naj bo to naša pot do boljše Slovenije. To možnost imamo, to pravico imamo in to dolžnost imamo in dajmo po tej poti stopiti naprej. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Miha Kordiš.

Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Sem zadovoljen, da smo dobili ta predlog v proceduro Državnega zbora, vseeno si pa želim še kakšnega koraka naprej, navsezadnje celotna Levica. S tem namenom smo vložili tudi dva amandmaja v korist tako delovnih ljudi kot kasneje, ko ti delovni ljudje postanejo upokojeanci. Mi pa malo ni všeč, kako je potekala sama obravnava, in sicer smo dobili dosti O. K. predlog na mizo, ki je še zmeraj razmeroma dober, se je pa neprestano delalo v proceduri korake nazaj. Na začetku je ta predlog določal, da se neka doba, prispevki z vidika delavca štejejo tudi, če delodajalec ne plačuje prispevkov, pri tem je pa na inštitucijah, torej na povezavi ZPIZ in Fursa, da te prispevke izterjata. In to je nek postopek, ki naj bi tekel avtomatično in tako je tudi prav. Zdaj imamo pred seboj nekoliko korigiran predlog, kjer se doba za delavca še zmeraj šteje tudi, če delodajalec ne plačuje prispevkov, kar je še vedno prav. No, izterjava se pa zgodi samo, če jo zahteva delavec. Kaj je smisel te določbe, jaz ne zastopim. Zadovoljen sem, da še vedno ni delovni človek tisti, ki ostane praznih rok in je opeharjen zaradi goljufij in malverzacij delodajalcev, mislim pa vseeno, da bi morala potem država in njene inštitucije – natančneje Furs – še vedno avtomatsko ukrepati, da se neizplačani prispevki, da se neizplačani prispevki vendarle nakažejo v blagajno in da se delodajalca sankcionira. Kar me pripelje do amandmaja Stranke modernega centra, ki ga pa sploh ne razumem in ga tudi ne bom podprl. Pač po tem predlogu in po tem amandmaju se pa delavcu doba za neplačane prispevke, ki jih je zatusal delodajalec, sploh ne šteje, razen če jih zahteva sam in če ves postopek izterjave sproži sam. To je, prvič, narobe in, drugič, skregano z osnovnim smislom in razlogom, zakaj smo ta zakon sploh dobili v parlament. In gre še za en primer grmadenja birokracije med opeharjenega delavca na eni strani in njegovo pravico na drugi strani. In to je neka praksa, ki ima v naši državi ali pa, bolje rečeno, socialni državi domovinsko pravico predvsem na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, no, ampak očitno jo je s tem amandmajem SMC posvojil in jo želi prenesti na penzijski sistem. In potem se nek človek, ki ni preveč pismen, navadno z nižjimi dohodki, pri papirjih in hendlanju upravnih zadev z državo znajde v

nekemu labirintu papirologije obrazcev; ne ve, kako postopati, na koga se obrniti, kaj se mu je pravzaprav zgodilo. In pod črto je lahko edini smisel tega ukrepa ta, da se varčuje na naivnosti in strahu delavskih žuljev, ob tem – na ravni psihologije – pa seveda delavcem gradi oziroma stopnjuje občutek nemoči. Če razumemo ta predlog ironično, bi njegovo avtorstvo gladko lahko pripisali gospodu K. iz Kafkinega procesa. V resnici bi tu naredil še en korak nazaj v težavi teh birokratskih mlinov. In sicer, že v tem aktualnem predlogu in v njegovem prejšnjem predlogu ne razumem pravzaprav, zakaj si medsebojno informacije podajata ZPIZ in Furs, zakaj ni že Furs tisti, ki itak razpolaga z vsemi podatki, ki bi po uradni dolžnosti izterjal prispevke in vse bi bilo na koncu O. K. Zakaj mora iti tako: Furs dobi informacijo, gre na zavod, potem zavod obvesti delavca na eni strani, na drugi strani sproži postopke oziroma bi sprožil postopke izterjave pri Fursu. Res ne razumem tega podajanja kostanja izterjave neplačanih prispevkov med zavodom in Fursom. No, če se pa še naprej to breme prenaša dodatno na delavca, je pa to zagotovo nesprejemljivo. Zato bomo v Levici glasovali proti temu amandmaju, ki so ga pripravili v SMC. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovani predstavniki ministrstev, spoštovani kolegi in kolegi, lepo pozdravljeni!

Uvodoma bi se morda opredelila do tega, zakaj je sploh prišlo v ZPIZ-2 to določilo, po katerem se prispevkov oziroma prostovoljne vključitve v pokojninsko in invalidsko zavarovanje potem ni štelo za vstopno pravico do pokojnine in se je štelo samo za pravico pri odmeri pokojnine, imel si pač toliko višjo pokojnino; mislim, da zaradi demografskih sprememb. Slovenija ima vse starejše prebivalstvo in Evropska unija pa tudi mi sami vemo, kar smo v Strategiji dolgožive družbe tudi zapisali, da moramo težiti k temu, da bo naš pokojninski sistem vzdržan, kar pomeni, da moramo doseči kasnejše upokojevanje. In mislim, da je bil minister Vizjak prav spretan pri tej zakonodaji, pri pripravi tega ZPIZ-2, ko je – namesto da bi se podaljšala delovna doba za vstop v pokojnino – bila soglasno sprejeta odločitev, da se ne bo štelo te dobe, ki je bila vplačana s prostovoljno vključitvijo v pokojninsko zavarovanje, kot dobo za vstop v pokojnino oziroma če se bo človek upokojil, se bo lahko upokojil samo predčasno z velikimi odbitki. Kar pa seveda ni stimulatívno in so mnogi ljudje zaradi tega zadnji hip izvedeli, da se ne bodo mogli upokojiti takrat, kot so računali; niso se mogli upokojiti in so morali še naprej ostati v delovnem razmerju ali pa celo brezposelni ali pa se upokojiti predčasno z velikimi odbitki. Tudi

sama mislim, da to pomeni izgubo zaupanja v pravno državo, zato sem tudi sama velika zagovornica tega, da se to popravi. Tako kot je zdaj zakon pripravljen, se mi zdi popolnoma v redu, da bodo ti ljudje zadovoljni in da ne bodo več imeli nezaupanja v pravni red te države. Tudi sama poznam iz bližnjega sorodstva pa tudi iz delovnega okolja primere ljudi, ki so to vplačevali in potem so rekli: No, pa kaj? Tudi sama sem stimulirala svoja dva sinova, ki sta bila trenutno takrat nezaposlena, da sta si vplačevala in se prostovoljno vključila v zavarovanje. Sem jima pač rekla, »saj bosta imela višjo pokojnino«, vendar mlademu človeku to nič ne pomeni, pomembno mu je, da ima takrat denar. Pa so si ga morali marsikateri odtrgovati, ker so ljudje, ki so bili vključeni v prostovoljno pokojninsko zavarovanje takrat, res tisti, ki so bili socialno najbolj šibki. Zato je prav, sem prepričana, da jim s tem zakonom to popravimo.

Vsekakor se pa ne morem strinjati z amandmajem, ki ga predlaga SMC, to je glede REK obrazcev in glede tega da delodajalci ne obračunavajo prispevkov, da kršijo te osnovne pravice, ki jih morajo izpolnjevati, da ne izplačujejo niti osebnih dohodkov, kaj šele da ne naredijo obračunov. V enem podatku nekje sem zasledila, da je okoli 50 tisoč takih delodajalcev, ki jih je Furs opozarjal, da niso plačali, da niso naredili obrazca REK, da niso obračunali teh prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in da se jih je 30 tisoč odzvalo. 20 tisoč se jih ni odzvalo. A ni to ena ogromna številka? Jaz vem, se spomnim, da smo v Desusu že pred časom opozarjali na to, da bi moral biti Furs veliko bolj učinkovit pri izterjavi prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in davkov. In če sedanja zakonodaja ni v redu, bi jo morali pač popraviti. Vsekakor se mi zdi pa skrajno zgrešeno to, da bi neodgovornost delodajalcev, ki ne obračunavajo teh prispevkov, sedaj po tem amandmaju SMC prelagali na delavce; na tiste delavce, ki so že itak prikrajšani. In v glavnem so to delavci, ki so zaposleni bolj na nižjih delovnih mestih, ki se bojijo za svoje zaposlitve. Skratka, zaščititi bi morali delavce, ne pa te nevestne delodajalce. V tem smislu, kot je govoril že kolega Kordiš.

Zato vsekakor zakon bom z veseljem podprla, amandmaja SMC k temu tretjemu členu pa vsekakor ne. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Matej Tonin, izvolite, imate besedo.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dobro popoldne, poslanke in poslanci!

Pri plačah nam obračunavajo prispevke za našo pokojnino. Nekaterim – med njimi sem tudi sam – gredo ti prispevki direktno od plače, nekateri pa so si te prispevke plačevali sami. Če pogledamo končno posledico, bi lahko rekli, da je rezultat v končnem stadiju isti – tisti, ki nam obračunavajo pri plačah in tisti, ki si plačujejo

sami, v vsakem primeru so prispevki plačani. In zato današnji zakon, ki je pred nami, na nek način odpravlja to nepravilnost in dvojno obravnavo tistih, ki nam obračunavajo to pri plačah in tistih, ki so si to plačevali sami. In zato bomo tudi v Poslanski skupini Nove Slovenije podprli ta zakon, ki je danes pred nami.

Moram pa priznati, da tista verzija, ki je prišla pred nas, ni povsem dobra in je spregledala še nekaj manjših detajlov. V zakonu je predvideno, da se ta stvar upošteva, torej, da se upošteva kot leta brez dokupa za tiste, ki so to počeli do 31. 12. 2012. So nas pa po tem, ko je bil ta zakon že v parlamentarno proceduro vložen, opozorili številni posamezniki, da pa je kljub vsemu nekaj takih posameznikov, ki je to počelo še po tem datumu. In da ne bi s sprejemom tega zakona pa povzročili nove krivice, bi bilo pametno podpreti amandmaja, ki to težavo odpravljata. In tukaj imamo vsaj dva amandmaja, ki sta si vsebinsko zelo podobna in imamo priložnost, da s podporo teh amandmajev – ali obeh ali pa enega izmed teh dveh amandmajev – to netočnost ali pa pomanjkljivost tudi odpravimo.

Potem pa je v igri še en amandma, ki pa mislim, da bi ga vsaj po nekem zdravem razumu oziroma po zdravi kmečki pameti morali podpreti, in sicer amandma, ki govori o tem, da je treba prispevke, ki jih delodajalec za svoje delavce ne izplača, da mora te prispevke izterjati država. Jaz to absolutno podpiram. Absolutno. In se mi zdi ta amandma vsekakor vreden podpore in upam, da bo dobil večinsko podporo, vsaj naša poslanska skupina ga bo podprla. Zakaj vam to govorim? Zagotovo sem prepričan, da je tudi v vaših volilnih okrajih kar nekaj ljudi, državljanov, ki so se morda oglasili v vaših volilnih pisamah in opozorili na te stvar. Vsaj v moji volilni pisarni v Kamniku se je oglasil posameznik, ki je delal v nekem vulkanizerskem centru, ki je sicer redno dobival plačo, potem ko pa bi moral iti v penzijo, so mu pa sporočili: Joj, vaš delodajalec pa že 4 leta ni plačeval prispevkov in zato, žal, ne morete še iti v penzijo. Seveda je bil ta človek izjemno nesrečen, nič kriv. In ko je šel do svojega nepoštenega delodajalca in mu to omenil – veste, kaj mu je rekel delodajalec? »Kaj pa to tebe briga, to ni tvoja stvar, jaz tebi nisem nič dolžan. Jaz sem tebi izplačal vso plačo. To je stvar med menoj in državo.« Ampak tukaj mislim, da je tudi nepošteno povedal, ker seveda ima to njegovo neplačevanje tudi konkretne posledice za tega delavca, ker ne more iti v penzijo. Ampak prav to kar je rekel ta nepošteni delodajalec, da je to stvar med njim in državo, se mi zdi izjemno pomembno, da država tu vstopi v igro in tiste delodajalce, ki prispevkov ne plačujejo, tudi izterja. Pa ne mi reči, tisti, ki boste temu amandmaju nasprotovali, da to ni mogoče zaradi takšnih ali drugačnih omejitev. Jaz se spomnim kakšnih preteklih razprav, ko smo v Novi Sloveniji predlagali, da tisti, ki absolutno evidentno goljufajo in ustanavljajo

nova in nova podjetja in verižijo podjetja, da če jih država dobi, da bi jim prepovedala za 7 let, da odprejo kakršnokoli podjetje, pa so nam takrat uradniki razlagali, da to ni mogoče in da je to mogoče maksimalno za leto dni. Jaz se s tem ne morem strinjati. Ampak ne želim, da v tem penzijskem primeru nam neki uradniki razlagajo isto – da je nemogoče, da bi država izterjala prispevke od delodajalcev. Jaz trdim, da je to mogoče. Zakaj? Bil sem sam espejevec in se dobro spominjam, ko sem se zakalkuliral; ko si prek teh spletnih orodij plačuješ prispevke pa se kaj zatipkaš, te je davčna oziroma sedaj finančna uprava izjemno hitro opozorila, da si toliko in toliko, 15 evrov še dolžan. Skratka, bi rekel, je skoraj strošek obveščanja dražji kot pa sam dolg. In ti tudi zelo hitro povedo, da če ne boš tega poplačal, bodo šli v izvršbo. Torej, jaz se sprašujem, če je v takih primerih to mogoče, zakaj to ne bi bilo mogoče tudi v primeru prispevkov. In s tem amandmajem bi seveda nekaj dodatnega dela naložili tudi finančni upravi. Bi pa na nek način v vsebinskem smislu se vrnili nazaj k tistemu slavnemu SDK, ki ga vsi opevamo in hvalimo, kako je bil včasih ta sistem dober. In če želimo zaščititi naše državljanke, potem je jasno, da se moramo poslužiti tovrstnega orodja in na nek način tudi s tem amandmajem zagotoviti, da bo država od goljufivih delodajalcev izterjala te prispevke. Ker v nasprotnem primeru se bodo te žalostne zgodbe še pojavljale. Jaz danes ne bi rad poslušal izgovorov. Danes je jasno, da imamo priložnost, amandmaje na mizi, vse bo pa seveda odvisno od naših prstov, ali bomo pritisnili takšen ali drugačen gumb.

Današnja razprava je tako ali drugače povezana s celotnim penzijskim sistemom pa s tem, kakšne pokojnine naši državljani prejemajo. Jaz sem vesel, da smo v tem mandatu uspeli narediti – tudi s pomočjo sindikatov, tukaj je treba povedati, da ne bo kdo rekel, da si sami sebi medalje pripenjamo –, da smo vendarle uzakonili, da za 40 let trdega dela ne more biti nižja penzija kot 500 evrov. To je nekaj absolutno dobrega. Ko bomo ta mandat zaključevali čez nekaj mesecev, si bomo vsi lahko tukaj to medaljo vsi pripeli in mislim, da tukaj smo nekaj konkretnega naredili. Ampak teh 500 evrov pa, seveda če to primerjaš s tistim, kar nam sporoča država s svojimi statistikami, da je prag revščine oziroma denar, ki je potreben za neko normalno življenje, 617 evrov, pa omeni, da tukaj nas čakajo še kar veliki koraki naprej, ki jih bo treba storiti, da upokojujencem zagotovimo dostojno življenje.

Če k temu dodam še eno stvar, o kateri jaz zelo veliko govorim, pa sem zaradi tega strašansko nepopularen: da je demografija, žal, neusmiljena. Ali si mi to priznamo ali tiščimo glavo v pesek ali se delamo neumne, ampak demografija žal ne dela v našo korist. Če je bilo takrat, ko sem se jaz rodil – v 80. letih – še 3,5 delavca na enega upokojenca oziroma, če povem po domače, da je 350 delavcev delalo za

100 upokojencev, je ta pokojninski sistem lahko funkcioniral. Danes za 100 upokojencev dela 137 zaposlenih in okoliščine so precej drugačne. Vem, da 6 mesecev pred volitvami ni nihče sposoben iti v neko resno spremembo pokojninskega sistema, ampak za naslednji mandat bo pa treba najprej v to zgodbo zagristi, seveda če smo iskreni in če želimo našim upokojencem zagotoviti dostojne pokojnine. Ker dlje kot bomo s spremembami odlašali, bolj boleče bodo. Kot pa sem napovedal, Poslanska skupina Nove Slovenije bo ta zakon podprla, podprli bomo tudi amandmaje, z izjemo SMC. To je naša odločitev in seveda upamo, da se bo vse srečno končalo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predstavnik predlagatelja, gospod Matjaž Han, izvolite.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Jaz upam, da ne bom sprožil replike, ker je Mateju zmanjkalo časa. Moj namen ni, da bi repliciral Mateju, ampak zaradi javnosti bi rad samo dve stvari ponovil. Veliko govorimo, in tudi jaz, o tej krivici. Ampak generalno, ko smo sprejemali prejšnjo reformo, tako imenovano Vizjakovo, smo naredili generalno krivico za vse ljudi v tej državi, tudi zaradi demografije. Znižali smo, bom rekel, stopnjo oziroma zdaj, po zadnji reformi ljudje dobivajo bistveno manjše penzije, kakor so jih dobivali, ko so šli ljudje pred tisto reformo, ker se zavedamo, da imamo enostavno starejšo družbo in da bomo morali dlje delati. Tako da krivico smo tako ali tako vseeno naredili in karkoli bomo danes odprli, bomo naredili enim krivico. Ne smemo narediti pa nečesa – da ne bomo z nekim amandmajem danes naredili to, da se bo lažje in boljše šlo v pokoj kot pred letom 2000. In tukaj bi rad vendarle – kljub bližajočim se volitvam – bil malo previden.

Zdaj pa okoli tega amandmaja Združene levice. / oglašanje iz dvorane/ Levice, pardon, se opravičujem, res iskreno. Levice. Jaz mislim, da zdaj govorimo v bistvu en jezik. Ključno, kar smo mi s tem členom pripeljali, je to, da ljudje, ki nimajo plačanih prispevkov in ki ne vejo, da nimajo plačanih prispevkov do zdaj, se jim to v vsakem primeru bo štelo v pokojninsko dobo. Tu se vsi strinjamo in to mislim, da je relativno zelo dobro. Drugo, zdaj pa karkoli se pač mi samo pogovarjamo, vi bi radi avtomatizem, Furs pa po tem našem predlogu – pa verjemite, da nismo mi tako pametni, da smo to napisali, to so napisali ljudje na Ministrstvu za finance, pa še to smo se malo kregali z njimi, pa na Ministrstvu za delo –mora v 30 dneh poslati odločbo, da niso plačani ali pa obvestilo, da niso plačani prispevki, tako delodajalcem kot delavcem, in to bo na nek način avtomatizem in na podlagi tega bo lahko šel potem Furs v samo izvršbo.

Zdaj pa kar se tiče teh kazni. Ja, lahko so velike kazni, ampak včasih moramo vendarle biti tudi previdni. Mi imamo delodajalce lumpe,

imamo delodajalce, ki pridejo v težavo. In včasih v hudi težavi, žal, ni prav, ne plačajo prispevkov; plačajo kakšen davek, plačajo dobavitelja, ne plačajo pa prispevkov. In zaradi tega našega zakona bo tako ali tako Furs iztožil ali pa pobral denar, ki ga bodo imeli gor, in še kazni dal. Tako da včasih moramo biti previdni.

Tako da jaz mislim, da smo na pravi poti. In glede na to da sem včeraj predstavljal zakon tudi v Državnem svetu – in Državni svet je sestavljen malo drugače kot Državni zbor, tam imaš delojemalce, imaš sindikate, imaš predstavnike lokalne skupnosti – vsi skupaj so ta naš osnovni predlog podprli soglasno. Tako da bolj problem je, da bomo enotni, kot je rekel Matej, čez nekaj časa, ko se bomo vsi skupaj zavedli, da nam ura bije, kar se tiče te demografije. Hvala bogu, da se na nek način tudi staramo, na nek način ljudje dlje živijo, upam, da živijo kvalitetno, ampak to da dlje živijo, nekje je super, imamo pa seveda težave, ker imamo pa premalo, bom rekel, tistih, ki vplačujejo v blagajno, in s tem v zvezi bo treba nekaj narediti. In če smo se še pred par leti kregali, da je 62, 63 let preveč, bo to kmalu, slej ko prej, bom rekel, ena cifra, ki jo danes sploh težko izgovorimo, bo čez par let nekaj normalnega. Ampak zaenkrat – jaz se zahvaljujem tudi Desusu, ki nam je v tej zgodbi pomagal – upam, da bomo prišli do pozitivne zgodbe. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Preden nadaljujemo z razpravo poslank in poslancev ... / oglašanje iz dvorane/ Replika, Matej Tonin. Oglasil se je tudi državni sekretar ter gospod Luka Mesec. Začnemo z mag. Matejem Toninom in potem nadaljujemo.

Izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Ko imamo na eni strani omejeno število ljudi, ki plačujejo prispevke v penzijski sklad, in ko imamo na drugi strani število upokojencev, ki ta številka raste ... Ko smo sprejemali to pokojninsko reformo, noben ni bil zainteresiran, da bi podaljševali delovno dobo. Edini način je bil, da se zmanjša odmerni odstotek. In dejansko to drži, da zaradi tega imajo nekateri nižjo pokojnino danes, kot pa jo imajo njihovih sovrstniki, ki so se 10 let nazaj upokojevali. / oglašanje iz dvorane/

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Druga replika. Replika? Gospod Luka Mesec, izvolite, imate besedo.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo.

Jaz bom samo repliciral na ta del, kjer je Matjaž Han govoril pač o delodajalcih, ki pridejo v težavo, zdaj jih bi pač Furs še terjal. Glejte, jaz mislim, da trenutni problem v Sloveniji je obraten. Se pravi, da je država, pravosodje in nadzorni organi so enostavno preveč popustljivi. In tako kot je bilo včeraj na Odmevih rečeno ob 99. obletnici začetka

izrekanja sodb v imenu ljudstva v Sloveniji – problem z zaupanjem v pravno državo pri nas je v tem, da ljudje nimajo občutka, da deluje, da ko nekdo naredi nekaj narobe, je za to tudi kaznovan, da ko nekdo ne plača prispevkov, vstopi pač država in jih izterja, da ko delodajalec zgojufa tako ali drugače pač neko zakonodajo, pride država in ga oglobi. In naš predlog je v tem smislu seveda striktnější, striktnější pa ravno s tem razlogom, se pravi, da se dejansko pač začnejo zakoni pri nas izvrševati. Ker če bomo spet dali pač neke mile sankcije v smislu 450 do tisoč 200 evrov kazni za manjše delodajalce, ki ne plačujejo prispevkov, me skrbi, da bomo pač nadaljevali z, kako bi rekel, milostnim pristopom za kršitelje zakonodaje, ki je bil prepogosto v praksi doslej. Zato predlagamo to kar predlagamo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Tilen Božič, državni sekretar na Ministrstvu za finance.

Izvolite.

TILEN BOŽIČ: Hvala za besedo.

Jaz bi dal samo par kratkih pojasnil, ker mislim, da je v kar nekaj utemeljitvah prišlo do morda nekaterih napačnih navedb. Prva reč, ki jo je treba poudariti, da – pa tu se bom navezal predvsem na 3. člen in tudi tisto, kar so amandmaji, ki jih predlaga SMC, s katerimi mislim, da izkazujejo določeno razumevanje te materije, predvsem v tisti smeri, ki jo bom potem še posebej izpostavil – mi v tem govorimo o tistih primerih oziroma izključno o tistih primerih, ko plača ni bila obračunana. Če vi obračuna plače nimate, obveznost, kar se tiče davkov in prispevkov, ne nastane, kar pomeni, da Finančna uprava nima pravnega naslova, da lahko vstopi v izvršbo. In, se pravi, na podlagi tega, da bi z nekim obvestilom prišlo do tega, da bo pa Finančna uprava imela podlago, da gre v izvršbo – ne more iti, to ni to. Ko se mi pogovarjamo o tem, ko je nekdo prijavljen v zavarovanje, pa ni bila plača obračunana, pa je v tem primeru IRSD tisti, se pravi Inšpektorat za delo gre pogledat, ali je bila izpolnjena dolžnost izplačila plače ali je bila dana na črno, kaj se je zgodilo, in potem ukrepa, potem pa Finančna uprava zagrabi. Kar je pa lepota oziroma smisel tega, kar mislim, da je SMC s svojim amandmajem skušal pripeljati v zakon; če zelo poenostavim, oni prihajajo s predlogom, ki pravi, da, lahko rečemo temu tako: pustite Furs, da delavcem pomaga pridobiti pravice, ne zgolj tega da ima pokojninsko dobo, ampak da ima tudi osnovo, od katere mu bo odmerjena pokojnina. O tem se pogovarjamo; višja pokojnina, tista, ki mu tudi pripada. Tu gre za operativno rešitev, ki pripelje do tega, da bo do nekega epiloga sploh prišlo. V nasprotnem primeru bomo imeli še eno rešitev, ki deluje tako malo kot nek brezzobi tiger, ki jih imamo že veliko. In dodatno, se pravi, podton tega gre pa v naslednji smeri: smo v času konjunktura, smo

v času rasti zaposlovanja in dajmo že enkrat očistiti trg delovne sile nepoštenih delodajalcev. In to lahko storimo zgolj skupaj. Se pravi, pride do tega, da zaposleni da določeno informacijo, na podlagi te informacije je šele možno začeti kakršenkoli ukrep, ker takrat je ugotovljeno, se pravi, plača je bila izplačana, se pravi, dolžnost obračuna plače je nastala, dolžnost plačila prispevkov in davkov je nastala in v tistem trenutku kompletan aparat Finančne uprave zagrabi in opravi tisto delo, ki je nujno za to, da bodo delavci prišli do pravic, ki jim pripadajo.

Morda še en dodatek. Omenjene so bile številke – 50 tisoč, 30 tisoč, ne vem točno, od kje izhajajo, navedla jih je poslanka Desusa. Jaz bi opozoril na naslednjo reč. Po informacijah, ki jih jaz imam, je bilo pred akcijo Finančne uprave, ki se je začela s septembrom, 8 tisoč 800 zaznanih primerov, ko so bili prijavljeni delavci v zavarovanje, pa plača ni bila obračunana, kar nujno še ne kaže, da gre za kršitev, ampak na podlagi objave na spletni strani Fursa, da se bo šlo v nadzor, je ta številka padla na 3 tisoč 400, se pravi, za približno 60 %. Nadalje se je šlo v nadzore, kjer se je potem tudi ugotavljalo, ali je bila plača izplačana ali ni bila izplačana. In ravno za to gre. S to rešitvijo, ki jo predlaga SMC, se zagotavlja avtomatizem; sistem bo zagrabil in delavcem, če tako gledamo, pomagal pridobiti tiste pravice, ki jim že po zakonu pripadajo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predstavniki predlagatelja, potem pa gospod Kordiš. Izvolite.

MATJAŽ HAN (PS SD): Državni sekretar, to si lepo povedal. Vendar, če bi bili mi normalna država ... In normalna država sicer smo, pa bom povedal iz izkušnje v podjetništvu. Furs spremlja neko podjetje leta in leta, in če podjetje leta in leta dela, točno ve, kako to podjetje živi, ali plačuje davke, kakšen ima promet in tako naprej. In poštenemu delodajalcu Furs normalno šest dan po tem, ko je izplačal plače, če ne plača prispevkov, že telefonira tista gospa, s katero delaš na davčni, in absolutno naslednje plače ne moreš dati, ker se ti Furs že tako ali tako usede na račun – drži? –, če je normalno. Problem je bil, in to mi s tem zakonom odpravljamo, če se spomnite, da se v Steklarni Rogaška pet let – pa je bila država lastnica – ni plačevalo prispevkov in delavci niso vedeli, ker si niso mogli niti domišljati, da firma v državni lasti ne plačuje prispevkov. In ko so šli ti ljudje v pokoj ali ko so začeli z odmero za pokojnino, enostavno niso imeli petih let. S tem zakonom bomo to preprečili. Na kakšen način, kako bo Furs ali zavod to izterjal od tega, je njegova stvar. Ampak tu smo vsaj nastavili, da mora Furs, ko to ugotovi, v 30 dneh izdati odločbo ter obvestiti delodajalca in delojemalca. Drži? In potem bo zadeva stekla. Ja, jaz tako to berem, tako piše. Amandma SMC pa predlaga, da če

delavec sam ne sproži zadeve, se mu nič ne šteje, in to ni v redu.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Imamo dve repliki, začnemo z gospodom Miho Kordišem, nato gospa Levičar. Izvolite, gospod Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala, predsedujoči.

Ja, bom kar repliciral, ker se mi zdi, da je razprava kolega Božiča tangirala v veliki meri to, kar sem jaz povedal. Glejte, to da se delavec izreče o plači in o svoji višini, da je vključen v ta postopek, je stvar tako našega predloga in našega amandmiranja kot že predloga, ki ga imamo na mizi, pa pač mi z našim amandmajem to ohranjamo. Tako da ta pravica delavcu ni na nobeni točki odrečena. Kar pa amandma SMC počne, je, da jo iz možnosti spreminja v nujnost. Torej, če se nekdo ne bo individualno, nek delavec seznanil s tem da njegovi prispevki niso plačani in se šel pritožiti, bo ostal brez njih in bo ostal brez pokojnine, kot bi mu pošteno pripadala. In to je problem tega amandmaja SMC. In ni res, da tudi Furs ne more izterjati določenih prispevkov in da za to ni podlage. Mislim, mi točno to dajemo na mizo, torej naš predlog zagotavlja podlago, da se Furs kot pristojna institucija lahko obrne in te prispevke izterja.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Repliko ima še gospa Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa.

Jaz bi rada replicirala gospodu Tilnu Božiču, državnemu sekretarju, ko je omenjal neke podatke, ki jih je citirala poslanka Desus.

Iz obrazložitve k amandmaju SMC sem prebrala oziroma bom prebrala, prej sem na pamet povedala številke. Furs tudi mesečno preverja predložene REK-1 obrazce, če so na njih prikazana izplačila plač za vse zaposlene, in v primeru da iz REK-1 izhaja, da plače niso bile izplačane vsem delavcem, prav tako pošlje pisni poziv. To številko, zdaj bodite pozorni, v obdobju od 1. 1. do 30. 9. 2017 je Furs poslal 58 tisoč 820 pozivov za predložitev REK ali manjkajočega REK obrazca. Na podlagi poslanih pozivov so zavezanci predložili 35 tisoč 247 REK obrazcev. Še vedno jih potem manjka več kot 20 tisoč, skoraj 30 tisoč, tako kot sem v svoji razpravi rekla.

V ostalem pa se strinjam s predhodnikoma, kar sta povedala. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jurša, samo še Tilen Božič, državni sekretar na Ministrstvu za finance, in potem vam dam besedo.

Izvolite.

TILEN BOŽIČ: Ja, čisto na kratko.

Se pravi, ta rešitev je nekako tako kot dvokomponentno lepilo. Mora imeti dve komponenti, če ne, ne drži. Je podobno kot troskok čez reko; v enem skoku je treba iti čez.

In zato je stvar v tem. Jaz bi se tukaj, ko je gospa iz Desusa, poslanka tudi povedala – drži, kar ste povedali. Za tisto zadevo, za katero ste povedali; jaz sem razumel, da ciljate na druge podatke, se pravi, ne predlagatelje v tem primeru. Tukaj gre za nekaj drugega, kar vi govorite. To so pozivi, se pravi, REK, če nekdo ne predloži, seveda se ga pošlje, ampak to še ni podlaga, da boste vi lahko kot finančna uprava izterjali ta dolg. Za to morate vi vedeti, se pravi, imeti bodisi vložen obračun, bodisi od kogarkoli pridobiti podatek, da je bila plača izplačana, in to je tisti drugi del dvokomponentnega lepila.

Zaradi tega tudi morda tu vezano na to, kar je gospod Kordiš omenil. Se pravi, vi imate eno rešitev, ki ste jo povedali in je zelo komplementarna temu. Je pa v prvem delu ena reč napisana, se pravi, da bi prišlo do izterjave za tisti del, ravno o tem jaz govorim, da ni možen, dokler finančna uprava nima točno tistega podatka, da je bodisi obračunana plača bodisi da je bila izplačana. Če kateregakoli izmed teh nimamo, ne more reagirati. In zato jaz pravim, da je treba v tem primeru temu organu zagotoviti, da ima tisti zob dodaten, da lahko zadevo zagradi.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Franc Jurša, imate besedo.

Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa.

Nisem imel namena na tak način začeti razpravljati, kot bom pač zdaj začel.

Namreč, le moram opozoriti, jaz mislim, avtorja – to je Ministrstvo za finance, pa tudi poslansko skupino koalicijske stranke SMC –, da je država tista, ki je v skladu s 50. členom Ustave dolžna vzpostaviti sistem socialnega zavarovanja, pokojninskega, zdravstvenega ter skrbeti za njegovo delovanje. Za to delovanje, spoštovani gospodje iz ministrstva in gospe, pa tudi kolegice poslanke in poslanci SMC, za to delavci ne bodo skrbeli, dokler bomo mi tukaj v teh poslanskih klopeh sedeli. Te obveznosti ne morete in ne smete prenašati na delavca, ki je tako ali tako v slabšem, šibkejšem stanju proti državi.

Zdaj pa na tisti del, o katerem sem mislil nekaj spregovoriti. Ta zakon bom podprl. Seveda ker je to zakon, ki smo ga mi skupaj z SD predlagali in mislimo, da odpravlja krivico, ki je bila ljudem storjena. Zdaj pa moram začeti z drugega konca. Namreč zakaj? Zaradi tega ker sem tudi takrat sedel v poslanskih klopeh – ne na sedežu, ne vem, katera številka, bil sem na nekem drugem sedežu, ampak to zdaj sploh ni pomembno. V začetku tudi še naj to povem: nobena reforma, takšna in drugačna, v naši državi ne prinaša neke koristi za državljana. Bodimo realni in odkriti. Pokojninska reforma, ki

smo jo sprejeli leta 2012, ni bila slaba in ni slaba in je vzdržna vse do leta 2020. Takrat bomo morali zaradi demografije dejansko malo prej že razmišljati, na kakšen način bomo te zadeve urejali v prihodnosti, ampak skrbeti moramo v vsakem primeru za dostojno življenje naše starejše populacije. Upokojenci, upokojenke morajo imeti osnovo za normalno preživetje, ne smejo živeti pod pragom revščine. To pa vemo, kaj pomeni. Če tukaj še mogoče omenim eno zadevo. Prej je nekdo rekel, da ta zadeva ne prinaša finančnih obveznosti države, potem pa v nadaljevanju takoj je povedal, da pa prinaša. Poglejte, kako zadeve jemlješ. To je zdaj od tega odvisno. Mi vemo, da je treba pokojninsko blagajno dopolnjevati s sredstvi iz proračuna in da je to milijardo 400 milijonov. To je relativno zelo visok znesek. Seveda tem več moramo dajati takrat, ko je manj ljudi zaposlenih, ker manj ljudi vplačuje v pokojninsko blagajno. Ampak dragi in spoštovani, saj v končni fazi to pa ni zdaj samo vprašanje nas, ki tukaj sedimo. Je vprašanje, ampak nekdo nekoč, ki je bil najbolj odgovoren za to politiko, je rekel, da bomo leta 1997 dali polovico prispevka, ki so ga imeli delodajalci proti delojemalcem, za razvoj gospodarstva v naši državi. Prav je. Takrat je bilo dovolj denarja, v pokojninski blagajni je prihajalo do dobre popolnitve z denarjem. Ampak zdaj so se stvari spremenile in v končni fazi lahko rečemo: Ne, to bo šlo iz pokojninske blagajne, iz državne blagajne pa bo pač toliko šlo. Če Vlada ne želi, da gre več, potem naj zadeve spremeni, ampak nima nobena vlada, da ne bom rekel, česa, da bi to naredila, ker se boji posledic, ki bodo sprožene s strani delodajalcev.

Če govorimo o populizmu, moram reči, da ni ravno to populističen predlog. S tem se ne bi strinjal. Spoštovane in spoštovani, ne pozabimo, do kdaj smo imeli gospodarsko krizo, do kdaj smo jo imeli, katero leto smo začeli govoriti, da te več ni. Ali nismo v tem času že šli v to da smo dali upokojencem regres, da smo usklajevali pokojnine, redno pa izredno, smo te zadeve začeli. In tukaj in danes moram povedati, da bomo s temi zadevami mi tudi nadaljevali in želimo popraviti vse tiste krivice, ki so se storile. Tukaj mislim predvsem na tiste zaostanke tudi, ki jih upokojenci v preteklosti niso dobili, pa bi jih morali dobiti. Upokojenci so skozi svoje delo, življenje, 40 trdega dela plačali toliko svojih obveznosti, tudi v pokojninsko blagajno, da zdaj na stara leta dejansko morajo imeti to možnost, da realno oziroma da normalno preživijo.

Država mora biti tista, ki bo imela nadzor nad tem, ali se bodo prispevki vplačevali v pokojninsko blagajno s strani delodajalcev. Še enkrat poudarjam, za to zadevo ne more biti odgovoren delavec. Prej sem omenjal ustavo in člen ustave. To kar ste napisali na Ministrstvu za finance skupaj s kolegi iz SMC, to ne zdrži in tega, moram povedati, jaz osebno pa poslanska skupina, ki ji pripadam, ne bo podprla.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Irena Grošelj Košnik.
Izvolite.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Hvala, podpredsednik. Spoštovani vsi navzoči!

Danes smo pravzaprav glede cilja in namena tega zakona kar enotni. Vse poslanske skupine se strinjamo, da je treba to nepremišljenost oziroma napako, ki se je zgodila v letu 2012, odpraviti, da bi ohranili zaupanje ljudi v pravno državo. Ta predlog izpostavlja eno skupino ljudi, za katero bi se to zgodilo, tukaj pa pravzaprav ugotavljamo, da obstaja še nekaj skupin ljudi, ki so tudi zaradi takšne nedoslednosti lahko izgubili zaupanje v pravno državo. Že prej smo govorili o tistih, ki so se prostovoljno vključili v zavarovanje za pokojnino tako, da so si v enkratnem znesku kupili študijska leta ali vojaščino. Govorili smo tudi o teh, ki so bili še po letu 2013 vključeni v zavarovanje, ker pač niso bili pravno poučeni – kot pravno neuki državljani –, kaj to za njih pomeni, da ostanejo še prostovoljno vključeni po letu 2013 v zavarovanje. Tako da tukaj bo vsekakor še zelo pomemben premislek, katere so vse tiste skupine, ki jih mora naslavljal ta zakon.

Glede amandmaja, ki ga je vložila Poslanska skupina glede načina zagotavljanja tega, da bi bili prispevki ne le obračunani, ampak da bi bila veliko večja verjetnost, da bi bili plačani, pa bi povedala naslednje. V bistvu ugotavljam, da vse poslanske skupine nasprotujete temu amandmaju. Jaz bi samo želela z enega drugega zornega kota osvetliti to zadevo, in sicer to dejstvo, da je pri nas kar nekaj takšne prakse, da se ta del plače ne izplačuje, kajti po naši zakonodaji so tudi prispevki del plače. In če delavec plače ne dobi in skuša doseči, da je ta anomalija odpravljena, to se pravi, da zahteva varstvo svojih pravic, imamo že sedaj urejeno v Zakonu o delovnih razmerjih tako, da se mora sam aktivno obrniti na inšpektorja za delo in podati prijavo. In če potem po določenih procesnih rokih se nič od tega ne popravi, mora tudi sam vložiti zahtevo na sodišču, da se mu pač te pravice sodno zaščitijo. Tako da kljub temu da so vsi nepotrebni birokratski postopki zame nesprejemljivi, ampak vendar bi morali tukaj delavca gledati tudi s tega vidika, da je to del njegove plače in da je pravzaprav normalno, da se ga ne gleda kot nek pasivni objekt, ampak aktivni subjekt, ki bo stopil v ta dialog, da bo imel izplačano celotno plačo. In zakaj se mi zdi, da je to tudi tako pomembno? Prvič zato ker vemo, kakšne omejitve imajo naše vse blagajne, ne samo pokojninska, tudi zdravstvena, tudi prispevki za otroško varstvo in vse vrste prispevkov so v teh prispevkih, ki bi bili potem samo obračunani, ne pa tudi plačani. In se mi zdi, da je tudi to en vidik, ki mu moramo posvetiti veliko pozornosti.

In če grem sedaj na ta individualni vidik zaposlenega, ki mi ni izplačana cela plača, mislim, da je na nek način v nekem obdobju brezbrizen, ker mu pač pokojninska doba teče. Ampak kaj mu teče? Teče mu pokojninska doba, ki mu ne zagotavlja cele pokojnine. To pomeni, da na ta način nekako pomagamo, če nekako bolj ne pritisnemo, da so prispevki resnično plačani, da se po nekaj letih tak delavec ozavesti in ugotovi, da ima priznano le pokojninsko dobo, ne pa pokojninske dobe brez dokupa. To pomeni, da bo imel znižano penzijo, da bo imel odbitke. Mislim, da je vsekakor tu računati z najmanj birokratskimi postopki in mislim, da je ta amandma napisan tako, da predvideva neko minimalno, zelo enostavno aktivnost zaposlenega, da da ta podatek, da je potem večja verjetnost, da so ti prispevki potem tudi plačani, ne le obračunani. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Mitja Horvat. Izvolite.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik, za dano besedo.

Meni je zelo žal, spoštovane poslanke in poslanci, da mojih predgovornikov ni več med nami, ker bi želel z nekaterimi od njih malo spregovoriti, tako da upam, da nas spremljajo na kakšen drug način.

Torej, kje se vsa stvar začne in kje smo danes? Vsa stvar se začne s tem da je bil namen predlagatelj, da se odpravijo krivice. Kar se tega tiče, nihče v tej dvorani nima težav. Vse krivice naj se odpravijo – ali s ZPIZ-2 enkrat in za vselej ali s katerimkoli drugim zakonom, s katerim se popravijo vse doslej storjene krivice. In kot je pred menoj rekel kolega Pojbič, dajmo odpraviti. In seveda zagotovo pri kakšnem delu naredimo tudi napake. Včasih pa ne gre nujno za napake, ampak gre seveda za hotena ravnanja in potem seveda spreminjamo sisteme. To je povsem normalno, naravno, tako kot v tem primeru, tudi še v kakšnem aktualnem primeru, ki prav tako trenutno teče v Državnem zboru.

Ampak, kot reče kolega Pojbič, zagrabimo bika za roge, pogledjmo si, kaj je predlagatelj oziroma kaj sta predlagatelja SD in Desus zagrabila. Od vse množice prizadetih ... Slišali smo za podatke o 55 tisoč zavarovancih, ki so bodisi na podlagi vojaščine bodisi na podlagi študijskih let dokupili delovno dobo. Kje so vsi tisti, na katere opozarja SDS in nam je kolega Lisec lepo predstavil, na koga vse bi lahko naslovili vprašanje in odpravili krivice ali napake, kakorkoli jih bomo poimenovali, ki so bile doslej storjene tudi kmetom, tistim, ki so delali v tujini. In tisto, glede česar pa čisto vsi molčite, pa so vas polna usta, da želite odpraviti krivice – kje so razlike med zaposlenimi in nezaposlenimi delovnimi invalidi druge in tretje kategorije na prehodu med letom 2012 in 2013? Vsi ste dobili pismo oziroma vsaj predstavniki predlagatelj, ste dobili to pismo, veste za ta

primer, pa se nič ne zgodi. Seveda ste operirali v dosedanjem delu s podatki, za koliko se je za nekatere podaljšala doba – tako spoštovani državni sekretar, ki je danes med nami in ima zelo malo časa in bo težko odgovoril tudi na vprašanja, ki jih imam zanj oziroma za Ministrstvo za delo, in seveda spoštovani direktor Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, gospod Papež. Tja do 12 let, tja do Evropskega sodišča za človekove pravice – za te kategorije, o katerih nihče ni rekel niti besede. Tu so odprave neenakosti. In žal mi je, Levica ima lep predlog, ki me zelo mika, da odpravimo, če smo že pri tem, napake in krivice za tiste, ki so doplačali kot brezposelne osebe do konca leta 2012 – zakaj ne še naprej? Toda žal je narobe razumela in manipulira in seveda SMC obtožuje, da želimo nekaj hudega storiti za delavce. In prav tako mi je zelo žal za kolege iz Desusa, ker ne vem, kdo jih je zavedel in ne vem, na kakšni podlagi izražajo to, kar so izražali danes, da želimo mi delavca obremeniti. Lepo vas prosim. Naj preberem ... Ne, preden preberem. Kdo je tisti, ki mora poskrbeti za delavca in poskrbeti, da bo država zaščitila delavca v tej državi? Lepo prosim, če mi odgovorite. Kdo je tisti, ki je pristojen za položaj delavca, kjer ga kot država zaščiti pri kršitvah delodajalca? Danes smo nekaj malega slišali tudi o tem, da seveda nikakor ni bilo sprejeto stališče, da naj tisti delodajalci, ki ne izpolnjujejo ne samo z zakonom določenih obveznosti, ampak tistih obveznosti, ki so jih sami pogodbeno sprejeli, kajti tudi pogodba o zaposlitvi je pogodba ... Ali je res primerno, ali res, ko gre za izpolnjevanje obveznosti, ali smo v krizi bili iz kakih drugih razlogov, kot če ne zaradi tega, ker niso bile izpolnjene obveznosti, ki so jih ljudje prevzeli, pogodbeno, po svoji volji? In ko govorite o tem, da želimo mi obremeniti delavce ... Lepo vas prosim, spletna stran Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; prijava je lahko tudi anonimna, kadar gre za prijave kršitev. Po Zakonu o inšpekciji dela nadzorstvo nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov, ki urejajo delovna razmerja, plače in druge prejemke iz delovnega razmerja, zaposlovanje delavcev doma in v tujini, sodelovanje delavcev pri upravljanju, stavke ter varnost delavcev pri delu opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za delo, če s predpisi ni drugače določeno. Delavec lahko kršitve delovnopravne zakonodaje prijavi Inšpektoratu Republike Slovenije za delo. Za učinkovito in uspešno izvedbo postopka na podlagi podane prijave potrebujejo čim več podatkov, zato vse prijavitelje prosijo, da pri prijavi: prvič, navedejo čim več podatkov o kršitelju (navadno je to delodajalec, zato naj navedejo polno ime podjetja, sedež, naslov, pošto in kraj) ali pravni osebi, oziroma ime in priimek, če je delodajalec samostojen podjetnik posameznik, posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost ali je fizična oseba, ter njihov

sedež dejavnosti oziroma prebivališče fizične osebe); drugič, na kratko opišejo kršitve (podatke o vrsti kršitve ter datume in kraju kršitve); tretjič, priložijo morebitna dokazila, ki kažejo na sum storitve kršitve (na primer fotografije, listine, podatke o pričah, delavcih, katerim so kršene konkretne pravice in podobno); dokazila je mogoče pripeti tudi elektronsko pri oddaji prijave s pomočjo spletnega obrazca in tako dalje in tako naprej. Pričakujem, kot sem povedal tudi na matičnem delovnem telesu, da boste posegli v delovno zakonodajo in delavca razbremenili, kot govorite danes. Če preberem samo nekaj določb. 111. člen, drugi odstavek Zakona o delovnih razmerjih: »Pred izredno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi mora delavec delodajalca pisno opomniti na izpolnitev obveznosti in o kršitvah pisno obvestiti Inšpektorat za delo.« Kar smo prejle poslušali. 200. člen, prvi odstavek: »Če delavec meni, da delodajalec ne izpolnjuje obveznosti iz delovnega razmerja ali krši katero od njegovih pravic iz delovnega razmerja, ima pravico pisno zahtevati, da delodajalec kršitev odpravi oziroma da svoje obveznosti izpolni.« 201. člen: »Delavec in delodajalec se lahko v roku iz drugega odstavka prejšnjega člena dogovorita tudi za reševanje spora z mediacijo.« In 216. člen: »Če delodajalec v roku osmih dni po vročeni pisni zahtevi delavca ne izpolni svoje obveznosti iz delovnega razmerja oziroma ne odpravi kršitve, lahko delavec oziroma delodajalec predlaga posredovanje inšpektorja za delo v sporu.« Ne vem, kje na svetu najdete v dokumentih, ki jih imamo, in v predlogu amandmaja Stranke modernega centra, da bi moral delavec izpolnjevati REK obrazce, lepo vas prosim! Kdo vas je tako grdo zavedel? Dajmo pogledati, o čem govorijo amandmaji SMC, in ne govoriti na pamet. / oglašanje iz dvorane/ Kolega Škoberne, takoj boste dobili besedo, časa imate sicer bolj malo, ampak vam bom z veseljem potem tudi v nadaljevanju odgovoril, ko boste dobili besedo. Komu na čast – po vašem predlogu, ki ga imamo trenutno pred seboj – naj Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje obvešča delodajalca, da ni izplačal plače? Ja kdo, če ne delodajalec, pa to že ve? In ko Finančna uprava Republike Slovenije že pisno obvesti zaradi tega, ker zazna v svojem sistemu, da niso bile poravnane obveznosti iz naslova plač, zakaj bi jih pisno obveščal še Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje? Kaj bo to pomenilo za delodajalca? Kaj pa je zdaj to? Zdaj pa z dveh strani prihaja, saj sem enemu že odgovoril, zakaj mi drug piše. In potem vprašanje, koga bo in zakaj ga bo klical. Koga, če ne delavca, ščiti amandma Stranke modernega centra? Delavca obvestimo tudi po tej poti, da niso bile plačane obveznosti zanj, prispevki zanj; da ni dobil plače, že ve. To ni problem, ki ga naslavljamo potem v nadaljevanju. Naslavljamo to, s čimer se neodgovorno obnašate in to sem že povedal, pa še kar trmasto vztrajate. Do tega, da mi

predstavnik predlagatelja še grozi. / oglašanje iz dvorane/ Ko se čudite s čim – da zakon ne bo uveljavljen, če bo kakšen od amandmajev sprejet. Lepo vas prosim, vse do prave mere. Zakonodajni postopek je jasen, kdaj je bil predlog vložen, je jasno in postopek teče. Na izredni seji ga obravnavamo.

Vsaka stvar se nekje neha in žal mi je, da imamo samo še eno predstavnico v Državnem zboru, ki je govorila seveda o liberalnih principih, o tem da moramo sprejemati odgovorne odločitve. Kaj dosežemo, če sprejmemo amandmaje Stranke modernega centra? Dosežemo zelo jasen cilj, ki je v tem da so, kot je bilo lepo tudi povedano, tudi plačani prispevki. Ne samo da se soočamo z izzivi starajoče populacije in vse, kar je bilo do zdaj že navedeno. Neodgovorno obnašanje in omogočanje delodajalcem, da plačujejo delavcem plačo na roke, jih spravlja v natančno tisti položaj, o katerem vi govorite, da jih želite pred tem obvarovati. O tem je govoril kolega Tonin; žal mi je bilo samo, ker je tako lepo začel in ker bi lahko videl, da to o čemer je govoril, določajo tudi amandmaji, ki jih predlaga Stranka modernega centra. Sem že mislil, da je govoril o tem, da jih boste podprli. In potem je na koncu rekel, da jih ne boste podprli, tako da ne vem zdaj, na kakšnem stališču stoji in mi je zato žal, da ga ni tukaj, ker bi lahko zadevo razčistila.

A vam povem, kakšen je bil osnovni predlog, zakaj Stranka modernega centra ni dala podpisov in ni šla na stran predlagateljev tega predloga zakona? Da prispevkov sploh ni treba več plačevati, da jih naj plačuje tisti, ki se mu pač zdi, ker vsi ostali delavci, za katere niso bili plačani prispevki, bodo pač dobili iz skupnega, o čemer ste prejle govorili, da ste želeli rešiti leta 2012; in ta del tudi mi spoštujemo. Vzdržnost pokojninskega sistema, pokojninske blagajne. Da se bo pokojnina pač obračunala na povprečno plačo. In na kaj vas je opozoril državni sekretar maloprej? Na preprosto stvar, o kateri govorimo. Torej, delodajalca ni treba opozarjati na to, ker itak dobro ve, da ni plačal ali plače ali prispevkov. To on že ve. Zdaj opozarjamo še delavca in minimalno, kar pričakujem od njega, ne to kar pričakujemo po delovnopравни zakonodaji, ampak v tem primeru samo to da pove, za kakšno plačo gre, zato da stopimo na prste temu, o čemer je govoril tudi gospod Tonin, in mi je zdaj žal, da ga ni tukaj. O tem, da imamo vrsto delavcev, ki dobijo plačo na roke, so s tem tudi sami lahko zadovoljni, lahko je to seveda zaradi njihovega šibkejšega položaja v tem delovnem razmerju. In seveda tisti trenutek in takrat kadar je spravljen v položaj, da sestavlja mesec z mesecem, lahko preživi, toda posledice ga čakajo do konca življenja. In potem bo seveda Desus rekel, da se zavzema za upokojuje, da morajo upokojevci dostojno živeti. Danes, ko je tukaj priložnost, da dobimo sredstva za to, da bodo zagotovljene pokojnine, da bomo zahtevali od delodajalca, da obračuna in da plača obveznosti, da ima

zavarovanec plačane prispevke, od katerih se bo – kot je lepo povedala kolegica – brez dokupa ugotovila delovna doba in ugotovila tudi osnova za izračun pokojnine, da bo seveda v sistemu lahko dobil dostojno pokojnino in da bomo hkrati skrbeli za vzdržnost pokojninske blagajne. Lahko je opletati z malho proračuna, sredstva so zagotovljena, ni problema.

In kot sem začel zaradi tega ker ste govorili o majhnem delu. Vi govorite maksimalno tisoč 500, skušate minimalizirati, da to ni tak problem, medtem ko v odločbi Ustavnega sodišča, na katero ste se sklicevali v svojem predlogu in pri svojih razpravah, je govora o 11 tisoč zavarovanih. Upam, da bo nekdo s strani Ministrstva za delo ali Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje povedal, o kakšnem številu sploh govorimo. In seveda, spoštovani državni sekretar, ker drugega ni, vas sprašujem: v primeru, kakršen je bil najprej predlagan, v primeru, kakršnega imamo danes pred seboj, kakšna bo za ta čas, ko se mu bo štela pokojninska doba brez dokupa, kakšna bo osnova za izračun njegove pokojnine? Toliko zaenkrat. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vidim, dr. Horvat, da ste sprožili pravi val proceduralnih in replik. Najprej ima proceduralno prednost, potem bomo pa nadaljevali s replikami. Dr. Matić, izvolite, imate besedo.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Spoštovani gospod predsedujoči!

Skrbno sem spremljal razpravo kolege Mitja Horvata. Med razpravo ga je kolega Škoberne motil in z njim poskušal polemizirati, tako da ga je moral gospod Horvat vmes umirjati. Tisti, ki razpravlja, mora imeti mir, da lahko razpravlja in da ga drugi ne ogovarjajo in ne motijo med njegovo razpravo. Zato imamo predsedujočega. Če ga ne bi potrebovali, če bi ga rabili samo za najavo tistih, ki bodo nastopili, bi lahko imeli avtomat. Predsedujočega imamo za to, da vzdržuje red na razpravah, na javnih obravnavah, ki jih imamo tukaj, na javnih zasedanjih in to prosim, da poskušate vzdrževati, gospod predsedujoči. Isto je ponovil gospod Trček, gospa Godec in še gospa Bratušek. Jaz ne vem, v kaj se to tukaj spreminja, ampak resno vas naprošam, poskušajte opravljati svojo funkcijo. Ker zdaj še tudi ... / oglašanje iz dvorane/ Evo, gospod Prikl ima še kaj za pripomniti, kar vmes. Najboljše, da damo kar pivo na mizo pa bomo imeli tukaj gostilniški šank. / oglašanje iz dvorane/

Jaz ne vem, če se pa poslanci ne morejo umiriti, pa dajte prekiniti to vse skupaj za pol ure, naj gredo, naj se malo nadihajo svežega zraka, da bodo prišli k sebi, da se bodo zbrali. Gospod predsedujoči, tole ne pelje nikamor.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, dr. Matić.

Ker razumem, da gre ta kritika predvsem meni, jo bom upošteval. Sicer, če sem čisto iskren, se mi ni zdelo kakršnakoli in da so bili, bom rekel, raznorazni komentarji bistveno glasnejši kot kadarkoli prej. Ampak bom upošteval vaš nasvet in bom poskušal biti od zdaj naprej nekoliko bolj ... / oglašanje iz dvorane/ No, postopkovno imamo že. Ampak bom poskušal biti bolj razumevajoč.

Imamo novo postopkovno in repliko. Najprej ima postopkovno dr. Franc Trček. Izvolite, imate besedo.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Ne bi se šel rad ta pingpong, ampak ni lepo, da lažete. To je moj postopkovni predlog. Ne lagati. Že pogosto je bilo dosti bolj burno tu. Zlasti sem moral dostikrat umirjati, ko smo mi kaj predlagali ali kdo drug iz opozicije, pa je bil na tej strani »plavderaj«, pa se dejansko ni ukrepalo. Me pa veseli, da je SMC po treh letih dojel, da je v Državnem zboru. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ne vem, če sva se prav razumela. Ne razumem, zakaj ste mi rekli, da sem lagal, ampak jaz mislim, da sva se razumela in ... / oglašanje iz dvorane/ Aja, da ni bilo tako glasno. O. K., v redu.

Dobro, nadaljujemo z repliko. Gospod Franc Jurša, izvolite, imate besedo.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa.

Jaz sem v svoji razpravi omenjal tudi 50. člen Ustave Republike Slovenije. Pod pogoji, določenimi z zakonom, imajo pravico do socialne varnosti, vključno s pravico do pokojnine. To zadevo ureja Ustava v skladu z zdravstveno, pokojninsko, invalidsko urejenostjo ter drugimi socialnimi skrbmi. To se pravi, za delovanje tega je po 50. členu Ustave Republike Slovenije zadolžena država in obveznosti v nobenem primeru, če jaz to zadevo dobro razumem, ne moremo prenašati na šibkejšega, to je delavca.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Vidim, da interes še obstaja, zato vas vabim, da se prijavite k razpravi. Prijava poteka.

Kot prva ima besedo gospa Vojka Šergan. Izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni!

Že na odboru sem v bistvu razpravljala na podlagi tega, kar danes obravnavamo – sprememba Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, in sicer o tej prostovoljni vključitvi v pokojninsko zavarovanje. Pravzaprav je prav, da se popravlja krivica, to smo vsi skupaj ugotovili. Napačno je to, da se pravice nekako kar z nekim zakonom ukinjajo in se potem spet vzpostavi sprememba zakona in

se ponovno vzpostavlja. To pomeni, da ... Še vedno smatram, da pomeni to, da občani oziroma državljani ne morejo zaupati v sistem, ker se pravice prehitro ukinjajo in se jim potem po nekem obdobju dodeljujejo. Skratka, menim, da je treba biti vsekakor tako pri ukinjanju pravic kot dodeljevanju pravic sistemski, previdnejši. To vsekakor ne prinaša, bom rekla, zaupanja državljanov v sistem.

Zdaj bi se pa posebej rada dotaknila tega amandmaja, ki ga SMC vlaga, in sicer v zvezi z izpolnjevanjem oziroma s pošiljanjem obrazca ZPIZ o tem ali ima delavec plačane prispevke ali ne. V razpravi je bilo rečeno, da bo ta obrazec edini garant – edini garant, je bilo rečeno – za zaščito delavca, da bo imel plačane prispevke. Jaz menim, da s tem obrazcem ne bo delavcem zagotovljeno to, da bodo imeli plačane prispevke. Zakaj? Zakaj ne? Ker večina delodajalcev – tisti, ki dobro poslušajo, tisti, ki korektno poslušajo – že danes v bistvu oddajajo REK obrazce, na podlagi katerih se vzpostavi sistem, da se potem plačajo prispevki. Če niso ... Do 18. v mesecu morajo biti plače, bom rekla, izplačane, oddan mora biti REK obrazec. Tisti, ki ga ne odda, dobi obvestilo, da REK obrazca ni oddal. Tudi to se zgodi, da kdaj kakšen delodajalec čisto tako formalno pozabi. In ko dobi obvestilo, to ima kot opozorilo in seveda potem odda ta obrazec, kar pomeni, da je to podlaga za obračun prispevkov. Če pa prispevkov ne plača – zdaj sem govorila o obračunu –, pa takoj dobi, po petih dneh je zdaj po novem, ko smo sprejeli paket zakonodaje s 1. 1. letošnjega leta, pa dobi opomin. Opomin dobi na portal eDavki. In če, zdaj pa tukaj ne vem, ampak v roku petnajstih dni – s tem da obresti začnejo teči že prvi dan po tem petdnevem roku, ko niso davki plačani – teh prispevkov ne plača, seveda davčna uprava pristopi k izvršbi. In to je to in potem vse sankcije sledijo. Zdaj se pa mi pogovarjamo o tistih, ki pa tega sploh ne naredijo, to se pravi, ne oddajo REK obrazca. In če ne oddajo REK obrazca in niso zaznani kot subjekti, ki bi morali oddajati obrazce, seveda se potem lahko zgodi, da nekako s plačilom plače, bom rekla, zavlačujejo. Potem imamo delodajalce, tiste, ki so, bom rekla, v finančnih težavah in so tudi delavci z njimi potrpežljivi in tudi nimajo prvi mesec izplačane plače. Vse to se na terenu dejansko dogaja. Ampak jaz bi rada pri tem opozorila, da je od 213 tisoč delodajalcev je praktično tistih, ki ne oddajo obrazcev, bom rekla, mislim, da imam nekje podatek, okrog 57 tisoč smo prej slišali, da ni bilo oddanih, ampak jaz imam podatek, da okrog 8 tisoč 800 ni bilo oddanih obrazcev, dejansko oddanih. Ker tista zamuda v celem še ne pomeni, da ni bilo obračunano in ni bilo plačano. Zato je ta sistem, bom rekla ... Ne moreš kar poenostaviti pa reči, zdaj bomo to rešili s tem obrazcem. In potem so še podjetja, ki so v prisilni poravnavi, tista pa sploh v bistvu v tistem času, ko so v prisilni poravnavi, enostavno ne oddajajo teh obrazcev in jim ni

treba oddajati teh obrazcev, ja. In zaradi tega sploh ne more priti do izterjave. Skratka, tukaj je še nekaj zadev, ki niso pokrite.

Zdaj pa glede tega, ko ste se pogovarjali in razpravljali, da je zelo pomembno, da se ne samo obračunajo prispevki, ampak da so tudi plačani. Zakaj? Ker, če se bo priznala zavarovalna doba na podlagi prispevkov, ki so samo obračunani in se bodo fiktivno priznali, potem tudi ta delavec bo imel priznano samo pokojninsko dobo, kar pomeni, da če ima neizplačane plače, tudi tri leta, se bo to v skupni pokojninski dobi, ko se bo za 20 ali pa 25 let ugotavljala osnova, bo tudi nižjo pokojnino imel, priznano bo imel samo pokojninsko dobo in tudi takrat bo imel nižjo pokojnino. In zato je treba nekako vzajemno poskušati, bom rekla, tudi delavce nekako ozavestiti, da morajo pri tem, ko bodo dobili obvestilo o tem da ni plačanih prispevkov, da nekako o tem ali so dobili izplačano plačo ali ne, nekako potrdijo Fursu. Zakaj? Saj v bistvu, da odpravimo vsaj tisto, kar je mogoče bilo izplačano, bom rekla, da zajamemo tiste, ki so dobili izplačane plače, pa niso bili plačani prispevki oziroma so dobili izplačano plačo na roke, kajti plača mora biti nakazana na transakcijski račun. In mislim, da s tem ko potrdimo to, da delavci oddajo ta obrazec, katerega dobijo kot obvestilo, če ga oddajo, s tem ko ga napišejo, ali so prejeli plačo ali ne, potem ima Furs osnovo, da od delodajalca izterja prispevke. In to se nam je zdelo pomembno, tudi nam. In tudi davčna uprava oziroma Ministrstvo za finance to predlaga, ker je to osnova za to, da se prispevki izterjajo. In jaz mislim, da moramo biti zavezani temu, da se prispevki ne samo priznajo, da so plačani, ampak da se tudi plačajo. In nam pravzaprav kot poslancem ne sme biti vseeno, ali so prispevki tudi plačani ali so obračunani. Jaz mislim, da se tukaj ti pojmi na nek način tudi pomešajo. Še enkrat bom ponovila. Kajti, če ima Furs podatek o tem, da je bila plača izplačana, ne pa samo obračunana, potem lahko davčni organ delodajalcu naloži in izterja obveznosti iz naslova prispevkov za socialno varnost. Iz amandmajeve Poslanske skupine SD in pa Desus pa izhaja, da morajo biti prispevki zgolj obračunani, ne pa tudi plačani. Če so prispevki samo obračunani, se to všteva, tako kot sem rekla, samo v zavarovalno dobo, plačani prispevki pa se vštevajo v pokojninsko osnovo in delavec je na tej podlagi upravičen do višje pokojnine. Jaz ne vem, zakaj ...

Po drugi strani pa vidimo, da so že tako pokojnine nizke, še posebej s tem ZPIZ-2, ko je 57 % v bistvu od prejemkov zaračunana osnova pokojnine. In zato so tako pokojnine nizke. In potem še dodatno nekako, da prispevki ne bodo plačani, in s tem bo pokojnina, osnova za teh 57 %, še nižja. Na to bi rada opozorila. In delavcu pravzaprav ta zahteva in pa to udeleževanje in sodelovanje v bistvu zagotavlja uveljavitev njegove pravice do plače in utruje njegovo pravico ne samo do pokojninske dobe, temveč

tudi do višje pokojninske osnove in s tem višje pokojnine. S tem predlogom se zagotavljajo tudi javnofinančna sredstva za izplačevanje pokojnin – pa kot smo prej slišali, ne samo pokojnin, tudi zdravstvenih prispevkov in vseh ostalih prispevkov. In s tem, da blagajne plačane iz prispevkov, obe blagajni, bomo s tem to omogočili. Amandma, ki ga predlagamo, zagotavlja transparentnost in podlago za to, da delodajalci prispevke od izplačanih plač tudi dejansko plačajo in ne samo predlagajo obračune.

Jaz bi, bom rekla ... Ja, pa še to bi mogoče dodala. Res ne razumem, zakaj tudi ta predlog, da bi se na portalu eDavki v bistvu obveščalo delodajalce. Delodajalec je na portalu eDavki pravzaprav obveščen o vseh neplačanih davkih. In jaz v bistvu čisto iz prakse, glede na to da sem iz podjetništva, izhajam, ne vem, kaj bi to prispevalo delodajalcu, ko bi na portalu eDavki še enkrat prejel obvestilo o neplačanih davkih. Res ne razumem, res ne razumem, zakaj bi to še enkrat. Jaz namreč ta obrazec, ki ga nekako vsi želite, jaz jemljem ... Veste, kako to jemljem? Tako da hočete biti vsi všeč na nek način delavcem, kaj vse se bo za njih naredilo. V resnici se bodo pa delavci čez eno leto še vedno spraševali, kako so poslanci sprejeli tak zakon, ko bi morali te pravice imeti priznane, v resnici pa to še v praksi vedno ne bo delovalo. Zaradi tega ne, ker ta obrazec ne bo prispeval k plačilu prispevkov. Je pa na žalost to tako, da ko se šele delavec upokoji, razume, kaj vse mu je bilo krateno, da nima pokojnine, kot je mislil, da jo bo imel in kot bi mu v resnici tudi pripadala.

Zaradi tega tudi, ko ste ... Se bom tudi tega dotaknila, glede na to, da imam še nekaj časa. Tudi ta popravek te krivice, ki jo danes imamo na mizi; a veste, ker tudi ta izračun za posameznika je vprašanje, če bodo vsi za to dobili višjo pokojnino. Pa veste, zakaj? Zaradi tega ker zavarovalna doba, ko ti plačaš prostovoljni prispevek, v bistvu ti ne dvigne osnove za boljše pokojnine. Ti se lahko samo prej upokojiš. Ampak 30 let ... In če si ti 10 let samo vplačeval to pokojninsko dobo – tistih, ne vem, 50 evrov pa 60 evrov, pa saj ni pomembno, kakšna je bila višina –, si imel ti na izračunu za osnovo za pokojnino ničlo. Ničlo. Veste, kaj to pomeni? Da se vse to razprši na leta in se zdeli s 40 leti. Zdaj mi pa povejte, ali je osnova pomembna ali ni. In mi se tukaj v bistvu na nek način samo preveč všečno obnašamo z nekimi predlogi.

Mene moti čisto osebno, to bom pa zdaj svoje osebno, ker me je motilo tudi vseh 25 let politike v Sloveniji, to, da se nikoli ni pristopalo res sistematično in dejansko izhajalo od spodaj navzgor. Kaj to za ljudi dejansko pomeni? Vedno so samo neke ocene, ki pa potem naredijo kaj? Naredijo, popravijo neke krivice eni skupini ljudi in potem narediš krivico spet drugi skupini in čez dve leti ali pa čez eno leto ali pa čez štiri leta se bo pa spet neki drugi skupini popravljalo. In potem ljudje ne vedo, kaj

je prav, da plačujejo in kaj ni prav, da plačujejo. In še najbolj nedopustno pa je to, da se je dopuščalo, da se je 2013 plačevalo prispevek naprej, čeprav se je s 1. 1. 2013 vedelo, da se pravzaprav ta pokojninska doba ne bo uveljavljala. Tega pa sploh ne razumem, kar sem danes v razpravi poslušala. Moram reči, da ne razumem, kako je moglo pa do tega priti. Vidite, in vsega tega se nihče ne loteva sistemsko. In res, da se potem tudi zadeve rešujejo res v dobro ljudi, kot mi danes hočemo biti všeč. Najbolj fajn je, da sprejemaš nekaj na polovici, pa da si zdaj na televiziji všeč, ker ja, zdaj ste nekaj naredili, potem so pa ljudje, a veste, razočarani, ko pride do izračuna pokojnine in vidijo, da temu ni tako oziroma ni tisto, kar so pričakovali. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jan Škoberne, izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretarji, kolegice in kolegi!

Zoran Predin je ob eni priložnosti v eni izmed kontaktnih oddaj, ki jih je takrat vodil Uroš Slak, rekel, da ima vsakdo pravico, da ne razume. In podobno je to tezo zagovarjal tudi Platon v Državi – mislim, da vsi veste o katerem delu govorim –; premika je pač sestavljena iz spoznavne poti, ki je takšna kot je, in vsak ima pravico, da ne razume.

Najprej iskreno opravičilo poslanskemu kolegu dr. Horvatu, zato ker sem, ja, zmotil njegovo razpravo, ampak včasih so te razlike v dojetju države in naše vloge tu med nami tako velike, da iz vrednostnih izhodišč, iz katerih izhajamo, pač pride do burnejše reakcije. Še enkrat moje iskreno opravičilo, ni bil namen, da bi bil nespoštljiv. Je pa namen tega zakona nekaj, o čemer sem iz uvodnih stališč poslanskih skupin razumel, da se vsi strinjamo in da bi lahko rekli, da je to zanesljivo pravokotnik. Ko pa poslušam razpravo in v dotični razpravi kolega Horvata, se mi je zazdelo, da mi je kazal pravokotnik in razlagal, da je to krog. Jaz zanesljivo vem, da je pravokotnik. In namen zakona v dveh točkah strnjeno, skozi prizmo vloge države, kot jo tudi sam razumem, je zagotoviti, da se pravice delavcev, ki jih zagotavlja država – tudi skozi obveznost vključenosti v sistem zavarovanja – ne morejo preprosto prenesti na breme delavca, ki je nasproti delodajalcu, kapitalistu, lahko tudi državi šibkejša stranka in upravičeno pričakuje, da bo država za obveznosti, ki jih sama nalaga, tudi njemu, ustrezno poskrbela, ob vsem možnem aparatu, ki ga ima. In če smo mi danes prišli do točke, da razpravljamo o tem, da mora delavec ob tem, da Furs ima podatke, da država ve za neizplačilo, da država sama izvršuje izvršbo, zdaj bomo pa mi rekli, ampak vseeno, delavec, po možnosti na minimalni plači, naj se

pa sam pomatra; kljub temu da vemo, pa ga bomo mi obvestili, ja, ampak dajte se matrati. Tu se pa ne strinjamo. Jaz ne vidim vloge države v tem da tam, kjer lahko pomaga, kjer v resnici celo ščiti svoj primarni interes ... Ker plačilo prispevkov je v interesu države bolj kot delavca. Ker država ima manko v blagajni, kamor to gre in država bi morala poskrbeti, da izterja to od tistega, ki je neplačnik, ne pa da to breme nalaga delavcu, ki naj se na eni strani ukvarja s tem da nima priznane delovne dobe, ki jo je opravil, po drugi strani naj se pa še bori za to da država v svojo blagajno dobi denar, ki ga je državi dolžan njegov delodajalec. Ja, so razlike tudi po političnem spektru in ugotovili boste, spoštovani kolegice in kolegi, nekateri, da danes z izjemo sredine, izključno sredine skoraj celoten spekter – O. K., kolega Božič izvzet – razume vlogo države na isti način. Nekdo pa z amandmajem skuša povedati, da je vseeno prav, da se država, državna birokracija, državni aparat dela svoje odgovornosti izogne in jo preloži na zaposlene, na delavce, na delovne ljudi, kakorkoli hočete. In na načelni ravni se s tem ne morem strinjati in zato amandmaja SMC ne morem podpreti.

Sicer pa mislim, da delamo pravo stvar, in če je težava v tem da namesto tisoč 500 krivic rešujemo 8 tisoč ali pa 11 tisoč, potem gotovo ni to nekaj, zaradi česar bi nas moralo biti sram. Sram nas je lahko mogoče tega, da ne rešujemo še več. In ja, kolega Horvat, lahko greva tudi v detajle tega, kdo in zakaj nas je postavil v pozicijo, ko smo želeli pridobiti podporo za ta zakon, da smo morali delati korake nazaj. Vsa sreča, obstajajo korespondence, vsa sreča, obstajajo izvorni dokumenti. In jaz mislim, da je prav, da imamo različne poglede na državo in morda je dobro, da smo, čeprav po treh letih, ampak vendar prišli do točke, kjer smo ugotovili, kje obstaja naše temeljno nestrinjanje. Jaz mislim, da je vloga države, da naredi več, kot bi morala, še posebej tam kjer mora zaščititi državljana, ko je ta v šibkejšem položaju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, dr. Mitja Horvat, izvolite.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik.

Spoštovani kolega Škoberne, niti za trenutek nisem pomislil, da je vaše opravičilo potrebno. Razumem reakcijo, tudi sem razumel, da sem jo povzročil z svojo razpravo, tako da nimam nobenih težav in tudi če ne bi bilo opravičila, bi bilo to sprejeto in ne bi ostalo med nama nič v zraku. Moram pa zaradi replike povedati, da ste me napačno razumeli. Nisem govoril o kvadratih in o krogih in nisem trdil, da je kvadrat krog in tako naprej. Kar pa sem trdil, to pa izhaja iz tega kar ste zdaj na koncu povedali, pa je nekaj drugega, kar je bilo v podtonu, ne eksplicitno in zagotovo me niste mogli razumeti

ali pa, tako kot pravite uvodoma, ker ima vsakdo pravico, da po svoje razume realnost, da se moti in da kaj drugače razume. Zato smo tukaj in zato nas je toliko različnih strank in znotraj strank tudi s toliko različnimi stališči. In kar je danes tukaj na mizi in o čemer se pogovarjamo pri drugi obravnavi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, je seveda to da krešemo mnenja, argumente. Z vseh strani je prišlo do napačnega razumevanja tega kar smo z amandmaji ... Ker ni bilo mogoče in ste dobili ponujeno, tako v SD kot v Desusu predlagatelji ste dobili naše amandmaje, pa jih niste želeli vložiti. Ker jih niste hoteli razumeti, ker niste hoteli slišati, kakšni so argumenti zanje, ker niste prebrali. Tako kot sem prej povedal tudi v razpravi – ne vem, kdo vas je tako zavedel in bom pustil to retorično vprašanje in ne bom odgovoril, ker zelo dobro vem, kdo. Kar želim pa poudariti, pa je – in to sem razumel tudi v tem delu, kot je bilo, kot ste že omenili predstavivte stališč poslanskih skupin, kot je povedala tudi kolegica mag. Alenka Bratušek, kot sem prej rekel, k sreči vsaj še ena liberalka v tem državnem zboru, ki razume, da je treba sprejemati družbeno odgovorne odločitve –, nobenih bremen delavcem nismo nalagali, ne nalagamo s tem predlogom, ki je na mizi v obliki amandmaja, za katerega je spoštovani kolega Han rekel, da če ga bomo sprejeli, potem ta zakon ne bo pravočasno uveljavljen in da danes ne sme biti noben amandma sprejet. In seveda še naprej, ker niste hoteli razumeti, ste me napačno razumeli; ne gre za to da nalagamo delavcem dodatne obveznosti. Če želimo kot država po različnih organih zaščititi delavca, naj nam pove, glede česa ga imamo zaščititi. Vse kar želimo od njega, je, da potem ko dobi obvestilo o tem da zanj niso bili plačani prispevki, ker za plačo očitno že sam ve – razen takrat kadar jo dobi na roko –, da je država zaznala in ga samo sprašuje, kakšno plačo je dobil in kakšno plačo bi moral dobiti ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Replika.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): ... ali ni dobil. Če želimo kaj v Stranki modernega centra, je to, da zaščitimo delavca.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Tri minute so mimo, dr. Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Lahko bi pa v tem vprašanju šel še gor in se sprašujem, kdo razen SMC si želi v tem primeru ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Dr. Horvat, 3 minute so minile.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): ... in nasploh zaščititi delavca.

Najlepša hvala. Se opravičujem.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Besedo ima dr. Franc Trček.
Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala lepa za besedo.

Za razliko od večine ostalih bom poskušal biti nepopulističen, če bo šlo. V startu pa lahko rečem, da me tako prevevajo neka taka čustva: ali naj se ubijem med jokom ali naj se ubijem po tem ko se nekako izjočem. Zakaj?

Mi se tukaj pogovarjamo o nekih ljudeh, ki so jih neke prejšnje sestave politike dobesedno nategnile. Prej sem se s Hanžkom pogovarjal, je bil tukaj. To je tema, s katero se je Hanžek ukvarjal, ko je bil varuh človekovih pravic. Pa je prišel do vlade, ki je bila pred tedanjo Janševo vlado, pa se je pogovarjal z Janševo vlado, pa Hanžek že deset let ni varuh človekovih pravic. In ja, Vinko pravi, da je to v redu. O. K. Vinko tudi ne bo mogoče poslanec več, pa ga bomo pogrešali. Ampak dobro, dajmo biti resni.

Neko drugo dejstvo je, da smo pol leta pred volitvami in da je 36 % volilnega telesa upokojenk in upokojenecv. Zdaj boste nabijali do nezavesti, ker dejansko nas bodo upokojenke in upokojeneci izvolili. Politike za mlajše od 40 let nimamo, moja generacija itak že dviguje roke nad nami, mene sprašuje, kako se to tebi da in noben se ne sprašuje, prvo, kako se je ta krivica zgodila ... In ko jaz to poslušam, pa obrazec tako pa obrazec dol pa obrazec gor, se vprašam, pa pri Zevsu bogu in gospe Štefki Kučan, kje pa jaz živim pa v katerem stoletju jaz živim!. V 21. ali v, ne vem, v obdobju klinopisa. Nataša Trček – ki mimogrede ni z menoj v sorodu, vsaj ne da bi jaz vedel – je rekla, saj imamo vse, saj vse vidimo, vse vemo. Kje je potem problem? Ja, in zdaj kimate z glavo. Vi ste državni sekretar, gospod, vi morate paziti, da z lopato davki letijo noter. Problem je v tem, da imamo tudi »a je to« davčno politiko. Resne države imajo davčno politiko kot instrument razvoja, pri nas je pa davčna politika preveč trošarinska. Pri nas je davčna politika: reži človeka, dokler se ga da zrezati. In po treh letih tega, kar jaz tulim, je to pikico se mogoče prijelo SMC pred volitvami, s tem da ogromno nelogičnosti dejansko vmes povedo in s tem da zdaj ne morejo živeti, ko enkrat njihov amandma ne bo šel čez. Pa »jebem mu sunce«, ne morem drugega reči, jaz se tri leta tukaj zabijam na glavo, pa nam večina zadev ne gre čez. Ne me opozarjati, kolega. Potem bi jaz moral tukaj, ne vem, že 500-krat počiti, še toliko tuliti, da ne vem kaj, da bi dispečerski center razgnalo v Sloveniji, v primerjavi z gospodom Mitjo, ki bo, upam, dober opozicijski poslanec, če bo razpolovna doba prava za SMC. In zdaj, opozicija bi se ponavadi režala, tam bolj esdeesovci se, kako se boste zdaj vi v koaliciji do konca mandata driblali. Ampak nas bi bilo treba pobiti, ne morem drugega reči, mi se pa tukaj ukvarjamo z ljudmi, ki komaj preživijo. Za približno dostojno življenje

v Sloveniji bi upokojenec moral imeti 800 evrov penzije vsaj – 73 % ali 72 % in še nekaj nima 800 evrov penzije. Ravno zdaj cele dneve beremo podatke OECD. Ja, minimalna plača v Sloveniji je previsoka, je preblizu mediani. Ja zakaj je preblizu mediani? Ker tričetrt folka, ki pa še ima šiht, zasluži manj kot povprečno plačo. Žal sem tudi prfoks, ki je to predaval leta. In to so problemi in to je nekdo zakuhal.

In reče gospod Lisec, ja zmotili smo se. O. K., zmotili smo se. Hanžek je postal varuh človekovih pravic leta 2001, mi smo v letu 2017. Še neka cela vrsta krivic, ki se jih zdaj navaja ... Pa se malo pingpongirate, eni proti drugim, bolj je v koaliciji; meni eksplodira, nimam ga tudi zaradi tega malo zanalašč s seboj, službeni mobitel, kamor mi maili uletavajo – pa vse te krivice. Ja, krivice je treba odpraviti, ampak treba je tudi odpraviti razloge, zakaj so se te krivice sploh zgodile. Tudi jaz sem bil del nekega podjetništva. Sedi tam v SMC gospa, ki mi lahko to potrdi. Pa enkrat nismo imeli penez za plače, pa sem jaz iz štumfa dal, da smo delavce plačali. Tudi jaz imam to izkušnjo, da ne bom vedno poslušal, sociologi samo nakladate, gor in dol. Pa smo bili pošteni v tem smislu. Že večkrat sem povedal, ko mi dobra znanka, pravnica pravi, ker se ukvarja ogromno s temi izkoriščanji delavcev: Jaz imam občutek, da v Sloveniji večina biznisa že v startu se začne kot nateg. Saj potem je enostavno. Na eno firmo boš izgubo knjižil, na drugo firmo boš izvlačil plus. In to vse vemo in spet Nataša Trček, vse to vidimo. In zakaj se to dogaja? Zdaj nekaj krivite enega delavca ... Mislim, zdaj ta logika, kot ste v SMC razlagali, jaz bom izpadel iz parlamenta, bom kamen lizal, kot mi pravijo v Mariboru tisti, ki me imajo radi. Vinko bo šel v penzijo, potem bomo šli v en biznis, je bolj izključen, mi bo nekaj na roko dal, potem me boste poklicali, Trček, ali ti je Vinko dal na roko. Ja, je. Ja, gotovo vam bom to povedal, ja, Vinko mi je dal na roko. Mislim, pa kje vi živite, ljudje! To je norčevanje iz teh ubogih delavcev, ki na tak način funkcionirajo. V Bosni skoraj cela ekonomija funkcionira pa še kje na tak način, ker imajo 50 ali koliko, 54 % nezaposlenih. Pa sem jih vprašal, dobro, kako vi živite, pa so mi razložili. Ampak zakaj mi gremo proti takim ekonomijam, ne pa proti kakšnim drugim ekonomijam? To je v bistvu vprašanje, s katerim se moramo ukvarjati. Vse boste prodali tujcem. Kaj, tujci bo boljši? »Klinac« bo tujec boljši. Zakaj bi bil boljši? 2 % bo boljši, pa dobiček bo potegnil ven. NNP se gleda. Kolega, midva razumeva, o čem se pogovarjava? Boljše kot BDP. Ne bom zdaj tega razlagal, nimam časa. Ko bomo velika stranka, vam bom pa predavanje naredil o tem. In to so neke zadeve. Zdaj pa se tu napihovati. Slinite se okrog teh upokojenecv. Če ne bomo mi radikalno, se opravičujem upokojenkam in upokojenecem, zamenjali gospodarskega modela, ne bo od kje penzij plačevati in s takim tuljenjem tudi od Vinkota penzija ne bo ne vem koliko velika. Bo moral imeti kakšno njivico tam, pa si kaj posaditi.

In to ni smešno. To so te zadeve, ki ste jih v četrto stoletja zakuhali. Zdaj neko ključno vprašanje je, ali bomo imeli gospodarstvo za to da bomo rezali klobase od ljudi, ali se bomo začeli odgovorno obnašati? Človek hodi na delo za to da lahko živi, da ima dostojno življenje. Cerar ima polna usta dostojnosti. Da si navsezadnje lahko kaj tudi privoščiti. Naloga nas je, da mu zagotovimo te robne pogoje. Že odkar je Levica, prej Združena levica v parlamentu, vedno iščemo v rebalansu proračuna, kje najti peneze za več ljudi v delovnem inšpektoratu. S tem ne posegamo v fiskalno pravilo, pa nam vedno SMC tuli: »Ja, imamo fiskalca, imamo fiskalca.« To je žalitev intelekta, a veš. Z ene točke premikam nekaj nekam. Ne dvigujem nekaj. Ja, pa ni. Pa nas vedno zavrnete. Verjetno boste tudi letos te naše amandmaje povozili. Zdaj se boste pa tukaj nekaj napihovali gor in dol. To so dejstva. To so dejstva, ki jih vemo. Če bo človek hotel najeti kredit, švicarjev ali kaj drugega, bo kaj – moral narediti doktorat iz financ, pa še doktorat iz nategovanja? Delavec bo pa moral, kaj – gledati, kdo ga nateguje, kdo ga ne nateguje? Mislim ... Pa saj naloga Državnega zbora je tudi, da zagotovi robne pogoje, da ima človek pravico do regeneracije, ne? Potem bo pa rekla poslanka iz SMC: Potem pa tik pred penzijo ugotovi, da toliko in toliko prispevkov ni plačano. Nataša Trček, kvota SDS, se mi zdi ... SD, pardon, mogoče celo malo Desus, vse podatke imamo. Dajte mi potem ... Izvedite mi to logično operacijo. A je tako težko? Verjetno je treba tudi obratno dokazno breme, pa iti tam gledat do nečesa, kar si prepisal na bivšo ljubico pa mrzlo sestrično pa koga. Nimam pa tukaj iluzij. Je gospod, ki ima to v Nemčiji čez, rekel: »Glejte, pri nas 30 % se potem na koncu dokaže.« Ker imajo oni uspešne odvetnike. Tukaj se tudi dotaknemo stranke odvetnikov, pa ne bi zdaj imenoval koga tukaj, ki je doktoriral iz človekovih pravic. To so v bistvu zadeve, s katerimi se ukvarjamo in to je srž tega problema, ne pa zdaj tukaj, vi boste mlatili, ali je ta obrazec tako ali tako ali »ovako«. Naj ne leti to osebno na mojega študenta. Jaz sem po osnovni izobrazbi naravoslovno-matematični tehnik. Saj sem v glavnem prešprical zadevo, ampak jaz se ne pogovarjam o dvodimenzionalnosti. Sferna geometrija Lobačevskega in tako naprej. Živimo v perpleksnih časih in tudi taki ljudje morajo biti v parlamentu. Ne pa se pogovarjati, ne vem, flaša tako stoji ali flaša malo drugače stoji. Bom rekel, nek ta način, kako zdaj poteka ta debata pa kako ste se pol leta pred volitvami zbudili pa kako boste šli nekaj reševati pa kako boste nekaj med sabo driblali ... Če ima kdo še kaj malo kostnega mozga, mislim, take politike in take stranke sodijo na smetišče politične zgodovine. Ja, kostnega mozga. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, kolega Hainz.

Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, najprej nekaj vprašanj in odgovorov. Ali s to spremembo ZPIZ delamo odklon od obstoječe pokojninske uniforme, uveljavljene s 1. 1. 2013? Odgovor je zelo jasen – ne. Naslednje vprašanje: zakaj delamo spremembo tega ZPIZ? Odgovor je zelo enostaven. Delamo zato, zakon spreminjamo zato ker je mnogo ljudi verjelo, zaupalo v zakone, zaupalo v sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja in pri tem bilo izigrano, razočarano. Naj v isti sapi seveda povem, da tukaj ne kritiziram pokojninske reforme, sprejete takrat in takrat, z rokom uveljavitve 1. 1. 2013, in tudi ni kritika vsem tistim poslancem, ki ste pač enostavno to zadevo spregledali. Danes tukaj skušamo strniti, združiti moči, da bomo to kar je bilo spregledano, tako ali drugače popravili. Delamo zato da bomo popravili, ja, bom še enkrat ponovil, krivice vsem tistim, ki so bile narejene, prvič, drugič, da bomo zopet povrnili zaupanje ljudi v sistem, v pravno državo, tako sedanjih upokojencev kot tistih, ki bodo v sistem izplačevanja pokojnin vstopili čez leta, in seveda tretjič, da bomo tistim, ki so plačevali prostovoljno prispevke pokojninskega in invalidskega zavarovanja, omogočili višje pokojnine. Tretje vprašanje. Katera populacija je bila prizadeta? Prizadeta je bila tista populacija najbolj ranljive ciljne skupine, ki so bili brez zaposlitve, ki so prejemale denarno socialno pomoč, nekaj 100 evrov, 280 evrov, in od teh 280 evrov so si od ust trgali in plačevali 60 evrov samoiniciativno, prostovoljno za potrebe pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Seveda denar ni šel v nič, to je treba vedeti; omogočeno jim je bilo, da so lahko šli prej v pokoj, prej prejemale pokojnino, ampak je bila ta pokojnina nižja – 0,3 % na mesec, lahko je znesla tudi do 15 in več % manj, kot bi jo sicer dobili. In s tem omogočamo popravilo, revitalizacijo, torej ponoven izračun in pokojnine se bodo seveda tukaj dvignile. Ko smo ... Ali je ... In še zadnje vprašanje. Ali je to retroaktivnost? Jaz mislim, da ne. Če pa me želi kdo demantirati, ja, pa naj bo to retroaktivnost; ne nazadnje so tudi oni plačevali v preteklosti za nekaj, česar danes ne morejo pokoristiti. Torej, če je retroaktivnost, hvala bogu, da je. Jaz sicer trdim, da ni, če pa je, pa naj bo, ampak gre za pravičnost.

Ko smo pri finančnih posledicah, finančnih ocenah spremembe tega zakona; v tem trenutku ga ni frajerja, ga ni junaka, ki bi lahko natančno ocenil, kakšne bodo te finančne posledice, koliko ljudi bo pognalo zopet zahtevo za izračun, ponoven izračun pokojnin. Pa če ne bo tukaj 2 milijona in nekaj, kot smo predlagatelji spremembe tega zakona predvideli, najsibo tudi 5 milijonov, lahko je tudi več; proračun, izračunajte si, koliko promilov je to, proračun Republike Slovenije je težek približno 9,6 milijarde, tu pa gre za nekaj milijonov. In ko gre

za pravičnost, poštenost in korektnost do najbolj ranljivih ciljnih skupin, oprostite na izrazu, se mi zdi teh par milijonov bagatela. / oglašanje iz dvorane/

Bila je omenjena danes Služba družbenega knjigovodstva, tako imenovani SDK. Ja, danes več nimamo na žalost družbene lastnine. Služba, ki pa je bila, bom tvegala tukaj reči, strah in trepet v nekem prejšnjem sistemu in je svojo nalogo opravljala zelo korektno, jaz mislim, da je danes zadnji čas, da nekaj podobnega ustanovimo. Lahko se imenuje tudi kako drugače, lahko se imenuje SPK, Služba pravičnega knjigovodstva, ampak država ima zadosti inštitucij, da omogoči ljudem, da jim bodo obračunani prispevki, plačani prispevki in da ne bo tistega: pod mizo, nad mizo, med mizo in tako dalje in tako naprej.

Naj povem še to, časa več nimam veliko. S spremembo tega zakona soglašajo tako delodajalci kot sindikati in to je pomemben podatek na tem področju, pomemben podatek, In hkrati ne želim tukaj ... Večkrat je skozi razpravo bilo omenjeno, pa tisti grdi delodajalci, ki ne izplačujejo, pa koliko jih je, pa kako vse leti na delavce. Jaz verjamem, da so tudi takšni delodajalci, ampak v tem trenutku ni tu lov na čarovnice, ne lovimo tistih in ne iščemo jih z lupo, ampak enostavno skozi neke sistemske rešitve skušamo najti, da bodo ljudje za svoje delo, za svoje zategovanje pasu, tudi v preteklosti in tudi danes, dostojno nagrajani, da bodo ne nagrajani, plačani za svoje delo, da bodo lahko dostojno živeli in po 30, 40 in več letih trganja od ust in korektnega in konkretnega dela lahko uživali sadove tega svojega dela v spodobnih in dostojnih penzijah.

Pa čisto na koncu. Nikakor ne bomo v Desusu dopustili dodatno obremenjevati šibkejši strani v postopku, torej delavcev, ne bomo pustili, da morajo oni dokazovati, da so bili izigrani in enostavno ne moremo tega amandmaja, ki ga kolegi v SMC predlagajo, podpreti. Upam pa, da bomo soglasno podprli zakon o spremembi pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgel. Izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa. Lep pozdrav še enkrat predstavnikom ministrstev, kolegicam in kolegom in vsem, ki spremljate to sejo!

Naj povem, da smo si od samega začetka na jasnem, da bomo poslanci Poslanske skupine SMC podprli osnovni zakon. To smo tudi potrdili z glasovanjem na odboru. O tem sploh ni dvoma. Smo le izpostavljali dejstvo, da se nam bo zgodilo, saj že dobivate in dobivamo maile in klice med to sejo, kaj pa mi, kaj pa moj primer. Nas bodo še ljudje spraševali, zakaj nismo popravili še drugih stvari. Gre za različne stvari. O tem smo se tudi pogovarjali. V

glavnem, rešili bomo en del problema, ostalo bo še marsikaj za reševati. Tu bomo povzročili določene dodatne probleme, da ne bom sedaj govorila o krivicah. In to je to.

Sedaj pa gremo k našemu amandmaju k 3. členu., amandmaju Poslanske skupine SMC. Želela bi povedali jasno in glasno, da pač želimo vsi doseči isti rezultat. To je ta, da delavec potem ko bo upokojenec, bo imel ustrezno plačane prispevke v pokojninsko blagajno in da bo potem imel pokojnino, da se ne bodo zgodili primeri, kot so se dogajali. Ampak, imamo pač različno videnje, na kakšen način to dejansko učinkovito dosežemo. In samo to želimo v zvezi s tem amandmajem predstaviti, povedati, ker pač imamo svoje mnenje in na podlagi nekih izkušenj, ki jih tudi marsikdo od nas v praksi ima z izterjavo, tudi terjatev, uveljavljenjem terjatev, smo v neke stvari prepričani in te argumente poskušamo predstaviti. In to je vse, kar počnemo. Želimo narediti najboljše, najbolj učinkovito ureditev, ki jo mislimo. Mislimo, da se lahko naredi sedaj, ko imamo to priložnost. Če se s tem ne strinjate, boste pač glasovali proti, ampak namen tega je, da mi povemo, kaj pa si mi mislimo o tem in kaj mislimo, da bi moralo biti upoštevano.

Mi želimo, da se zneski – ker tukaj se v zakonu govori o obračunu, če delodajalec ne obračuna prispevkov – tudi vplačajo, da se tudi upošteva dejanska višina, ker tako kot je kolega ... In tu ni sedaj vprašanje nekih obrazcev in listov, vprašanje je potem, koliko je pokojninska osnova in vprašanje je, kolikšna bo višina pokojninske osnove upoštevana in kolikšna bo potem na koncu višina pokojnine. Saj vsi hočemo, da bo delavec ko bo upokojenec imel čim višjo pokojnino, to je tisto, ki bo ustrezala temu, kolikšno plačo je dobil ta delavec, da bo od tega obračunan in plačan prispevek. Če ne bo plačan, bo potem pa ga država izterjala. Je tako? In mi imamo svoje stališče in ga zastopamo in zato to ni nobeno ideološko vprašanje in bom razložila tudi, zakaj mislim, da ni ideološko vprašanje in ga zastopamo, ga želimo predstaviti in to je vsa zgodba. Predvsem smo dobili opozorila z Ministrstva za finance, da gre tukaj dostikrat za plačilo na roko. Da gre takrat za primer, ko delodajalec da delavcu plačilo na roko in tu gre za sivo ekonomijo. In proti temu se tudi želimo vsi boriti. In zato smo med drugim tudi vložili ta amandma in dali to možnost delavcu, predlagali, da damo to možnost delavcu, da to stori. Seveda se strinjamo, da mora delavec dobiti obvestilo od zavoda, da delodajalec ni obračunal davčnega odtegljaja. Kako to že piše tukaj? Da ni obračunal davčnega odtegljaja. In potem ko to obvestilo dobi, mi ne pravimo, da država ni dolžna ničesar narediti. In s to predlagano rešitvijo se seveda strinjamo. Ja, dobil bo obvestilo, ni prav, da ni vedel, da se to ni zgodilo. In potem bo lahko poklical na Furs, napisal na Furs; sploh nobenega roka ni, v katerem bo nekaj naredil. Ampak zakaj, zakaj?

Zato da bo imel višjo pokojninsko osnovo, ker zdaj v zakonu ne vemo, kakšna je pokojninska osnova, oziroma da bo sporočil, kakšna je dejanska plača, ki jo je prejel – ta podatek ve delodajalec – oziroma da bo omogočil Fursu, da bo izvršil nadzor in potem v postopku ugotovil, koliko je dejansko izplačilo bilo, da se potem to upošteva pri obračunu pokojnine, pokojninske osnove.

Še ena stvar, pravimo, da bo država izterjala. O. K., mi bomo delavcu priznali pokojninsko osnovo, obračunali in potem bo država, če že delodajalec ne bo plačal, to izterjala. Zdaj pa, lepo prosim, to ni nobeno ideološko vprašanje, to je nekaj, kar zagotovo iz prakse vem, pa mi bo verjel tudi kolega Trček – če ti nimaš višine terjatve, če ne veš, kolikšna je višina terjatve, je ne moreš izterjati. Oprostite, v nobenem postopku ne moreš; prva in osnovna stvar je to da veš, kolikšna je višina terjatve, ki jo izterjuješ. Ali se strinjate? Je višina terjatve in zaradi tega razloga, ker želimo dobiti ta podatek od delavca, se je nam zdelo smiselno in učinkovito, da ta podatek da delavec Fursu. To je edini razlog, da potem iz tega se izpeljejo vsi podatki, ki jih morata dobiti Furs in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, da se obračuna oziroma šteje za plačano in če je treba, izterja ta prispevek. Če nimaš višine terjatve, ne veš, kaj izterjuješ in ne moreš izterjati. Sem slučajno izterjevala kar nekaj terjatev na sodišču in brez višine terjatve, to je ena od osnov za izterjavo. In pogledjte, če ne bomo mogli izterjati ... Izhajamo iz predpostavke, da bomo to izterjali, v proračun vrnili prispevke, ki niso bili plačani; če ne bo delavec tega naredil, bo država. O. K., ampak če ne bomo izterjali, kako bomo vrnili v državni proračun to, povejte mi, kako bomo vrnili? Ne bomo ali kaj? Kdo bo plačal to? Vsi mi. Če ne bomo imeli ugotovljene višine terjatve, je ne bomo morali izterjati, pa me prepričajte v nasprotno. Da lahko tožiš nekoga, da lahko izterjaš terjatev, moraš imeti višino terjatve. Višino, ja višino! Med drugim ni samo to – temelj in višino, to je osnovno, kar imamo.

Torej zaradi tega pač je ta razprava temu namenjena, da če bo sprejeto samo to kar je predlog predlagatelja, potem te zadeve, ki želite, da učinkujejo tako kot želite, ne bodo učinkovale. In spet bomo nekaj sprejeli v dobri veri, da smo sprejeli dobro rešitev, tako kot ste pač sprejeli ZPIZ-2. V redu, tudi jaz bi ga verjetno sprejela takrat, ker so vsi pač bili mnenja, da je to potrebno, nič ne očitam. Ampak zdaj bomo spet zato, ker se nam zdi, da je to zdaj super rešitev, sprejeli to. Ampak naš pomislek je, da ne bo prava in da jo je pač treba dopolniti iz teh razlogov, ki se morda zdijo tehnični, ampak niso tehnični, so vsebinski in prispevajo odločilno k bodoči izterjavi terjatve in obračunu in izračunu pokojninske osnove in pokojnine. Jaz to na ta način razumem in na to zdaj opozarjam, iskreno, brez kakršnegakoli namena, da ne vem kaj zapletamo neko ideološko razpravo ali karkoli. Samo zato da se

obnašamo odgovorno, če hočete, da se obnašamo odgovorno in res se prepričamo, ali smo sprejeli odločitev, ki bo bistveno vplivala, da ne bomo potem rekli, joj pa morda bi pa res to morali sprejeti, pa bomo pozneje popravljali. Ne vem, mislim, jaz vem, zato to povem zdaj. Potem, če se bo to spreminjalo, bomo pač mi lahko rekli, kjerkoli že bomo, mi smo se za to zavzemali, ampak pač ni bilo sprejeto, dobro.

In zdaj, kar zadeva delavca; to je ena glavnih tem danes, ta ideološki naboj, ki si ga sploh ne želim. Ja, delavec seveda ima pravico do posebne zaščite v našem pravnem redu. Imajo tudi pogodbo o zaposlitvi, ki ni neka navadna obligacijska pogodba, ampak zanjo velja poseben režim. Poseben režim, kjer seveda se skrbi vedno za pravice delavca. Delavec je tukaj šibkejša stran in so ustrezno ... S tem je država poskrbela, da zavaruje pravice delavca. Ampak vedno, vedno mora tudi ob vsej tej zaščiti in skrbi in pri tem obrazcu, ki ga bomo uvedli po uradni dolžnosti in vseh evidencah, še vedno je delavec tisti, ki v eni fazi mora poskrbeti za svoje pravice. Mi ne bomo naredili, da bo čisto vse po uradni dolžnosti izterjevala in urejala država za delavca. To da pokliče na Furs, napiše na Furs nekaj, je popolnoma v skladu z vsemi ostalimi obveznostmi, ki jih ima delavec in ni nalaganje zdaj ne vem ... Ampak to je v njegovem interesu, zato da bo omogočil državi, da ve, kakšna je višina tiste terjatve, ki se bo upoštevala pri obračunu in pri izterjavi te terjatve. Zato mi želimo v bistvu delavcu olajšati s tem obrazcem, ki ga uvajamo, ampak mu tudi omogočiti, da pride do višje pokojnine, do dejanske pokojnine od dejansko obračunanih in plačanih prispevkov od dejanskega zneska, ki ga je prejel. In tukaj čisto popolne pasivnosti delavca mislim, da ne moremo imeti in da mu zdaj eno obveznost, ki ni nesorazmerna tistim dejanskim koristim, ki jih bo imel iz tega, lahko naložimo. To je naš predlog, to je naše mnenje. Lahko se strinjamo ali ne, ampak tu pa ni sploh nobene ideološke debate, ker imamo že zajete v pravnem redu pravice in obveznosti delavca in ta naša, ki jo predlagamo, popolnoma nič ne presega tistih, ki jih delavci že imajo. Če se ne strinjate, se pač ne strinjate, ampak obstaja nevarnost, da boste delavca pač prikrajšali za neke stvari, ko se bo ta stvar začela izvajati. In jaz resnično izražam dvom, da bo ta ureditev brez tega amandmaja delovala tako kot si želite in kot si vsi želimo. To je edino, kar je. In zato bom podprla amandma SMC.

Tale me pa res boli, uradniška logika. Uradniška logika ja, lahko obstaja, ampak tole ni uradniška logika. Če ti veš, kaj ne bo delovalo v praksi, kljub najboljšemu namenu – pa je to lahko vprašanje, ja, enega klica, enega stavka v zakonu –, in veš, da bo to povzročilo posledice, ki si jih ne želiš, pa v bistvu sporočaš namen, da urediš neko stvar in boš dosegel v bistvu 50 % od tega ali pa še manj, potem to ni uradniška logika, to je logika dobrega gospodarja. Prvič, želimo poskrbeti za delavca, kot sem rekla, da bo imel pokojnino obračunano iz tistega kar je

bilo dejansko izplačano. To lahko samo on sporoči v večini primerov. In tudi želimo, da se eventualno neplačani prispevki, ki jih mora država izterjati, dejansko lahko izterjajo. To je logika dobrega gospodarja, ki skrbi, da bomo imeli vsi pokojnine in da bo tudi delavec imel višjo pokojnino, ko bo potem enkrat upokojenec. Jaz ne vem, zakaj ne bi mogli tega izraziti, zakaj ne bi mogli tega povedati, te naše skrbi, na podlagi vseh izkušenj, ki jih imamo v nekem realnem svetu, v realnem življenju. Mislimo, da bo ta stvar na podlagi našega amandmaja boljše delovala, ob tem da pa res ne bomo obremenili delavca, kot se zdaj zatrjuje, nesorazmerno in da bo zdaj on tukaj neki veliki revež, kateremu sistem ne bo deloval v prid. Ravno obratno. In jaz zato iz teh razlogov, ki sem jih navedla, bom amandma SMC podprla. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Replika, dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Glejte, ker sem bil omenjen. Prvič, odnos med delom in kapitalom je ključno ideološko vprašanje kapitalizma. In mi živimo v kapitalizmu, kakršenkoli je. Drugič, Jasna je zelo lepo povedala, kje je ključni problem. Ključni problem je v tem da mi imamo zakonodajo, ki niti ni tako slaba, ampak se ne izvaja. Tretjič, kar želite vi narediti v SMC, je dejansko, da bomo še naprej imeli tako politično ekonomijo, ki bo na pol goljufiva; pa saj Furs ve, »mater mila«, koliko je plača, koliko nekdo ima. Kaj pa nekdo komu da na roko, se pa moramo mi vprašati, zakaj da na roko. Mogoče bi izplačal nagrado, pa je davčna politika napačna. Mogoče je neka dejavnost takšna, mogoče je lastnika nekdo ogoljufal, nekdo drug, pa ne more. Vi niti ne razumete gospodarstva, pa še lotevate se ga na napačno stran. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Peter Pogačar, državni sekretar na Ministrstvu za finance. Izvolite.

PETER POGAČAR: Ministrstvo za delo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Oprostite, Ministrstvo za delo.
/ smeh v dvorani/

PETER POGAČAR: Danes je zelo pomembno to, ja. Najlepša hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Sicer se nisem niti nameraval vključiti v razpravo, pa vendar, ko sem poslušal danes to razpravo, sem se ponovno spomnil, kako izjemno zahtevna materija je vprašanje pokojninskega zakona, pa bi rad razpravljavcem samo nekaj vendarle pojasnil dal, ker so bila izpostavljena, pa ne da bi želel kogarkoli

podučevati, ampak je vendarle treba. Poglejte, z veljavnim zakonom ZPIZ-2 se odmera pokojnin ni zniževala v primerjavi s prejšnjim zakonom. Zniževati odmera se je začela z zakonom iz leta 2000. Zakon iz leta 2010, tako imenovani Svetlikov zakon. 2012, Vizjakov zakon, ki je bil potem dejansko sprejet, je zaustavil padanje novoodmerjenih pokojnin. To je bistveno, morda za razpravo.

Gospa poslanka Šergan je zelo zagovarjala tezo, da tisti, ki si je prostovoljno vplačeval prispevke, da ima osnovo nič. Osnovo ima nič, vendar tisto obdobje, ko je plačeval prostovoljne prispevke, se mu ne všteva v zaporedno obdobje 24 let za izračun njegove osnove za odmero pokojnine. To je treba poudariti, ker vi ste govorili o 40 letih, pa koliko se mu bo porazdelilo na leta, pa ni čisto tako. No, ampak to so detajli, ki so pomembni, ampak se mi zdi prav, da vas pač vse poslance na njih opozorim. So pa to res strokovno-tehnične zadeve, ampak je vseeno prav, da povem. Se pravi, enako velja tudi za primer, ko niso bili obračunani prispevki. Obdobja, ko niso bili obračunani prispevki, se zavarovancu ne bodo šteli v obdobje 24 zaporednih let za odmero pokojnine. To je tudi zelo pomembno za razpravo.

Ko primerjam predlog zakona, ki je danes tukaj, in pa predlog Poslanske skupine SMC glede obveznosti, bi želel pojasniti samo to – tudi predlog zakona, ki je danes pred vami, se pravi, ki je bil oblikovan z amandmajem na matičnem odboru, v bistvu govori enako. Obvestilo delavcu je zelo pomembno. Delavca Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje obvesti, da delodajalec zanj ni obračunal prispevkov. To je prvo, kar ga obvesti. Drugo, obvesti delavca, kakšne bodo posledice; to je pomembno za ozaveščenost delavca, da delavec ve. Tretja in za mojo oceno najbolj pomembna zadeva: natančno, jasno bo zavod – se bomo potrudili, da informacija ne bo strokovno zapletena – delavca obvestil o možnostih, ki jih ima za zavarovanje svojih pravic. Lahko se obrnete na sodišče, lahko se obrnete na inšpektorat za delo, lahko se obrnete na Finančno upravo, vse te možnosti in hkrati poziv zavarovancu, to je zdaj v zakonu, v tem predlogu, ki je bil oblikovan na matičnem odboru, poziv zavarovancu, da se izreče o prejemu plače, vključno z njeno višino. Edina razlika je, da ta obveznost po predlogu, ki je danes tukaj pred vami, če delavec te obveznosti ne izpolni, to ne vpliva na njegovo pravico do priznanja pokojninske dobe, samo to je razlika. Predlog amandmaja pa govori o tem, da on mora odreagirati, mora obvestiti, sicer ne bo imel priznane pravice do pokojninske dobe, samo to. Ampak že zdajšnji člen, ki je danes tukaj v obravnavi, govori o tem da bo zavod delavca, ki mu delodajalec ni obračunal prispevkov, o tem obvestil.

Ker mi zmanjkuje časa, bi povedal samo to. Ta člen, ki ga danes tukaj, upam, da ga

boste seveda poslanci sprejeli, je zelo pomemben, ne glede na to kako bo tehnično ta izpeljava. Ampak veste, zakaj je pomembno? Ker je pomembno, da je sprejet, sicer delavci s 1. januarjem 2018, ki jim ne bodo obračunani prispevki, ne bodo imeli priznane pokojninske dobe. Temu se želi pač Državni zbor izogniti. Jaz upam, da nisem bil predolg, tako da najlepša hvala za besedo.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o 1. členu?
Mag. Alenka Bratušek, izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Tri ure in pol, skoraj štiri ure razpravljamo – razpravljate, ker jaz se prvič oglašam – o amandmaju k enemu členu. Mislim, mi v tej sestavi ZPIZ-2 na tak način ne bi sprejeli nikoli. Državni sekretar je zdaj nekaj odgovoril. Jaz sem sicer pričakovala na koncu, da bo rekel, da je ta amandma nepotreben oziroma da so pravice delavcev celo manjše, če je ta amandma sprejet. Tako sem jaz zdaj razumela odgovor, da delavca odvezuje, da mora nekaj obvezno narediti in pravice ostanejo enake. Ne vem, zakaj tri ure nekdo ne pokliče Zakonodajno-pravne službe in naj nam pove, kdo ima zdaj v tej dvorani prav. Tri ure se kregate. Tukaj govorijo nekaj, tukaj govorijo drugo stvar. Mislim, ljudje, če nas gledajo, bojo rekli, da smo ... Pa še polna luna ni. Res, naj nekdo, naj Zakonodajno-pravna služba pride razložiti. Ampak tako kot je povedal državni sekretar zdaj zelo na kratko, razumem, da je pravzaprav vse enako, samo delavcu odvzamemo neko obveznost. Če slučajno pozabi sporočiti, da je tisto, kar je dobil, res, ima enake pravice. No, potem delavcu z amandmajem SMC nalagamo neko dodatno obveznost in če jo slučajno izpusti, bo ostal brez določenih pravic. Jaz upam, da zdaj to vsi enako razumemo in to je tako. In če je to tako, jaz upam, da tudi SMC tega ne podpira. Lahko ste narobe razumeli, ampak bodimo pametni pa končajmo razpravo o zakonu, o vsebini. Namen je dober, ampak danes ste ta namen z vsem tem triurnim govorjenjem res podrl.

Ljudem je prav, da se vrne, bila je narejena napaka, sama sem glasovala za tak zakon. Takrat pač nismo bili opozorjeni. In res se pogovarjamo tako, da vemo, o čem se pogovarjamo. In če je dilema, jaz mislim, da imamo v Državnem zboru Zakonodajno-pravno službo in bi jo lahko že prej kakšno stvar povprašali. Saj zato so verjetno z nami, da nam pomagajo razčistiti določene stvari in določene dileme, ne da se tukaj obkladamo z raznoraznimi obrazložitvami, na koncu pa naj ne vem kdo odloči o tem. Zakon je dober, zakon je potreben in dajmo to zaključiti.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Jaz mislim, da je bila obrazložitev državnega sekretarja jasna, tako da ... Mislim, da ... In se dejansko ukvarja 24 ur na dan, skoraj lahko rečemo, s temi problemi.

Dobro, želi še kdo razpravljati k 1. členu? Ne? Hvala lepa. Zaključujem razpravo.

V razpravo dajem ... / oglašanje iz dvorane/ No, prosim ... V razpravo dajem 3. člen ter amandma Poslanske skupine Levica in amandma Poslanske skupine SMC. Želi kdo razpravljati? Ne? Hvala lepa. Zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, 15 minut po prekinjeni 3. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 1. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Ivo Dimic.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina desetih poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Ivo Dimic zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagateljica, gospe Ivi Dimic.

Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Uvodoma želim poudariti, da si v Novi Sloveniji prizadevamo, da bi družinsko politiko ločili ... / oglašanje iz dvorane/

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Lepo prosim za majčkeno miru, da bo gospa lahko prebrala.

IVA DIMIC (PS NSi): ... od socialne politike. Družinsko politiko je treba ločiti od socialne politike. Cerarjeva vlada pa vedno znova kaže, da ne ceni družine kot temeljne celice družbe ter je tudi noče ustrezno podpreti in varovati, kar ji nenazadnje nalaga tudi Ustava v 53. členu. Dejstvo je, da so se za vsa področja že sprostili varčevalni ukrepi, razen za družine ne. Ne samo to; številna področja dobivajo visoka dodatna finančna sredstva, da ne rečemo predvolilne bombončke, družine pa se naj znajdejo kar same. In ko poudarjamo, da so družine in otroci največje bogastvo našega naroda, ne bomo nehali opozarjati na nepravilnosti, ki se kar vlečejo iz preteklosti. Nesprejemljivo je namreč

varčevati na plečih študentov, dijakov, otrok in družin, medtem ko se v banke, ki so očitno tudi prale denar, vložijo 5 milijard davkoplačevalskega denarja. Zaradi tega smo v Novi Sloveniji letos vložili že nekaj zakonov za odpravo varčevalnih ukrepov, na primer glede brezplačnega vrtca, pomoči mladim družinam pri prvem reševanju stanovanjskega vprašanja, junija pa smo vložili predlog sprememb in dopolnitev zakona, ki ga obravnavamo danes. Prosim, razumite jih kot ukrepe za odpravo neenakosti in diskriminatorne obravnave otrok in družin.

Predlagamo štiri poglobilne rešitve. Prva rešitev, ponovna uvedba otroškega dodatka za vse dohodkovne razrede. Druga rešitev, da se v postopkih izračuna državne štipendije ne upoštevajo otroški dodatki mlajših bratov in sester. Tretja rešitev, ponovna uvedba državne štipendije tudi za družine, ki spadajo v razred 53 do 64 oziroma po novem od 56 do 64 odstotka povprečne mesečne plače na družinskega člana. In kot četrti naš predlog rešitve, odprava neskladja z ustavo v prvem odstavku 14. člena zakona. Omenjeni člen je namreč socialno najšibkejšim, zaposlenim v kulturi in ostalim oblikam espejev, v primeru nedoseganja 75 % bruto minimalne plače pripisal tako imenovani fiktivni dohodek. Posledično jim je bil otežen dostop do socialnih transferjev, kar je poslabšalo njihov socialni položaj. Te rešitve sledijo ustavnemu načelu varovanja družine, materinstva, očetovstva, otrok in mladine – 53. člen Ustave – ter načelu najboljše otrokove koristi, načelu dolgotrajne vzdržnosti pokojninskega sistema in pravične razdelitve dobrin.

Nova Slovenija je stranka, ki zna prisluhniti ljudem in se bori proti neenakosti in diskriminaciji družin. Ti predlogi so posledica pobud in pozivov številnih državljanov. Verjamemo, spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, da družinam, predvsem pa otrokom, ne boste odrekli podpore. Večkrat smo že dokazali, da na področju dela, družine in socialnih zadev znamo preseči meje političnih strank, stopiti skupaj in podpreti rešitve v dobro državljanov, predvsem šibkejših. Prosim vas za podporo zakonu in predlagam, da ga v prvi obravnavi podprete in skupaj podpremo, nato pa čim prej opravimo še drugo obravnavo in ga sprejmemo. Naše družine in otroci si zaslužijo pravično družbo, kjer bodo imeli vsi enake možnosti za razvoj svojih potencialov, kar pomeni, da bodo imeli enakopraven dostop tudi do izobraževanja.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade. Gospod Peter Pogačar, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, izvolite.

PETER POGAČAR: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Določeni ukrepi, ki jih je uvedel Zakon za uravnoteženje javnih financ, danes še vedno veljajo, in sicer skladno z zakonodajo vključno do leta, ki sledi letu, v katerem gospodarska rast preseže 2,5 % BDP in hkrati rast stopnje delovne aktivnosti v starostni skupini od 20 do 64 let preseže 1,3 odstotne točke. Po uradnih podatkih Statističnega urada Republike Slovenije za leto 2016, ki so bili objavljeni do konca septembra 2017, je bila gospodarska rast 3,1-odstotna, rast stopnje delovne aktivnosti pa 0,9, kar pomeni, da obe tako imenovani sidrišči za sprostitev vseh varčevalnih ukrepov v preteklem letu nista bili izpolnjeni. Pa vendar, ne glede na to smo zaradi gospodarske rasti, zaradi povečanih prihodkov iz naslova dejstva, da je danes 50 tisoč ljudi več zaposlenih, kot jih je bilo 3 leta nazaj, določene varčevalne ukrepe na področju družinskih prejemkov že sprostili. Od 1. 1. 2016 je tako otroški dodatek v 5. in 6. dohodkovnem razredu višji za 10 %, delno pa je bil že sproščen tudi zadnji, 5. dohodkovni razred za državne štipendije, tako da so do državne štipendije upravičeni vlagatelji, pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo v preteklem letu pred vložitvijo vloge ne presega 56 % neto povprečne plače. Zakon o štipendiranju je od 1. 1. 2014 ponovno uvedel tudi državne štipendije za mladoletne dijake, in sicer v polovični višini, kot je predvidena za študente. Sprostitev celotnega 5. dohodkovnega razreda bi pomenila, da so do štipendije upravičeni vlagatelji, pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo znaša od 56 do 64 % neto povprečne plače. K osnovnemu znesku za štipendije, ki za 5. dohodkovni razred znaša 35 oziroma 70 evrov, je treba prišteti tudi vse ostale dodatke: dodatek za bivanje, dodatek za uspeh in dodatek za štipendiste s posebnimi potrebami.

Vlada je pripravila svoj Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, s katerim že uresničuje odločbo Ustavnega sodišča ter predlaga med drugim tudi delno sprostitev varčevalnih ukrepov. Bistvena novost, ki jo prinaša omenjeni predlog zakona, je uvedba informativnih izračunov pri letnih pravicah. Na ta način se bo bistveno olajšalo uveljavljanje letnih pravic iz javnih sredstev za vse upravičence, hkrati pa se bo pomembno razbremenilo tudi zaposlene na vseh centrih za socialno delo. Predlog je bil že posredovan tudi Državnemu zboru Republike Slovenije. Kot že navedeno, zaradi stanja javnih financ Vlada Republike Slovenije lahko zgolj postopno odpravlja varčevalne ukrepe, zato je v Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev predlagana sprostitev varčevalnih ukrepov pri otroškem dodatku, kar pomeni ponovno uvedbo 7. in 8. dohodkovnega razreda. Poleg

navedenega je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v potrditev na Vlado že poslalo novelo Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, s katero med drugim predlaga tudi ukinitve varčevalnih ukrepov pri pravicah do pomoči ob rojstvu otroka in dodatku za veliko družino.

Spoštovane poslanke in poslanci, čim boljši položaj otrok v Sloveniji je naš skupni cilj. Slovenija je na podlagi določb Družinskega zakonika že ustanovila stalno strokovno posvetovalno telo, Svet Republike Slovenije za otroke in družino. Ta za Vlado Republike Slovenije opravlja strokovne in posvetovalne naloge in ji nudi pomoč pri pripravi predpisov in spremljanju stanja na področju otrok in družine. Zaradi vsega navedenega – zaradi predloga zakona, ki ga je že vložila Vlada, zaradi predloga, ga je Vlada že posredovala v Državni zbor, s katerim se sproščajo deloma že varčevalni ukrepi, zaradi predloga, ki je že posredovan v vladno proceduro, in zaradi finančnih posledic, ki bi jih predlog Poslanske skupine Nove Slovenije imel, – Vlada Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ne podpira. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo predstavila stališče Demokratične stranke upokojujencev Slovenije.

Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovane poslanke, poslanci, predstavniki Vlade in drugi prisotni!

Ker je gospodarska kriza mimo in ker danes beležimo celo eno najboljših gospodarskih rasti na območju Evropske unije, je čas za sprostitev ukrepov, ki smo se jih v preteklih sedmih ali osmih letih morali posluževati tudi v Republiki Sloveniji. Varčevanje je bilo nekaj let vsesplošno, pretirano in seveda je pustilo pečat najbolj na tistih, ki so bili na robu preživetja že pred krizo. Zato se strinjamo s predlagateljem novele zakona, da bi po treh letih konstantno ugodnih gospodarskih in javnofinančnih kazalnikov bil zdaj čas za vzpostavitev stanja, kakršno je bilo pred izvedbo varčevalnih ukrepov, in to na vseh področjih: pri otrocih in družinah, vseh preostalih socialnih transferjih, plačah, pokojninah in tako naprej. Varčevalni ukrepi pa niso bili uveljavljeni naenkrat, v socialno varnost ljudi so posegali z različno stopnjo intenzivnosti. Ne bom povedala nič napačnega, če bom rekla, da smo danes v ponovnem gospodarskem razcvetu in da je država v bistveno boljši gospodarski in finančni kondiciji. Treba pa je tudi potrditi, da se je posamezne varčevalne ukrepe res začelo

sproščati takoj, ko so se pokazali pozitivni trendi. V poslanski skupini Desus razumemo, da je bolj varna postopna odprava ukrepov kot pa če bi se izpostavili tveganju ponovne blokade gospodarstva in s tem ponovni slabitvi javnih blagajn.

Hkrati ugotavljamo, da ta predlog zakona naslavlja podobne vsebine kot predlog novele istega zakona, ki ga je že pripravila ta vlada oziroma koalicija. Rešitve v vladnem predlogu, ki ga bomo obravnavali v Državnem zboru še letos, so po naši oceni primerneje urejene in tudi širše zastavljene. Za razliko od današnjega predloga zakona je v vladnem predlogu predlagana postopna sprostitev varčevalnih ukrepov, sledeč formuli za sproščanje varčevalnih ukrepov na področju socialne ali družinske politike; v letu 2018 še niso izpolnjeni vsi pogoji za popolno oziroma enkratno sprostitev vseh ukrepov. Bo pa ponovno uvedeno prejemanje otroškega dodatka za družine, ki so uvrščene v sedmi in osmi dohodkovni razred, pri čemer pa se še vedno nekoliko omejuje otroški dodatek za srednješolce, ampak vendarle je treba poudariti, da bo prejemnikov otroškega dodatka po novem za okoli 50 tisoč več.

Glede predloga novele zakona, ki ga danes obravnavamo, o neupoštevanju otroškega dodatka v postopkih ugotavljanja upravičenosti do državne štipendije, smo poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus enotnega mnenja, da take izjeme ni moč podpreti. Koncept ugotavljanja dohodkov mora biti po našem prepričanju enak za vse pravice.

V naši poslanski skupini smo veseli, da se dogajajo veliki premiki tudi na ostalem področju ukrepov, ki se tičejo družinske politike. Na vidiku je namreč novela Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki prav tako prinaša postopno vračanje na prejšnji standard prejemkov s tega področja. Tako se bo na primer popravilo višino starševskega nadomestila med dopustom za nego in varstvo otroka. Očetom pa tudi mamicam bo zelo prav prišel tudi nov način izbire očetovskega dopusta, ki bo bolj fleksibilen in zato prijazen celi družini. Prav tako oba predloga zakonov odpravljata ugotovljeno neskladje z ustavo v delu, ki govori o domnevi upoštevanja dohodka iz dejavnosti v višini 75 % minimalnega dohodka. Kot smo seznanjeni, naj bi centri za socialno delo že ravnali v skladu z odločbo oziroma s sprejetimi stališči ustavnih sodnikov. Seveda to ne pomeni, da ni treba popraviti zakonskih določb, vendar pri tem zaupamo stroki, zato se v tem delu raje zanašamo na to kar je v svojem predlogu pripravila Vlada.

Glede na vse povedano lahko sklenemo, da smo v Poslanski skupini Desus s predlogom pozitivnih ukrepov za družinsko politiko, ki ga je pripravila Vlada, bolj zadovoljni kot pa s predlogom novele zakona, ki ga imamo danes pred seboj. Zaradi vsega navedenega v Poslanski skupini Desus ne bomo podprli

Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki ga danes obravnavamo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Bačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov, izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Lepo pozdravljeni vsi v dvorani!

Torej, spoštovani, danes v prvem branju obravnavamo novelo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, v kateri so predlagatelji predvideli naslednje rešitve: ponovno uvedbo otroškega dodatka za vse dohodkovne razrede, odpravo upoštevanja otroškega dodatka v postopkih ugotavljanja upravičenosti do državne štipendije in ponovno uvedbo državne štipendije tudi za družine, ki spadajo v razred od 53 do 64 % povprečne mesečne plače na družinskega člana.

Vlada v svojem mnenju iz več razlogov omenjene novele ne podpira, čemur pritrjujemo tudi v naši poslanski skupini. Predloga novele ne bomo podprli zato, ker je v zakonodajni postopek že vložena vladna novela istega zakona, ki se v določenem delu dotika enakih področij. Vlada tako v svojem predlogu novele Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev uresničuje odločbo Ustavnega sodišča in med drugim predlaga tudi delno sprostitev varčevalnih ukrepov. Bistvena novost, ki jo prinaša vladni predlog, je uvedba informativnih izračunov pri letnih pravicah, podobno kot to velja za odmero dohodnine.

Določeni varčevalni ukrepi na področju družinskih prejemkov so že bili sproščeni. Od začetka leta 2016 je tako otroški dodatek v petem in šestem dohodkovnem razredu višji za 10 %. Delno pa je bil sproščen tudi zadnji, peti dohodkovni razred za državne štipendije. Vlada varčevalne ukrepe odpravlja postopno. V svojem predlogu novele pa med drugim predlaga tudi uvedbo otroškega dodatka za sedmi in osmi dohodkovni razred. Poleg navedenega pa je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pripravilo tudi novelo Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, s katero med drugim predlaga tudi ukinitve varčevalnih ukrepov pri pravicah do pomoči ob rojstvu otroka in dodatku za veliko družino, kar pomeni, da bodo do teh dveh pravic upravičene vse družine, ne glede na materialni položaj. Kljub temu ostane še nekaj ukrepov, a glede na predvidevanja bi naj bili pogoji za sprostitev ostalih varčevalnih ukrepov izpolnjeni v letu 2019.

Glede vštevanja otroškega dodatka v dohodek družine je bilo izrečenih že veliko besed. Verjetno smo si vsi enotni, da bi bilo primerno to izvzeti, a žal to ni tako enostavno, kot se sliši. Tudi Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo v svojih analizah predlaga, da

se otroški dodatek sicer ne bi štel kot dohodek, vendar pa pri tem opozarja, da je treba k tej spremembi pristopiti sistemsko. Zato mora biti način spremembe vrstnega reda uveljavljanja pravic ter nova določitev razmejitev med razvojnim ter socialnim delom otroškega dodatka utemeljen na natančnih izračunih, izveden na podlagi upoštevanja različnih vidikov, na katere bi predlagana novost vplivala.

Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov glasovali proti sklepu, da je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic in javnih sredstev primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Poslanci Nove Slovenije bomo seveda svoj predlog zakona podprli. Gre za še zadnji zakon iz paketa družinske zakonodaje Nove Slovenije, ki smo ga letos obravnavali v Državnem zboru. Predlog zakona je posledica dejstva, da Cerarjeva vlada sprošča številne varčevalne ukrepe in hkrati viša proračunske odhodke na številnih področjih, pozablja pa na področje družine.

V banke smo vložili milijarde davkoplačevalskega denarja. Vlada je z javnim denarjem dokapitalizirala SDH in DUTB, pri družinah pa še vedno varčujemo – pa že skoraj vse leto poslušamo o občutnem izboljšanju gospodarskih razmer v državi. V Novi Sloveniji ocenjujemo, da bi se sproščanje varčevalnih ukrepov moralo začeti prav pri družini. Tudi zaradi izjemno slabe demografske slike Slovenije, ki je ena najslabših v Evropski uniji. Na to nas svojimi ocenami opozarja tudi vladni Urad za makroekonomske analize in razvoj. Za normalno delovanje države oziroma vseh njenih podsistemov bi v naslednjih letih potrebovali okoli 30 tisoč rojstev letno. Trenutno ne dosegamo niti števila 20 tisoč, trend pa je padajoč. Tudi razmerje med delovno aktivnimi državljani in upokojenci se hitro poslabšuje, zato mora država narediti veliko več na področju družinske politike. Med vzroki za upadanje rodnosti v Sloveniji sta, po našem mnenju, tudi neustrezna socialna in družinska politika. Predlagatelji menimo, da si Slovenija ne more privoščiti odsotnosti družinske politike in brezbriznosti do problema rodnosti. Na oblikovanje družine in kakovost življenja družin ne vplivajo samo družinske politike v ožjem smislu, temveč družinska politika, ki zaobjema zelo različna področja: od davčnega sistema do stanovanjske politike, politike izobraževanja in

štipendiranja, zaposlovanja, servisnih služb, politike otroških dodatkov in drugo.

Trenutno je v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev veljavna diskriminatorna in ustavno sporna ureditev državne štipendije, po kateri dodeljeni otroški dodatek za mlajše otroke vpliva na dodelitev državne štipendije starejšim otrokom. Ob ukinitvi otroškega dodatka za polnoletne otroke je Vlada izrecno poudarila, da za polnoletne otroke, ki se šolajo, vlogo otroškega dodatka prevzema državna štipendija. Zato je povsem nesprejemljivo, da mlajšim otrokom dodeljen otroški dodatek posledično povzroči to, da dobijo starejši otroci v isti družini nižjo državno štipendijo ali pa je celo sploh ne dobijo. Takšna ureditev pomeni, da sta družinska prejemka, ki imata vsebinsko povsem enako vlogo, obravnavana zelo različno. Posledično pa so tudi otroci iz iste družine, torej otroci v enakem dohodkovnem položaju obravnavani različno. Gre za očitno in grobo kršitev načela enake obravnave upravičencev, ki so v enakem položaju oziroma gre za očitno in grobo diskriminacijo polnoletnih otrok v primerjavi z mladoletnimi. To diskriminacijo in še nekaj drugih anomalij naš sedanji predlog sprememb in dopolnitev zakona odpravlja.

Zaradi vsega navedenega bomo poslanci Nove Slovenije predlog zakona seveda podprli, ker nam je mar za družino in obstoj slovenskega naroda. Upam, da tudi vam.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica.

Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala, predsedujoči.

Levica bo podprla odpravo škodljivih ukrepov, ki jih je leta 2012 z Zujfom vpeljala druga Janševa Vlada in pri čemer so sodelovali tudi današnji predlagatelji iz Nove Slovenije.

Tovrstni varčevalni ukrepi reproducirajo revščino in splošno družbeno nazadovanje, pri tem pa ne prinašajo gospodarskega razvoja, dasiravno se natančno s tem kitijo. Vseeno pa naj opozorim na naslednje.

Odmrznitve, ki jih predlaga NSi, bi koristile predvsem družinam z nadpovprečnimi dohodki, se pravi, v glavnem višjemu srednjemu sloju. Temu v osnovi v Levici ne nasprotujemo, opozarjamo pa, da bi bilo še veliko bolj nujno izboljšati položaj socialno ogroženih družin in revnih zaposlenih. Starševsko nadomestilo, ki ga prejemajo brezposelne matere, znaša sramotnih 252 evrov in to nadomestilo še naprej ostaja zamrznjeno. Imamo socialno pomoč, ki je absolutno prenizka. In zadnji predlog Ministrstva za delo, da bi socialna pomoč še naprej pokrivala samo 75 % najosnovnejših življenjskih stroškov, je popolnoma nesprejemljiv. Nikoli ne bomo pristali na to, da bi bili najrevnejši državljani deležni samo 75 %

socialne države. Zato smo že vložili amandmaje k proračunu, s katerimi bi 70 tisoč socialno ogroženim zagotovili vsaj normalno preživetje, če jim država že dostojnega življenja ne da.

Opozarjam tudi na to, da so veliko večji problem kot zamrznitev družinskih prejemkov za družine z nadpovprečnimi dohodki v splošnem prenizke plače. Minimalna plača je absolutno prenizka, ker sedanja minimalna plača ne omogoča normalnega življenja niti samskim delavcem, kaj šele njihovim družinam z vsemi stroški, ki pridejo s tem. No, in zato smo poslanci Levice konec prejšnjega meseca vložili novelo Zakona o minimalni plači, s katero predlagamo njen dvig na 700 evrov neto, se pravi, za dobrih 80 evrov več kot zdaj. In nobenega dvoma ni, da je dvig minimalne plače bistveno bolj pomemben kot pa to da bi neka štiričlanska družina, v kateri vsak od staršev zasluži 3 tisoč 200 evrov na mesec, po novem dobila še skoraj 50 evrov otroškega dodatka. Seznam ukrepov, ki so veliko bolj nujni kot odmrznitev varčevalnih ukrepov za družine z nadpovprečnimi dohodki, je še zelo dolg, ampak ne bom našteval, zgolj izpostavil dva, ki neposredno zadevata brezposelne in socialno ogrožene družine.

Minimalno nadomestilo za brezposelne ostaja zamrznjeno pri 350 evrih bruto, kar se prevede v 270 evrov neto, torej celo manj od socialne pomoči in bistveno, bistveno premalo za neko normalno življenje. In taka politika do brezposelnih ne škodi samo tem, ki jih direktno zadeva, torej brezposelnim samim in njihovim družinam, ampak škoduje celotni družbi, ker na tak način država vzdržuje bazen poceni delovne sile, ki je prisiljena iz pritiska golega preživetja sprejeti vsako delo, tudi najbolj prekarno in najslabše plačano, pogosto celo nezakonito. In seveda delodajalci v takih razmerah nekaznovano izplačujejo sramotno nizke plače oziroma delavcev niti zaposlujejo več ne, pa jih vzamejo prek izkoriščevalskega režima espejev. No, in Vlada to sistemsko izkoriščanje omogoča, tudi vzdrževanje minimalnih plač pod pragom revščine. Vlada socialni dumping izvaja, namesto da bi ga preprečevala.

Drugi akutni problem, ki se ga moram dotakniti v tem stališču, je otroški dodatek za socialno ogrožene družine. Ko te družine zaprosijo za socialno pomoč, se jim otroški dodatek še vedno upošteva kot dohodek odraslih in zato te družine dobijo bistveno manj pomoči, sredstva, ki naj bi se uporabila za blaginjo otrok, pa morajo porabiti za nujne izdatke celotne družine. In to ni prav. Zato smo v Levici že vložili in predlagali z začetkom leta spremembo področnega zakona, ampak tista sprememba je bila takrat seveda zavrnjena. Je pa koalicija obljubila alternativno rešitev. Zaenkrat je, kot se to tako pogosto dogaja v tem mandatu, to alternativno rešitev očitno še za počakati, ker je še niso na ministrstvu pripravili; celo leto so se namreč ukvarjali predvsem sami s sabo, z reorganizacijo, s kadrovanjem, na

svojo osnovno dejavnost – socialno varstvo – so pa v tem procesu nekoliko pozabili.

Zakaj, se boste vprašali, naštevam vse to? Zato da bo jasno, da je predlog NSi sicer sprejemljiv, nikakor pa ne rešuje najbolj akutnih socialnih problemov v državi, kar navsezadnje tudi ni niti deklarirano namen predlagatelja. Namen predlagateljev ni izboljšanje življenja socialno ogroženih otrok in družin, ampak povečanje števila rojstev. In to povečanje števila rojstev je samo sredstvo za reprodukcijo delovne sile. In tukaj ima družinska politika desne opozicije isti cilj kot socialna politika kvazi leve vlade, to je, da se na tisoč in en način zagotavlja delovno silo kapitalu. Razlika je zgolj v tem da socialna politika zagotavlja delovno silo za sedanjost, družinska politika pa naj bi zagotavljala delovno silo za prihodnost.

V Levici tako natalitetno politiko gojenja ljudi v celoti zavračamo, ker nikoli ne bomo pristali na to, da se človeka zreducira na delovno silo. Gospodarstvo mora biti v službi ljudi, ne pa obratno. In družinska politika mora vsem prebivalcem, tudi socialno ogroženim, omogočati, da se samostojno odločajo, koliko otrok bodo imeli, če jih bodo sploh imeli. Se pravi, dobra družinska politika je tista, ki otrokom iz revnih družin in iz manj razvitih pokrajin zagotavlja enake možnosti, kot jih imajo otroci iz privilegiranih okolij. In s tega vidika je bistveno bolj pomembno to, kako visoke so minimalne plače, kako visoki so socialni družinski prejemki najbolj zapostavljenih prebivalcev, kot pa to da bi neka družina, v kateri vsak od staršev zasluži dve povprečni plači, dobila 50 evrov dodatkov.

Čisto na koncu naj dodam, da Nova Slovenija ni predlagala nobenih ukrepov, s katerimi bi financirali izvajanje tega zakona. Še več, neprestano nizajo predloge, kako posekati davke, kako radikalno znižati dohodnino s posledicami polmiliardnega proračunskega izpada. No, na drugi strani pa zagotavljajo metanje denarja za pospeševanje oboroževanja države in tudi v tem predlogu želijo 45 milijonov evrov dodatnih sredstev, medtem ko na prihodkovni strani zmanjka. In obljubljeni večje prejemke gospodinjstev, ne da bi hkrati poskrbeli za večje prihodke države, je v resnici navadna demagogija in čista propagandna populistična, če želite, operacija.

Za zaključek naj se opredelim še do 14. člena tega zakona. Ta člen je pomemben za prekarne delavce, zlasti za prisilne espeje. Ko smo na Odboru za delo obravnavali ustavno pritožbo, smo šli proti mnenju Vlade, ki je zagovarjala krivično ureditev. No, ta ureditev je kasneje padla na Ustavnem sodišču. Ampak večina espejev lahko samo sanja o tem, da bi mesečno zaslužili 75 % povprečne plače. In zato je popolnoma nesprejemljivo, da se jim socialni prejemki niso deljevali na podlagi dejanskega zaslužka. Pod črto so zaradi tega dobili bistveno manj pomoči, kot bi je dejansko potrebovali.

Hvala vam za vašo pozornost. Se vidimo v debati.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Mirjam Bon Klanjšček bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Izvolite.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Spoštovani!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev zasleduje cilj izboljšanja socialno-ekonomskega položaja družin prek treh rešitev: ponovne uvedbe otroškega dodatka za vse dohodkovne razrede, odprave upoštevanja otroškega dodatka v postopkih ugotavljanja upravičenosti do državne štipendije in ponovne uvedbe državne štipendije tudi za družine, ki spadajo v razred od 53 do 64 % povprečne mesečne plače na družinskega člana. Vendar pa ob temeljitem branju besedila, ki ga danes obravnavamo, ugotovimo, da predlog zakona ponuja le delne rešitve zakonodaje. Sistem ugotavljanja materialnega položaja oziroma dohodkov po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je namreč enoten za vse pravice. To pomeni, da se upoštevajo vsi dohodki, ki so taksativno naštet v zakonu, med njimi pa je tudi otroški dodatek. Na podlagi teh dohodkov je na primer oblikovana tudi dohodkovna lestvica za pridobitev državne štipendije, na katero bi predlagana sprememba vplivala in terjala njeno prilagoditev. Takšne prilagoditve pa za seboj potegnejo tudi odgovornost oblikovanja izčrpnih in natančnih rešitev.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev se s predlagateljem strinjamo, da bi se sproščanje varčevalnih ukrepov moralo začeti pri družinah, še posebej pa pri najranjlivejši skupini prebivalstva, to je otroci. Kljub temu pa menimo, da je treba rešitve uvajati na premišljen in celovit način, zato predloga zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Grošelj Košnik bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Hvala, podpredsednik. Spoštovani vsi navzoči! Hvala za besedo.

Zakon o uravnoteženju javnih financ je na mnogih področjih uvedel varčevalne ukrepe, kar je bil odziv na neugodno gospodarsko stanje države in tudi kot posledica gospodarske krize. Predlagatelj v obrazložitvi navaja, da je gospodarska slika v Sloveniji danes nedvomno bolj optimistična, kot je bila pred leti, in da je napačil čas za sproščanje varčevalnih ukrepov, predvsem in prioritarno na področju družine. Z novelo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki jo danes obravnavamo, se predlaga ponovna uvedba otroškega dodatka za vse

dohodkovne razrede, odprava upoštevanja otroškega dodatka v postopkih uveljavljanja upravičenosti do državne štipendije ter ponovna uvedba državne štipendije tudi za družine, ki spadajo v razred od 53 do 64 % povprečne mesečne plače na družinskega člana. Ti ukrepi naj bi pozitivno vplivali tudi na demografsko sliko ter na izboljšanje socialno-ekonomskega položaja družin. Nedvomno je, da demografska slika Slovenije ni optimistična. Slovenija je kot večina razvitih držav danes starajoča se družba. Prav tako vemo, da je gospodarska situacija v Sloveniji ugodnejša v primerjavi s preteklimi leti. Gospodarska situacija, kot rečeno, se iz leta v leto izboljšuje in temu sledijo tudi že sproščeni varčevalni ukrepi na področju družinskih prejemkov. Delno je bil sproščen peti dohodkovni razred za državne štipendije, otroški dodatek se je dvignil za 10 % v petem in šestem dohodkovnem razredu, razširil se je krog upravičenih otrok do subvencije za malice in kosila, otroški dodatek se kot dohodek pri naslednjih pravicah v smislu vrstnega reda in pri subvencijah ne všteva v celoti, temveč se upošteva zmanjšan za 20 % višine, v prihodnjem letu bodo očetje upravičeni do skupno 30 dni očetovskega dopusta z očetovskim nadomestilom in tudi koriščenje bo bolj fleksibilno. Vlada je v začetku oktobra sprejela novelo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki zaradi ugodne gospodarske slike predvideva predčasno ukinitve varčevalnih ukrepov, tudi na področju otroškega dodatka, tako da bodo z novim letom 2018 upravičeni do otroškega dodatka tudi otroci iz družin v 7. in 8. dohodkovnem razredu, to je dodatnih 45 tisoč otrok. Zelo se zavedamo pomembnosti družinske politike in pomembnosti reševanja demografskega izziva, a menimo, da sprememba zakona ne bo ustrezno naslovila problema rodnosti v državi na dolgi rok. Reševanje demografskega problema mora biti ob upoštevanju finančne vzdržnosti države kompleksno načrtovano, ne more temeljiti zgolj na vprašanju stopnje rodnosti. Prav tako pa mora oblikovanje in izvajanje družinske politike dolgoročno stremeti k temu, da se socialna varnost zagotavlja čim širšemu krogu ljudi. Zato v Poslanski skupini SMC zakona ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Nada Brinovšek bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.
Izvolite.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo. Lep dober večer želim vsem!

V času največje krize je bil zaradi zaostrenih javnofinančnih razmer sprejem Zakona za uravnoteženje javnih financ nujen in žal tudi glede na takratno situacijo edina možnost oziroma edina možna rešitev. Dvigoval

je veliko prahu, je pa zagotovo tudi veliko pripomogel k sami stabilizaciji javnih financ v teh letih po njegovi uveljavitvi. Pomembno je pa dejstvo, da so bili vsi varčevalni ukrepi v Zujfju zgolj začasne narave, zato si tudi težko razlagamo, zakaj se je s sprostitvijo nekaterih varčevalnih ukrepov čakalo tako dolgo. Zdaj vemo, da ta vlada nas prepričuje že drugo leto, da se cedita med in mleko. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se strinjamo s predlagatelji, da bi se sproščanje varčevalnih ukrepov moralo začeti seveda pri družinah, in to iz razlogov, ki jih navajajo – od slabe demografske slike, staranja prebivalstva, upadanja rodnosti do neustrezne družinske politike. Zakon, ki je pred nami, uveljavlja torej sledeče rešitve: ponovno uvaja otroški dodatek za vse dohodkovne razrede, odpravlja upoštevanje otroškega dodatka v postopkih ugotavljanja upravičenosti do državne štipendije in pa uvaja državne štipendije tudi za družine, ki spadajo v razred med 56 in 64 % povprečne mesečne plače na družinskega člana. Na predlagane spremembe v Slovenski demokrati stranki nimamo dopolnitev in jih tudi v celoti podpiramo. Obžalujemo pa, da zakon obravnavamo šele danes, se pravi v mesecu novembru, čeprav je bil v parlamentarno proceduro vložen že v začetku meseca junija in bi kot tak lahko omogočil spremembe že z začetkom šolskega leta 2016/2017 oziroma 2017/2018, če bi se Vlada seveda zavedla, da je sproščanje varčevalnih ukrepov najprej potrebno pri družinah in seveda če bi ji bilo mar tudi za družine in male ljudi. V Slovenski demokrati stranki verjamemo, da bodo predlagane spremembe vsaj nekoliko izboljšale kakovost življenja otrok v številnih družinah, zato bomo seveda ta predlog tudi podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona. Preden dam besedo gospe Ivi Dimic, dovolite, da samo preberem imena, torej tistih, ki so še ostali, ker so se mnogi odjavili: mag. Tanja Cink, gospa Ljudmila Novak, gospod Janko Veber, gospod Jožef Horvat in gospod Jernej Vrtovec.

Besedo ima gospa Iva Dimic. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa.

Ker je seznam razpravljavcev pri tej seji precej kratek, ne vem, če ne bi že kar v tem uvodnem delu seveda pokomentirala stališča poslanskih kolegov iz poslanskih skupin in pa seveda tudi to, kar se mi zdi, da je vredno in treba poudariti. Res je, Vlada je pripravila svoj paket, svoj zakon reševanja družinske politike, tudi otroških dodatkov in tako naprej, ampak eno ključno zadevo je pa Vlada pozabila. Pozabila je pomagati tudi tistim, za katere v tem Državnem zboru venomer ponavljamo, da jih razumemo in jih spodbujamo na tisoč in en način – očitno

samo prek besed – in da so naš največji up v prihodnosti; to so študentje. Tukaj, ko pa je treba študentom zagotoviti štipendije, se pa je zadeva končala. In se mi zdi, da je seveda prav, da se dvigne otroški dodatek v 7. in 8. plačilnem razredu, pa vendarle se mi zdi, da je treba razumeti tudi študente, ki dejansko so se popravili in je sedaj do 65 % neto plače upoštevano. Pa vendarle, to ni cel 5. dohodkovni razred, mi niti 5. nismo še rešili, da bi seveda odpravili varčevalni ukrep. Pa vendarle se mi zdi, da ... Res da je že nekoliko zastarela ocena učinkovitosti izvajanja nove socialne zakonodaje, končno poročilo iz leta 2013, pa vendarle kaže, kaj je najbolj treba urediti v prihodnje v družini in seveda na področju državnih štipendij precej opozarja na to, da je nova zakonodaja – Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki jo je sprejel takratni minister Svetlik – vendarle premočno posegla na področje tako prejemnikov štipendij kot tudi tistih, ki se je potem otroški dodatek jim znižal. Pa kljub temu, kljub takim opozorilom ni posluha in enostavno vladna koalicija kot da je pozabila, kaj je obljubljala na tem področju, ne izvrši.

Se mi zdi, da je treba predvsem to poudariti, da glede na predlog, ki ga je seveda vladna stran ali pa koalicija pripravila ali pa če ga je Ministrstvo za delo pripravilo, je predvsem to pomembno, da smo mi ta naš zakonski predlog vložili že pred parlamentarnimi počitnicami in da je čakal na parlamentarno obravnavo toliko časa, dokler ni Vlada nekaj podobnega približno naredila. Tako ste tudi omenjali, da je predlog Nove Slovenije povsem nepotreben, ker je Vlada nekaj že sama pripravila. Seveda, saj ste obravnavo našega predloga zakona zadrževali toliko časa, da ste v tem času nek približek našemu predlogu pripravili. Pa kakorkoli. Se mi zdi, da se ne upošteva in da je neenakost in diskriminatornost na področju prejemanja štipendij prevelika in to je, kot sem dejala, v letu 2013 že Inštitut za socialno varstvo opozoril. Gre za neenakost in diskriminatorno obravnavo družin, saj se ravno na področju družin teli vladni ukrepi sproščajo najbolj počasi. Vse ostalo se je začelo. Pa pravite, ja, morajo se počasi sproščati; ja, ne vem zakaj ravno na tem področju je potrebno neko postopno sproščanje, ko pa dejansko ti ljudje najbolj potrebujejo sprostitev in seveda zagotovilo, da bojo prišli vendarle sami.

Moramo se spomniti, kaj smo naredili na področju študentov, prejemnikov štipendij. Pred kratkim smo obravnavali v tem državnem zboru njihove želje oziroma zahteve, da je treba jim urediti določene stvari. Pa vendarle lahko rečem, da sem takrat tudi s strani študentov pogrešala neki večji angažma, da je treba urediti tudi področje štipendij. Še posebno, ker smo mi študentom praktično iz sprejemom zakona, da lahko v nekem izobraževalnem obdobju lahko samo enkrat pavzirajo oziroma se prepišejo ali koristijo izobraževalni sistem, eno leto jim je dano ... Se pravi, dejansko tudi kazalci kažejo,

da se študentsko delo v Sloveniji zmanjšuje. Vesela sem, da se zmanjšuje, kar pomeni, da bodo študentje začeli veliko bolj mogoče redno študirati. Ampak v neenakopravnem položaju so potem tisti študentje, ki ne prejemajo štipendij zaradi tega ker pravite, da naš zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo, zato ker tisti, ki živijo v kraju izobraževanja, imajo drugačne pogoje kot tisti, ki morajo se nastaniti in živijo izven kraja izobraževanja in morajo seveda ali živeti v študentskih domovih ali dijaških domovih in imajo s tem višji strošek. Pri sproščanju kriterijev za štipendije gre za neenakost med otroki iste družine. Zakaj pripada otroški dodatek do 99 % povprečne plače, državna štipendija, ki pri polnoletnih otrocih nadomešča otroški dodatek – to so besede dr. Svetlika, ministra, ki je 2011 sprejel Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev –, pa le do trenutno 56 %? Se mi zdi, da je to povsem nelogično, ker so dejansko stroški dijakov, ki živijo v drugem kraju, kjer se izobražujejo in seveda študentov vsekakor višji kot stroški mlajših otrok. Je prav, da dobijo, ampak bi pričakovala, ko vedno rečete v koaliciji, sistemsko bomo uredili, sem mislila, da boste tudi sistemsko tukaj pristopili, boste dvignili en plačilni razred pri otrocih in seveda sprostili celoten šesti razred pri otroških oziroma peti razred pri štipendijah, pa temu ni tako.

Mislím, da problematiko štipendij jaz sama izpostavljam v tem državnem zboru že vse od leta 2012, ko smo državne štipendije ukinili mlajšim od 18 let, pa se je potem videlo, da je tukaj bila storjena napaka pa se jim je potem dala neka zmanjšana stopnja. Kar naenkrat ne vem, ali ne želimo pomagati tistim, za katere govorimo, da bodo v prihodnosti Slovenijo obogatili in nas povlekli in seveda razvijali neke nove tehnologije, ki bojo zaposlitve prihodnosti, ali želimo, ne vem, dajati neke druge vladne bombončke, hkrati pa ni problema, ko je treba sanirati kakšne banke, pa tudi če so v privatni lasti. Se mi zdi, da se tukaj na nek način gremo neko politiko, ki dejansko ne obravnava vseh državljanov enako in je še celo diskriminatorna do študentov in dijakov. Želela bi si, da bi bilo manj nekih ugotavljanj, kako bo vse v redu v prihodnosti in da se bojo vendarle do leta 2019 postopno sprostili vsi ti dejavniki. Ampak veste kaj? Ti ljudje bodo morali preživeti do leta 2019. Zdi se mi, da če je kdaj primeren čas, je primeren čas, da vendarle spoznate, da je treba seveda zagotoviti tudi štipendije, ki dejansko ... Nenazadnje je vprašanje, v kakšni meri zagotavljajo nek dostojen študij ali pa preživetje dijaških dni. Se mi zdi, da je zelo pomembno, kaj je tudi ta ocena učinkov nove socialne zakonodaje na različne kategorije prebivalstva povedala. Saj, če bi si vsi to prebrali, bi potem vedeli, da je treba podpreti naš zakon, predlog našega zakona. Tukaj so opozarjali, katere družine so bile po novi socialni zakonodaji najbolj prizadete: enostarševske družine, družine s krediti za reševanje stanovanjskega vprašanja in družine v najemnih stanovanjih –

tudi ta zakon smo v preteklih mesecih vložili, pa ni bil sprejet –, družine z dijaki in pa velike družine. Se pravi, govorimo in obravnavamo in naš predlog obravnava temo, ki dejansko kaže po vseh kazalnikih, da potrebuje neke rešitve. In če je kdaj primeren čas, sem prepričana, da je ta primeren čas zdaj. Da smo v času, ko govorimo ... Ne tako kot je rekel kolega Kordiš, da ima država primanjkljaj, ne vem, pol milijarde. Ne! V prvem polletju je bila milijarda sto presežkov prilivov v državni proračun. Nobenega primanjkljaja ni bilo. Ampak se mi zdi, da enostavno ne želite slišati vsega.

Pa še nekaj naj povem ... Bilo je sicer... Sem vesela, no, vsaj ena poslanska skupina bo podprla naš predlog, vsi ostali pa očitno kot noji tiščite glavo v pesek, da ljudje ne potrebujejo oziroma študentje ne potrebujejo štipendij. Pa vendarle, naj povem to. Bilo je govora, da želimo pomagati tistim, ki imajo veliko, da ne bom rekla največ v tej državi. Ni res. Naš predlog zakona gre na roko tistim, ki se praktično že izgublajo v sloju – to je srednji sloj. Mi govorimo o tistih, ki imajo veliko in o tistih, ki imajo malo, naš predlog zakona pa rešuje tiste, ki so srednji sloj. Ker tega sloja praktično že več ni in kot kaže, ga tudi niti nihče ne potrebuje. Naš predlog zakona tudi na področju štipendij rešuje oziroma pomaga, bom rekla, nekemu srednjemu sloju. Lahko rečem, dvema učiteljema, ki imata dva otroka. Tem pomaga. In če jih imate vi za bogate, da imajo dobre plače ... Ne vem, če sedimo vsi v istem parlamentu, ki razpravljamo o tem. Ali pa neke srednje uradnike. Teh se dotika. Mogoče je teh, nimam številke zdajle trenutno, bo povedal državni sekretar, ali jih je preveč. To pomeni, da so še bolj potrebni pomoči in odpravljanja varčevalnih ukrepov na njih. Ta sloj se je dejansko nekje porazgubil in želimo ... Seveda želim in prav je, da bojo dobili tisti, ki so enostarševske družine. Tem smo že nekoliko pomagali. Vsi ste povedali, da se je dvignil za 10 % otroški dodatek, pa vendarle ... 10 %, že tako so bili nizki in se mi zdi, da bi morali predvsem v Sloveniji se začeti pogovarjati o dveh vrstah politike: o družinski in o socialni. Tukaj pa je vedno to zamegljevanje – socialna politika. Socialna politika mora pomagati najšibkejšim, in to znatno pomagati. Družinska politika pa mora dati otrokom pravico enakopravnega dostopa do izobraževanja in šolanja. To. In te ločitve ne želi nihče slišati, da je treba ločiti socialne politiko in družinsko.

Če grem še naprej. Tisti, ki dejansko so bili precej prizadeti zaradi varčevalnih ukrepov, da bi se lahko jim sprostilo, jih je na drug način doletel še en varčevalni ukrep, ki smo ga v Novi Sloveniji zadnjih štirinajst dni ponovno vložili in govori o dohodninski lestvici za vzdrževane družinske člane, ki se ne usklajuje z rastjo življenjskih stroškov. Tudi tukaj je srednji sloj najbolj bil prizadet in tudi tukaj, kolega Horvat je obrazlagal, tudi tukaj niste imeli posluha.

Žal mi je, da ugotavljate, da je treba nekaj spremeniti na družinski politiki v državi, da

se zavedate, da je treba prisluhniti in iskati rešitve, kako, na kakšen način bomo ne nazadnje tudi spodbudili ali pa zagotovili v prihodnosti tiste, ki nas bodo na stara leta lahko negovali. Pa vendarle, vaši predlogi ne gredo v to smer in mi je, lahko rečem, žal, da ne razumete, da je pomoči potrebnih veliko v državi, da pa se seveda začne pri pomoči tistem, ki jo potrebuje in da so družine in pa seveda dijaki in študenti brez štipendij zagotovo eni tistih, ki jim je treba pomagati.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Repliko ima gospod Miha Kordiš.
Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Ja, hvala za besedo, predsedujoči!

Samo to sem želel dejati. Jaz vem, da država ne beleži zdaj kakšnega primanjkljaja. Saj nisem butast in tudi tega nisem povedal. Sem pa dejal, da vi kot predlagatelj zakona zagovarjate eno zelo hecno linijo. Na eni strani dajmo denar za nataliteto politiko, za delovno silo za kapital in dajmo denar za oboroževanje in za podobne državotvorne ukrepe, na drugi strani bi pa neprestano sekali davke, ki bi lahko take ukrepe financirali. Zgolj to sem izpostavil.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Ja, hvala lepa.

Dobro, besedo ima mag. Tanja Cink. Pripravi naj se v tem splošnem delu zadnji razpravljavec, gospod Jožef Horvat.
Izvolite, gospa Tanja Cink.

MAG. TANJA CINK (PS SMC): Hvala, predsednik. Lep pozdrav tudi z moje strani!

Jaz se strinjam, da je sprememba, ki jo predlagate v Novi Sloveniji, pomembna za slovenske družine. Tudi ne nasprotujem navedbam, da je danes finančno stanje v državi bistveno boljše, kot je bilo leta 2012. Ampak kot je bilo povedano že v stališču naše poslanske skupine, se žal ne morejo naenkrat sprostiti vsi varčevalni ukrepi.

Morda res težko upravičujemo tudi slabo demografsko sliko v državi s primerjanjem z ostalimi razvitimi evropskimi državami, od katerih se Slovenija pač ne razlikuje. Vendar se je treba zavedati in poudariti, da gre s predlaganimi spremembami zgolj za delno rešitev. Takšne rešitve pa običajno ne dajejo nekih večjih dolgoročnih rezultatov. Že študije kažejo, da imajo tovrstni ukrepi zanemarljive in če, praviloma kratkoročne učinke. Tako da sproščanje varčevalnih ukrepov se je pri družinah začelo že v preteklih letih tega mandata. In sicer je bilo sprejetih več ukrepov: otroški dodatek v petem, šestem razredu se je dvignil na izhodiščno vrednost pred znižanjem z Zujfom, otroški dodatek se tudi ne všteva v celoti kot dohodek potem pri naslednjih pravicah in subvencijah, temveč znižan za 20 % višine, razširil se je krog upravičencev otrok do

subvencije malice in kosila, delno je bil sproščen 5. dohodkovni razred za državne štipendije, z naslednjim letom bodo očetje upravičeni tudi do skupno 30 dni očetovskega dopusta z očetovskim nadomestilom, na obravnavo čaka vladni predlog, ki predvideva še sprostitev 7. in 8. dohodkovnega razreda pri pravici do otroškega dodatka. V vladnem gradivu je navedeno, da čaka novela Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki predvideva ukinitve varčevalnih ukrepov pri pravicah do pomoči ob rojstvu otroka in dodatku za veliko družino, kar pomeni, da bodo do teh dveh pravic upravičene vse družine, ne glede na materialni položaj. Tako da ni res, da je Slovenija do družinske politike brezbrizna, o čemer pišete v vašem predlogu. Morda res še ni storjeno vse, situacija v zvezi s tem še ni idealna, če je sploh lahko, vendar določen napredek pa je bil narejen.

Jaz sem že v eni svoji razpravi pred časom opozorila na poročilo raziskave, ki jo je na to temo oziroma temo rodnosti opravil v Sloveniji leta 2010 Inštitut za socialno varstvo. In iz tega poročila je razvidno, da je trend zniževanja rodnosti značilnost vseh evropskih držav. In samo domnevno, domnevno vplivajo ukrepi socialne in demografske politike na raven rodnosti in tudi tendence ne spreminjajo. Zanimivo imajo po podatkih Eurostata višjo rodnost skandinavske države, torej tiste, ki dajejo poudarek politiki enakosti med ženskami in moškimi, ki imajo tudi eno najvišjih stopenj zaposlenosti žensk in jim je tako omogočeno usklajevanje poklicnega in družinskega življenja.

V tem letu smo nenazadnje sprejeli Družinski zakonik, ki Vladi nalaga pripravo resolucije za področje družinske politike, in to je tudi pomemben dokument. Tisti, ki ste si jo podrobneje pogledali, je v njej opredeljenih precej konkretnih usmeritev. Recimo, vrnitev vseh ukrepov družinske politike na raven pred Zujfom, uvedba vsaj minimalnega otroškega dodatka za vse otroke, dvig starševskega dodatka, zlasti za kategorijo mladih, torej za dijake, študente, aktivne iskalce zaposlitve, uvedba družinske kartice za uveljavljanje ugodnosti pri nakupu blaga in storitev in še bi lahko naštevala. Prav tako je bil ustanovljen Svet Republike Slovenije za otroke in družino, tudi na osnovi Družinskega zakonika.

Če zaključim. Vse navedeno v bistvu očitno kaže na to, da se je Vlada namenila z ukrepi izboljšati položaj družin. In ne samo namenila. Na tem je tudi že veliko naredila, vendar pač žal vse naenkrat ne gre. Konec koncev tudi ne smemo pozabiti na fiskalno pravilo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.
Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar s sodelavko, drage kolegice in kolegi!

Moram reči, da se želim najprej zahvaliti kolegici Tanji Cink; vsaj dva sva, ki se tukaj vključujeva v splošno razpravo, ki nisva na strani predlagateljev oziroma na strani Vlade. Stališča poslanskih skupin pa itak v glavnem strokovni sodelavci napišejo in jih poslanec/poslanka prebere, boljše ali slabše.

Torej, iz tega lahko zaključujem, da je družinska politika v tem mandatu prenosorazmerna s številom razpravljavcev pri tem zakonu, ki je nek prispevek za izboljšanje stanja naših slovenskih družin.

Kolegica Tanja je postregla z demografskimi podatki; jaz tukaj dodajam še raziskave, ki jih najdete na moji mizi sprintane, ki jih je lansko leto objavil Inštitut Jožef Stefan. Res je, rodnost je pri nas 1,5, da pa se narod ohranja, pa bi potrebovali rodnost 2,1. Nam v Novi Sloveniji je v interesu, da se narod ohranja. Če komu tukaj ni, spoštujem njegovo mnenje. Tukaj smo slišali tudi stališče ene od poslanskih skupin, da – če ga nekoliko parafraziram – niso za kulturo življenja. In če nisi za kulturo življenja, si za kulturo smrti, ker neke druge vmesne faze ni.

Vesel sem, da pripadam poslanski skupini, ki prednjači po številu predlogov zakonov v tem mandatu, ki izboljšujejo družinsko politiko oziroma bi izboljšali, če bi bili sprejeti. Ampak situacija je pač takšna, da se tudi očitno tej vladi ... In nekako sem užaljen, ogorčen, bolje rečeno, da ni tukaj ministrice, ki je odgovorna za družine. Jaz zelo štimam njenega namestnika, prijatelja Petra Pogačarja, ampak ko govorimo o družinski politiki, mora tukaj sedeti ministrica, ki je pristojna za družino. Nje praviloma ni, nje praviloma ni. Jaz bi ji tudi želel osebno čestitati za priznanje, ki ga je dobila od gospoda Putina, zdaj ni pomembno, ampak v oklepaju, ki je strogi nasprotnik gejevskih družin, ampak to zdaj ni pomembno, pustimo.

Naša politika, politika Nove Slovenije je in bo tudi v prihodnje, če jo lahko povem z dvema besedama, družina v ospredju. Family first, ko je zdaj to tako pomembno, se tako ... Lažje gre nekaterim v uho. Ja, družina in otroci morajo biti v ospredju. Ogorčen sem tudi zato ker je ta zakon Nove Slovenije bil vložen v parlamentarno proceduro – to moram za slovensko javnost povedati, ki najbrž ne bere naših zakonov – 6. junija 2017, torej pred, davno pred parlamentarnimi počitnicami. In danes smo 9. novembra. 6. junij, 9. november. Toliko časa je potrebovalo vodstvo Državnega zbora, tukaj s prstom kažem na predsednika Državnega zbora, dr. Milana Brgleza, ki je iz seveda špekulativnih razlogov držal v predalu ta zakon. Zakaj? Zato ker se je vedelo, da bo prišla Vlada z nekim svojim predlogom, ki bo vreden, je vreden pozornosti. In potem, če bi slučajno ta naš zakon šel v prvem branju čez, bi potem v drugi obravnavi imeli hibrid. Že videno, déja vu.

Recimo pri – kot je kolega Iva omenjala – našem Zakonu o dohodnini, ki je tudi dolge dneve in tedne čakal, da je potem zagledal luč sveta vladni Zakon o dohodnini in smo potem to vse skupaj obravnavali kot tako imenovani hibrid, in seveda je bil naš zakon brutalno zradiran.

Gospe in gospodje, otroci so enakovredni, otrok je enakovreden. Ni pomembno, ali se je rodil bogatim staršem ali se je rodil revežem. Mislim, da te neke postulate, aksiome moramo enkrat, najbrž v prihodnjem mandatu ali prihodnjih mandatih usvojiti in šele potem bomo lahko gradili neko dobro družinsko politiko. In še enkrat, družina in otroci v ospredju, v ospredju. Družina in otroci so naša velika sreča. Če si dva človeka stojita ob strani in prevzemata odgovornost, potem s tem prispevata k humani in stabilni družbi. Povsod kjer ljudje prevzemajo odgovornost za otroke in njihovo vzgojo, je to dragocen prispevek k naši slovenski skupni prihodnosti. Podpirati zakonske zveze in družine ostaja ena najbolj pomembnih nalog države. Tako bi moralo biti, zato sta zakon in družina posebno ustavno zaščiteni. Kolegica Iva je že omenjala 53. člen; je odličen, morali bi ga najbrž imeti kje napisanega, če govorimo družine in otroci v ospredju. Morda bi enkrat uvedli, da bi imeli posebne plakate tukaj na teh praznih stenah Državnega zbora, da bi to nekoliko nam bolj prišlo ne samo v oči, ampak tudi v možgane. Mi ne predpisujemo družinam nekega posebnega modela družinskega življenja in spoštujemo različne oblike skupnega življenja. Ljudje naj bi sami odločali, kako bodo oblikovali svoje skupno življenje in organizirali svoj vsakdanjik. In mi si bomo tudi v prihodnje še močnejše prizadevali, se še močnejše osredotočili in vlagali naše napore za družine in otroke. Mi se ne moremo, gospe in gospodje, sprijazniti in ne smemo se sprijazniti z revščino otrok. / oglašanje iz dvorane/ Gospod predsednik, a lahko ustvarite pogoje za razpravo? Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Pogoji za razpravo so načeloma takšni, ko bi vas še več jih poslušalo, ampak teh ne moremo ustvariti. Lahko pa zahtevam, da je v dvorani mir, ja.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala, ravno to sem želel. Hvala vam, gospod **PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ.**

Mi se zavzemamo za to da vsi naši otroci, neodvisno od porekla in življenjske situacije svojih staršev dobijo najboljšo možno vzgojo in izobraževanje in skrb. Ne delamo razlike. Vsi, kot rečeno, vsi otroci so enakovredni. Iz tega izhajajoč bi lahko naredili tudi posebne modele spodbujanja družinske politike in pomoči staršem pri vzgoji, izobraževanju otrok. In takšni, zelo enostavni modeli obstajajo in so preizkušeni v nekaterih državah, ki dajejo nekaj na družine. Mi si želimo, da bi družine imele zadosti časa za sebe in družinsko življenje, tako da lahko najlepši čas svojega življenja zavestno oblikujejo in uživajo.

Želimo si tudi, da bi mlade družine več kot do zdaj lahko kupovale lastna stanovanja za sebe in svoje otroke. Ta stanovanjska politika je večna tema. In mnogi ste tukaj korektno povedali, ja, zavedamo se, družinska politika ni optimalna, bi bilo treba več in tako dalje in tako dalje. Sem spadajo tudi seveda stanovanjski problemi mladih družin. Ampak za božjo voljo, potem dajmo nekaj rešiti! Da mi samo govorimo, joj, ta zakon Nove Slovenije je pa čisto v redu, ampak mi ga pa ja ne bomo podprli. Zakaj ne? Ja zato, ker je to zakon opozicije. To mene boli in dokler ne bo slovenska parlamentarna demokracija toliko zrela, da ne bo gledala, kdo je predlagatelj, da ne bo gledala, da je prvopodpisana gospa kolegica Iva Dimic in da so rešitve dobre ... In da bo gledala predvsem, da so rešitve dobre in da bo dobre rešitve sprejemala. In prav zdaj v tem času, ko smo vsi nekako, predvsem koalicija, ko se rahljajo koalicijske vezi, to je vedno tako, ne samo pri tej aktualni koaliciji, bi človek pričakoval, da se bo bolj gledalo na rešitve, ne pa na politično barvo, ki je rešitev predlagala. Mi moramo v prihodnje razbremeniti družine. Občutno moramo izboljšati finančno situacijo mladih družin. In mi to počenjamo. Omenjal sem že Zakon o dohodnini. Ampak skupaj bi lahko našli neko optimalno rešitev ali večje olajšave za družinske člane, otroke in tako dalje in tako dalje. Ker naj mi nihče nikoli več ne govori, da je recimo danes obvezna, torej osnovna šola, da je zastoj. To ni res. In še enkrat, kolegica Tanja Cink je povedala, kaj vse je bilo v tem mandatu postorjeno, spremenjeno na področju zakonodaje. Ampak glejte, ko vi pogledate številke, potem se zgrozite.

Jaz moram tukaj zdaj, upam, da ne bom kaznovan tako ali drugače, povedati primer, s katerim se ukvarjam, in se zahvaliti javno državnemu sekretarju Petru Pogačarju, ki mi je pomagal razvozlati situacijo, ki ni normalna za državo, da nek lokalni center za socialno delo izda moji sovaščanki, študentki, ki ima 2 % vida, odločbo, da dobi pomoč – veste, koliko? – 100 evrov. Študentka v Mariboru. To je od nas 80 kilometrov; enaka štipendija je bila v srednji šoli kot sedaj. In še, zlata maturantka. 100 evrov. Potem se mama pritoži, ker mama dokaj dobro vse te zadeve spremlja, in se pritoži na višji organ, na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki pravi, da ima mama prav in da mora prvostopenjski organ, tisti lokalni center za socialno delo odločiti. Mama pride k meni, češ, poslanec bo to razvozlat. Poslanec ne more razvozlati, ker je sistem tako kompliciran. In k sreči ima poslanec nekoga na Ministrstvu za delo, ki ga lahko pokliče, ga pocuka za rokav. In hvala, gospod Peter Pogačar, midva sva študirala, kako sedaj to zadevo rešiti. No, in center za socialno delo je sedaj ponovno izdal odločbo, da je pa čisto dovolj 100 evrov pomoči tej študentki. Tako delujejo naše zadeve v tej državi. Veste, meni grede solze v oči, ko vam tukaj razlagam. Pogovarjamo se o številkah.

Dajmo se pogovarjati o številkah. Ne to, ja smo izboljšali tisti zakon, pa smo to, pa ono. Poglejte, v končni fazi se moramo mi, ki so nas ljudje sem poslali, vprašati, kaj pa imajo ljudje od tega. Kaj imajo ljudje od tega, da smo izboljšali tisti zakon, pa tretji zakon, pa ne vem kaj vse? In ko pogledamo te številke, ko se na terenu, na vasi, na podeželju srečujemo z ljudmi, z našimi družinami, potem šele mi vidimo, kako pri nas deluje socialna država. Če si iznajdljiv, če te ni sram, bom čisto po domače in direktno govoril, potem greš in tudi če je treba simuliraš in dobiš pomoč, dobiš tudi kakšno invalidsko penzijo in tako dalje. Tisti pridni, marljivi, ki imajo navado, da vsak dan ob petih vstanejo, da so ob šestih na šihu, pa se bojijo tudi iti na bolniško, ker morda, če bodo po dolgo na bolniški, bodo pa enkrat prišli nazaj v podjetje, takšno ali drugačno, pa bo tam nekdo drug sedel ali stal. Tako pač zadeve delujejo. In če pogledamo družbo našo ... In spet o številkah in Ginijev koeficient, recimo, ki meri razslojenost ... oziroma za Slovenijo ne velja razslojenost, velja egalitarnost družbe; mi smo egalitarna družba, na žalost, ne ravno na podnu, ne bom tako dramatično govoril, ampak egalitarni smo v revščini.

In tukaj se seveda, ko govorimo o socialni politiki, ko govorimo o družinski politiki, ko govorimo o štipendijski politiki, avtomatično generirajo tudi mnoga druga vprašanja in eno takšnih, najbrž najpomembnejših je, kje zagotoviti več denarja, da bi lahko imeli dobro socialno, dobro družinsko politiko, da bi lahko vzpodbujali tisto kar je v korist naroda, države in tako naprej. In potem pristanemo kje? Pristanemo v poslovnem okolju, ker natančno vemo, kje in na kakšen način se polnijo socialna blagajna, če smem tako reči, zdravstvena blagajna – včeraj smo imeli eno dramatično sejo Odbora za zdravje, dobili dramatične informacije; ne bom ponavljal, bog ne daj –, potem vsi vemo, kako se polni penzijska blagajna. Ampak nikakor pa ne znamo ali pa nimamo te volje, politične volje, morda tudi ne znanja, da bi dejansko začeli tam, kjer se ustvarja denar za socialno politiko. Ne, to pa ne. Izgleda, da so trendi takšni, da bi še kakšno firmo podržavili, da bi se potem tam vsakokratna politika mastila in imela svoj bankomat brez kritja. To so problemi, ki so jih nekatere države, ki so tudi pred dobrega četrta stoletja kot Slovenija prešle iz nekega drugega družbenopolitičnega sistema v sistem parlamentarne demokracije, že davno absolvirale, jih rešile v korist lastnega prebivalstva. Mi pa nekako vse to, kar delamo, spremembe zakonodaje so več ali manj neki kozmetični popravki brez nekih tektonskih premikov ...

In ja, rekli ste, slovenska družba se stara. To vemo že kar nekaj časa. Kaj pa zdaj narediti za to? Evropska komisija, to pomeni tudi Slovenija, tudi Slovenija ima svojo komisarko tam, ker pač po volji ljudi smo članica Evropske unije, nam v

svojim tako imenovanih priporočilih vedno napiše, da smo slovenska družba tista družba znotraj EU 28, ki se najhitreje stara. In skozi finančno optiko obravnavan ta pojav to pomeni izjemno velika fiskalna tveganja. Izjemno velika fiskalna tveganja. Imamo tudi nekaj dobrih evropskih rešitev. Nedavno smo na Odboru za finance in na Odboru za zadeve Evropske unije obravnavali uredbo, torej tisti neposredni, lahko bi rekli neposredni zakonski akt, ki omogoča drugačen, boljši optimalnejši, zanesljivejši pokojninski sistem, povsem kompatibilen z našim predlogom, s predlogom Nove Slovenije. Ne bom zdaj o tem govoril, ker to ni tema, ampak gre za tako imenovani tristebni ali pa, če hočete, za tretji steber v pokojninskem sistemu. Dokler tega ne bomo usvojili, ni druge šanse, bomo imeli reveže med upokojenci. To je dejstvo. Saj za nas, ki smo tam pet, deset let do penzije, je itak prepozno, ampak za tiste, ki danes vstopajo na trg, te bi pa morali motivirati, da bi že od prve plače naprej vsaj majčkeno varčevali za svoja stara leta. In morda potem tudi lažje pomagali svojim vnukom, da sem zdaj spet pri otrocih.

Obžalujem, da glede na vaše izjave, drage kolegice in kolegi, ta predlog zakona Nove Slovenije niti ne bo dobil možnosti, da bi ga vsi skupaj izboljšali v drugem branju, ga boste kar danes ugasnili. Res to obžalujem in se nadejam, da se bo naslednji mandat začel čim prej. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnik Vlade in predstavnica predlagatelja.

Najprej ima besedo državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve enake možnosti gospod Peter Pogačar.

PETER POGAČAR: Najlepša hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

K tej razpravi in pa, bom rekel, zelo korektnim obrazložitvam predlagateljice zakona bi vendarle podal, preden sklenemo to razpravo, nekaj morda dodatnih pojasnil, ki morda iz samega uvodnega mnenja Vlade, ki je vendarle časovno omejeno, niso bila popolnoma natančno razvidna.

Glede prvega dela predloga vsebine zakona. Tukaj res ne gre za to, kdo je predlagatelj. Odločbo Ustavnega sodišča je treba uresničiti ne glede na to, kdo je predlagatelj tega zakona. Pa vendar želimo tukaj poudariti, da sama odločba Ustavnega sodišča ... Je njena implementacija tehnično izjemno zapletena; centri za socialno delo po vsej Sloveniji so že obveščeni in že ravnaajo v skladu s to odločbo Ustavnega sodišča, medtem ko sam predlog zakona predlagatelja, ki je danes v obravnavi, menimo, da ne povzema popolnoma korektno vsebine odločbe. Zato, ponovno poudarjam, je Vlada pripravila svoj predlog

zakona, svoj predlog implementacije te odločbe Ustavnega sodišča in dejansko tukaj ne gre za to, kdo je predlagatelj, ker pač odločbo Ustavnega sodišča je treba uresničiti.

Mislim, da ni nikogar – ne Vlada ne poslanci Državnega zbora –, ki si ne bi prizadeval in si želel, da bi se vsi varčevalni ukrepi nemudoma odpravili, zlasti na področju družinske politike, kar vsi vemo, da prav otroci, otroški dodatki, državne štipendije; to je tisto kar generira neko blagostanje družine. Mi vsi vemo, da smo si z Zakonom za uravnoveženje javnih financ, ki je posegel na številna področja v času finančne krize, kasneje zadali za cilj, da se bodo varčevalni ukrepi sprostili, ko bosta podana dva elementa: 2,5 % gospodarska rast in rast stopnje delovne aktivnosti med 20. in 64. letom, ko bo višja od 1,3 %. Dejstvo je, da v letošnjem, v lanskem letu ti dve merili, če želite, nista bili izpolnjeni, zato do sprostitve vseh varčevalnih ukrepov ne more priti. Vsekakor pa je Vlada ne glede na to zaradi zelo dobrih ekonomskih kazalcev, zaradi zelo dobrega stanja proračuna, ki pa seveda še vedno je v fazi javnofinančne konsolidacije, predlagala že v zadnjih dveh letih in v naslednjem letu ponovno sprostitev določenih varčevalnih ukrepov, postopno seveda. Predvsem opozarjam tukaj na že vložen predlog sprememb Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki vrača pravico do otroškega dodatka v sedmem in osmem razredu, hkrati uvaja tudi zelo pomembno spremembo informativnih izračunov pri letnih pravicah – to pomeni pri otroškem dodatku, državni štipendiji, znižanju plačila vrtca ter pri subvencijah malice in kosila. To bo zelo pomembna sprememba, ki bo bistveno poenostavila ne nazadnje prav življenje teh družin. Ministrstvo za delo je že pripravilo predlog, ki je trenutno še v vladni proceduri, da se ukinejo varčevalni ukrepi na področju družin tudi pri pravicah do pomoči ob rojstvu otroka in dodatku za veliko družino, kjer deloma ti varčevalni ukrepi še vedno veljajo; upamo, da nam bo uspelo. Velja poudariti, da na področju družine v naslednjem letu bodo očetje upravičeni do dodatnih 5 dni plačanega očetovskega dopusta, kar je posledica uveljavitve 15-dnevnega plačanega očetovskega dopusta, ki se je začel uveljavljati s 1. januarjem 2016.

Morda samo še glede tistega ključnega predloga, o katerem je predlagateljica največ govorila, glede odprave upoštevanja otroškega dodatka v postopkih ugotavljanja upravičenosti do državne štipendije. Tukaj želimo pojasniti naslednje. Koncept ugotavljanja dohodkov v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je enoten za vse pravice. Kaj to pomeni? Pomeni, da se upoštevajo vsi dohodki, ki so navedeni v zakonodaji, tudi otroški dodatki. Na podlagi teh dohodkov so oblikovane tako imenovane ekvivalenčne lestvice pri denarni socialni pomoči in dohodkovne lestvice. To pa je na primer za državno štipendijo. In sprememba, kot jo predlaga predlagatelj v tem zakonu, ni

mogoča brez spremembe dohodkovne lestvice pri državni štipendiji, se pravi, tudi tehnično ni popolnoma korekten predlog. Ne glede na to pa – nekaj je tehnika, drugo je pa ne nazadnje vsebina. Za čim več pravic morajo veljati enaka pravila, če ne sistem dejansko postane, kot je rekel gospod poslanec Horvat, nepregleden in zakompliciran, morda pa tudi nepravilčen. Za vse pravice morajo veljati enaka pravila, kako se všttevajo in ne nazadnje tudi, kako se priznavajo. Ne nazadnje poudarjam samo še to. Socialni transferji, o katerih govorimo, so zgolj blažilci revščine. Socialni transferji blažijo revščino, jo zmanjšujejo, zmanjšujejo tveganje revščine. Ključna za položaj družin je rast zaposlenosti, so nova delovna mesta in pa višina plač, to je vendarle treba povedati.

Morda samo še to. Vlada ocenjuje, da ima ta predlog zakona poleg tistih finančnih posledic, ki jih Vlada tako ali tako že v svojem zakonu enako predlaga, bistvene posledice za državni proračun, ki v državnem proračunu za prihodnje leto pač niso zagotovljene. V skladu z navedenim še enkrat – Vlada meni, da predlog predloga zakona ne podpira in poslancem predlaga, da ga ne podprejo. Hvala.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica predlagatelja gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Se mi zdi, da vsi vemo, kaj je treba narediti, pa vendarle se tega na tak in drugačen način vendarle poskušamo izogibati. Mogoče državni sekretar – pa se velikokrat pogovarjava tudi, bi rekla, po hodnikih Državnega zbora –, se mi zdi, da razumete zadevo, pa vendarle; če smo pripravili zakon, ki ravno ni čisto takoj sprejemljiv, pa vendarle imate moč in če imate voljo, se da tudi to in imate aparat, znanje in se da tudi to spremeniti. Mogoče vsaj za tisti preostali del petega dohodkovnega razreda pri štipendijah bi se dalo to lahko sprostiti na nek način.

Pa naj povem v zaključku, kaj je bilo v bistvu tudi to gonilo, da smo vendarle rekli v Novi Sloveniji, da če se povsod ukinjajo varčevalni ukrepi na vseh področjih, vendarle mora družina priti tudi na vrsto in smo vložili v tem letu kar nekaj predlogov. Od spodbud za prvo reševanje stanovanjskega problema mladih družin do brezplačnih vrtcev. Pa smo rekli, pa dajmo nazaj nadomestila za porodniške oziroma za nego otrok. En kup takih predlogov je bilo, ki niso bili sprejeti, pa jih boste vi sedaj en del vendarle vključili. Žal mi je, da kljub temu da je v poročilu, ki ga imam tu pred seboj, pisalo, da so mladoletni dijaki in tudi študenti seveda, kar so navajali tudi nekateri centri za socialno delo v Sloveniji, na slabšem, predvsem tisti, ki bivajo v dijaških oziroma študentskih domovih, saj so stroški šolanja zanje višji kot za tiste, ki v času šolanja bivajo doma. Se mi zdi, da je pomemben podatek tudi to, da se je veliko število dijakov in študentov izpisalo, pa vendarle se mi zdi, da je prav, da pri taki gospodarski rasti, pri finančnem

okrevanju države vendarle uveljavimo tisto načelo, ki bi moralo biti, da imajo vsi enake možnosti do izobraževanja in znanja, ne glede, iz katerega kraja Slovenije prihajajo. Bilo je poudarjeno, da so ti, ki prihajajo iz oddaljenih krajev, študenti in dijaki, ki morajo bivati v študentskih domovih ali v dijaških domovih, najbolj prizadeti. Se mi zdi, da študentsko delo je pokazalo še eno zanimivost v zadnjem času, če sledite temu – da v glavnem delajo. In očitno zaradi takih zakonov oziroma nesproščanja in ker jim ne prisluhnete, morajo delati tisti, ki živijo izven kraja izobraževanja, in s tem ustvarjamo neenake možnosti dostopa do izobraževanja in znanja. Jaz govorim samo to, da ni važno, od kje prihaja študent in dijak, ampak da jim mora država omogočiti enake možnosti dostopa do izobraževanja ter znanja. Če bi se zgodile sprostitev tudi na področju štipendiranja, jaz lahko rečem, da bi zagotavljali te enake možnosti, tako pa se te možnosti ne zagotavljajo. In seveda reči, bodo se neke postopoma sproščali ... Ne morem biti zadovoljna in očitno bo treba s tem, s to agendo iti naprej, ker vendarle upam, da se bodo zdaj oglasili tudi vsi tisti, ki so deležni te diskriminacije in da boste vendarle na ministrstvu spregledali in vendarle našli občutek, da jim je treba pomagati.

Še enkrat poudarjam, če želimo imeti neko zdravo, predvidljivo družinsko politiko, potem se je treba te politike lotiti. Vsekakor pa je socialna politika izjemno pomembna za tiste, ki ne morejo delati, ki so na robu oziroma imajo tako nizke dohodke, da njim pa je treba izdatno pomagati. In ko bomo v državi vsi pripravljeni do te rešitve priti, potem bo bolje, drugače pa vse samo prelagamo in rečemo, drugo leto in drugo leto. S tem v Novi Sloveniji nismo zadovoljni in mi je žal, da ne boste našega zakona podprli v tej prvi obravnavi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati. Nihče. Potem zaključujem splošno razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločili danes v okviru glasovanj, 15 minut po prekinjeni 3. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBI ZAKONA O VISOKEM ŠOLSTVU PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina petih poslank in poslancev s prvopodpisanim Mihom Kordišem.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja Mihi Kordišu.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči in lep pozdrav vsem prisotnim še pri zadnji točki današnje seje!

To točko imamo na dnevnem redu zato ker so se z začetkom oktobra 2 tisoč študentom zgodile hude krivice. Lepega dne so odprli nabiralnik in v njem jih je pričakal dopis Zavoda za zdravstveno zavarovanje, s katerim so bili obveščeni, da so ostali brez zdravstvenega zavarovanja, tako tistega osnovnega kot dopolnilnega. Problem je nastal kot posledica sprejetja amandmaja k 69. členu Zakona o visokem šolstvu decembra prejšnjega leta, zato se pod vprašajem niso znašle samo pravice iz naslova zdravstvenega zavarovanja, ampak tudi ostale pravice, ki pritečejo statusu študenta: koriščenje subvencionirane prehrane, subvencioniran prevoz; med drugim so se nekateri študenti morali izseliti celo iz študentskih domov. Poznamo en zelo konkreten primer, ker je šel potem človek naprej v dijaški dom, celo za ekonomsko ceno. Skratka, okrog 2 tisoč študentov se je znašlo v socialnem vakuumu.

V Levici smo se odzvali nemudoma in posledica je med drugim tudi ta, da imamo današnjo točko na dnevnem redu in me veseli, da naš predlog popravka 69. člena Zakona o visokem šolstvu, ki vrača študentom po krivici odvzete pravice, uživa večinsko podporo v tem Državnem zboru. Dodatno sem vesel, da je bil na obravnavi v odboru sprejet amandma, ki zagotavlja odvzete pravice tudi retroaktivno. Se pravi, od tega meseca oziroma dveh, odkar je problem nastal, do trenutka, ko bojo zakonske spremembe začele veljati, smo uspeli povrniti študentom njihove pravice.

Kar nam pa nemara ni uspelo, je pa spremeniti mišljenje Ministrstva za izobraževanje, ki še kar vztraja pri tem, da pri spremembi 69. člena ni prišlo do napake, ampak da je to del strategije boja proti fiktivnim vpisom. Ta argument je treba zavrniti na dveh ravneh. Prvič, oškodovani so bili študenti, ki svoje obveznosti opravljajo, pogosto jih opravljajo z odliko – študentje zaporednega študija. Lahko si, kolegice, kolegi, poslanke, poslanci, preberete o njihovih stiskah tudi v pismih, ki so jih na vas, na nas naslovili, pa boste zelo hitro videli, da tukaj ne gre za kakšne zabušante, ampak gre za študente, ki so ostali brez pravic, dasiravno vse zdelujejo redno. Kot drugič, en korak nazaj, na bolj načelni ravni se pa ministrstvo loteva problematike fiktivnih vpisov na napačnem koncu. Fiktivni vpisi pretežno nastajajo zaradi koriščenja študentskega dela, ampak to za koristnike predstavlja zgolj strategijo preživetja, ne strategijo luksuza; ne gre za afnanje, lenobo, odlašanje s prehodom v odraslost ali pa karkoli podobnega. Ne, gre za golo strategijo preživetja. In če želimo nasloviti fiktivne vpise zares, potem

moramo mladim ponuditi primerna delovna mesta, pa bo problem izginil sam od sebe. Šele nato se lahko pogovarjamo o birokratskem spoprijemu s »fiktivci«, ker zdajšnje administrativno rezanje ljudi od njihove strategije preživetja lahko rezultira samo v tem da se bojo študenti znašli ali na »socialiki« ali bojo šli v odpiranje svojega espeja, seveda ne kot podjetniki, ampak kot brezpravni prekarci, ali pa, navsezadnje, da bojo nabrusili pete in se napotili v tujino.

Za zaključek naj izpostavim še trditve ministrstva, da pravzaprav ne gre za 2 tisoč študentov, ki bi bili oškodovani. Glejte, ministrstvo je praktično vsak drug dan operiralo z drugim številom prizadetih študentov. In po njihovih besedah je bilo teh študentov na začetku okrog tisoč, potem okrog 500, malo kasneje 400; no, ko smo prišli do odbora v tem tednu, je cifra padla že na okrog 300. In tukaj ministrstvo zavaja, ker predstavlja samo število tistih, ki zaradi svoje starosti niso upravičeni do zdravstvenega zavarovanja. Ampak trenutno veljavni 69. člen posega tudi v pravico do prehrane, prevoza, bivanja, ki pritiče tudi starejšim študentom. Skratka, predlog s črtanjem spornega dodatka k 69. členu vse našete pravice vrača in z amandmajem, ki je šel prek odbora, smo upravičenost do teh pravic zagotovili tudi za nazaj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici dr. Mirjam Bon Klanjšček.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Lepo pozdravljeni!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 34. nujni seji 7. novembra letos obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o visokem šolstvu, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 109. redni seji dne 17. oktobra letos sklenil, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku. Predloženi zakon je z vidika njegove skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter z zakonodajnotehničnega vidika proučila Zakonodajno-pravna služba. Njena predstavnica pa je povedala, da so v mnenju opozorili na manjkajočo prehodno določbo, s katero bi se predlagana novela opredelila do posledic, ki so nastale študentom, katerih položaj naj bi se s to novelo ponovno spremenil. Predlog zakona je podprl tudi Državni svet, njegov predstavnik pa je predlagatelju in Vladi predlagal, da se dogovorita za takšno besedilo spremembe prvega odstavka 69. člena, ki bo z vidika pravne varnosti in zagotavljanja socialnih pravic študentom v času trajanja študija bolj jasno in bo hkrati omogočilo veljavnost omenjene določbe za nazaj. V poslovniskem roku ni bilo vloženih

amandmajev, sta pa bila predložena predloga za amandmaja odbora s strani koalicijskih poslanskih skupin in Poslanske skupine Levica. Po uvodni predstavitvi predloga zakona s strani predstavnika predlagatelja je mnenje Vlade predstavil državni sekretar na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Ob tem je povedal, da je po njihovi evidenci tisoč 971 študentov, ki so izkoristili možnost po 69. členu, kar predstavlja 3 % vseh študentov. Zgolj 609 od teh študentov je mlajših od 26 let in ti študenti bi ne glede na veljavno zakonodajo ostali brez zdravstvenega zavarovanja. Od 609 študentov je bilo 92 študentov prepisanih dvakrat, rekorder pa je študent, ki je bil prepisan kar šestkrat, tako da sedanja situacija ni posledica stanja, ki bi nastalo kar naenkrat. Pojasnil je tudi, da je le 384 študentov takšnih, ki so mlajši od 26 let oziroma je njihov čas študija manj kot do dopolnjenega 26. leta. Nato je sledila razprava, v kateri je bilo izpostavljeno, da so pravice in ugodnosti, ki izhajajo iz naslova statusa študenta, že urejene v drugih specialnih predpisih, ki spadajo v pristojnost drugih ministrstev in kot takšne niso izvorno urejene v Zakonu o visokem šolstvu. Nekaj razprave pa je bilo še o prehodni določbi predloga zakona. Po razpravi je odbor sprejel predloga za amandmaja odbora in v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona ter jih sprejel. Glede na sprejeta amandmaja je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerem so vključeni prejeti amandmaji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Tomažu Bohu.

DR. TOMAŽ BOH: Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Dovolite, da na kratko predstavim tudi mnenje Vlade o predlaganem predlogu spremembe Zakona o visokem šolstvu. Pri tem bom relativno kratek, kot je kratek zapis prvega odstavka 69. člena, ki ga je v proceduro predlagala skupina poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem. Upoštevajoč dejstva, da so pravice in ugodnosti, ki izhajajo iz statusa študenta, kot jih navaja oziroma opredeljuje obstoječi 69. člen Zakona o visokem šolstvu, že urejene v drugih specialnih predpisih, ki spadajo v resorno pristojnost drugih ministrstev – denimo, pravica do zdravstvenega zavarovanja študentov je urejena v Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in torej kot taka sodi v resorno pristojnost Ministrstva za zdravje, pravica do študentskega dela ali štipendije sodi v pristojnost Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter

resorno področno zakonodajo tega ministrstva – , poudarjamo, da tovrstne pravice, socialne pravice niso izvorno urejene v Zakonu o visokem šolstvu in s tega vidika lahko ugotovimo, da je s predlogom novele zakona pravzaprav ta razmejitev samo še bolj jasno poudarjena, torej da se jasno ločuje med socialnimi pravicami, ki se urejajo v posameznih zakonih drugih resorjev oziroma v področni zakonodaji, in na drugi strani Zakon o visokem šolstvu, ki ureja po predlogu, ki je pred nami, predvsem področje študijskega procesa.

Skladno z navedenim se zato strinjamo oziroma ne nasprotujemo zapisanemu 69. členu, ki omenjeno sistemsko ureditev upošteva v celoti, pri čemer poudarjamo, da na to mestoma prek predlogov ukrepov napotuje tudi Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva. V mnenju, ki ga je pripravila Vlada, so bili poudarjeni nekateri pomisleki oziroma predlogi za izboljšavo oziroma predvsem redakcijske spremembe predlagane spremembe 69. člena, za katere ugotavljamo, da so v sprejetih amandmajih odbora že upoštevani. Ravno zaradi tega dejstva Vlada ne nasprotuje ureditvi, kot jo imamo, kot jo imate pred seboj. Hkrati pa si želimo, da bi tudi ta sprememba študentske zakonodaje oziroma zakonodaje, ki ureja pravice študentov, pripomogla k temu, da bodo tisti najbolj ambiciozni, tisti najbolj sposobni lahko v celoti izkoristili svoje študijske potenciale in na ta način pripomogli k prehodu oziroma utrjevanju Slovenije kot družbe znanja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč Poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovane in spoštovani, še enkrat prav lepo pozdravljeni!

Navkljub temu da v pripravi in sprejemanju predlogov zakonov sodeluje ne le politična, pač pa tudi širša javnost, se nemalokrat šele pri izvajanju zakona v praksi pokažejo kakšne pomanjkljivosti. Četudi so nenaмерne, pa se pogosto zgodi, da se jih skuša na različne načine opravičevati in se izogniti popravni storjenih krivic. Veseli nas, da je ob problemu, ki ga obravnavamo, tokrat vendarle drugače. Eden izmed ciljev novele Zakona o visokem šolstvu, ki smo jo v Državnem zboru sprejeli novembra lani, je bil zmanjševanje osipništva, hitro vključevanje na trg delovne sile in skrajševanje časa študija. Spričo tega je bila predlagana vrsta ukrepov, s katerimi naj bi spodbujali skrajšanje povprečnega časa trajanja študija, nekateri med njimi pa so v tej nameri, kot je pokazalo izvajanje zakona v praksi, šli predaleč. Skupini študentov, ki iz upravičenih razlogov študirajo dlje, kot to določa normativna omejitev, je bilo poseženo v pravice iz zdravstvenega varstva, subvencionirane prehrane, prevoza, štipendije. In to navkljub

temu, da svoje obveznosti opravljajo vestno in v rokih.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov vseskozi poudarjamo pomen kakovostnega in dostopnega visokošolskega sistema. Zato smo ob interpretacijah zakona, ki niso bile skladne z nameni zagotavljanja dostopnosti, pristojno ministrstvo pozvali k izčiščenju različnih stališč, če je treba, tudi s spremembo zakonskega besedila, tako da se vsem študentom, ki so upravičeno pričakovali nemoteno koriščenje pravic iz statusa študenta, le-te tudi zagotovijo. Z vidika pomena dostopnosti do izobraževanja je namreč nedopustno, da se zaradi omejevanja morebitnih zlorab zmanjšuje možnost izobraževanja za vse tiste, ki si iskreno prizadevajo pridobiti ustrezno izobrazbo. Sprejeti predlog na odboru, ki ga je Vlada predložila v obliki amandmaja ob mnenju na zakon, sledi intenci predlagatelja in ugotovljene nepravilnosti odpravlja. Kot razumemo, je plod dogovora med deležniki, kar je iz vidika zaupanja in nadaljnjega sodelovanja pri drugih, vsaj tako pomembnih vprašanih s tega področja še posebej pomembno. Ne pozabimo namreč, da je Zakon o visokem šolstvu še vedno pomanjkljiv v delu, ki definira javno službo. Spomnimo, da bi morali realizirati tako odločbo Ustavnega sodišča kot tudi sklepa Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino ter določiti javno službo, njen obseg, način opravljanja in financiranja, pogoje za dostop posameznikov do visokošolskega izobraževanja v okviru javne službe ter pogoje za izvajalce javne službe. Pomanjkanje le-te namreč sproža druge negativne učinke, kar prepoznavata tudi ministrstvo, in sicer zvišuje šolnine za izredne študente. Tudi vprašanje šolnin za izredni študij je namreč eno izmed meril dostopnosti visokošolske izobrazbe.

Spoštovane in spoštovani, v Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo predlog novele Zakona o visokem šolstvu podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – Krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik Državnega zbora, spoštovani državni sekretar, drage kolegice in kolegi!

Na torkovem Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino smo bili politiki ob obravnavi novele Zakona o visokem šolstvu enotni in to je dobro. Predlagana sprememba Zakona o visokem šolstvu rešuje problem odvzema pravic določeni skupini študentov ob zadnji spremembi tega zakona. Po evidenci Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport je 1971 študentov, ki so izkoristili možnost po 69. členu Zakona o visokem šolstvu, kar predstavlja 3 % vseh študentov. Od teh je 384 študentov takšnih, ki so mlajši od 26 let in bi jim pripadale pravice, ki izhajajo iz študentskega statusa pred zadnjo spremembo decembra lani.

V Poslanski skupini Nove Slovenije se zavedamo, da problematika fiktivnih vpisov ni zgolj ureditev področne zakonodaje, ki bo to omejila, ampak je treba mladim omogočiti lažji vstop na trg dela. V želji, da bi omejili fiktivne vpise, so nekateri študentje, ki svoje obveznosti opravljajo v roku in so mlajši od 26 let, prikrajšani. Nedopustno se nam zdi, da so zaradi omejevanja fiktivnih vpisov kaznovani študentje, ki vse obveznosti opravijo v roku in ne izkoriščajo statusa zaradi ugodnosti, pač pa je njihova edina »napaka«, da so v času študija ugotovili, da jim poklic, za katerega so se odločili na začetku svojega študija, ne veseli, zato so se med študijem odločili za prepis na drugo fakulteto. Med prikrajšanimi študenti je tudi veliko takih, ki se vzporedno izobražujejo; študentka prava se je v drugem letniku vzporedno vpisala še na študij arheologije. Študij prava je v preteklem študijskem letu uspešno zaključila in s študijem nadaljuje na arheologiji. Kljub temu da ima status redne študentke in ker še ni dopolnila 26 let, ji ne pripadajo pravice, ki izhajajo iz statusa študenta, kot so: zdravstveno zavarovanje, študentski boni za prehrano, možnost bivanja v študentskem domu in tako dalje. Torej, v želji, da omejimo fiktivne vpise, smo prikrajšali tudi zelo pridne in uspešne študente, ki vse obveznosti opravljajo v roku. Na odboru sta prevladala razum in odločitev, da se novela Zakona o visokem šolstvu ustrezno popravi in študentom povrnejo vse pravice, ki izhajajo iz statusa študenta, in sicer od 1. 10. 2017.

V Poslanski skupini Nove Slovenije opozarjamo, da je treba ustrezno urediti tudi bivanje študentov v študentskem domu, ki so zaradi veljavnega zakona izgubili to možnost, sedaj pa jim bo ta pravica ponovno pripadala. Pozivamo vse vpletene, da k reševanju te problematike pristopijo odgovorno in primere rešujejo individualno.

Poslanci Nove Slovenije bomo soglasno podprli zakon o spremembi Zakona o visokem šolstvu, ker ne gledamo, kdo je predlagatelj, ampak gledamo na kvaliteto rešitev. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Najlepša hvala, predsednik. Spoštovani vsi!

V Levici smo pri sklicu te izredne seje s to točko dnevnega reda vztrajali, ker smo se že od trenutka, ko so se ti problemi pravzaprav pojavili, torej tega zloglasnega 69. člena ZVis, ko so se pojavili v praksi, zavzeli, da se to čim hitreje in čim prej tudi odpravi, ker je pač enostavno prizadelo določeno skupino študentov. Glede na soglasno podporo na odboru pričakujem in seveda upam, da bo zakon danes sprejet in da bomo s tem tudi vrnili te nepravilno odvzete študentske pravice in zagotovili po drugi strani socialno in zdravstveno

varnost študentk in študentov. V začetku oktobra so namreč nekateri izmed njih na dom začeli prejemati obvestila, da enostavno niso več zdravstveno zavarovani, kljub temu da imajo status študenta in seveda tudi svoje študijske obveznosti redno opravljajo. Izkazalo se je, da ni šlo za nekakšno napako, ampak za posledico lanskih sprememb zakona. S to spremembo se je namreč na status vezane pravice in ugodnosti omejilo na čas trajanja enega študijskega programa na posamezni stopnji in pri tem se je pozabilo oziroma se ni upoštevalo morebitnih podaljšanj statusa zaradi ponavljanja ali pa prepisa oziroma zaradi vzporednega ali zaporednega študija. Tako so že od začetka študijskega leta nekateri študenti soočeni z dejstvom, da so jim nepričakovano in brez kakršnekoli napovedi potekle pravice, ki so jim do sedaj omogočale brezskrben študij. Študenti, med katerimi jih je skoraj 500 redno vpisanih in okoli tisoč 600 izredno vpisanih, so zaradi lanskih zakonskih sprememb ostali vsaj brez ene izmed naslednjih pravic: torej, pravice do zdravstvenega zavarovanja prek staršev ali skrbnikov, do študentske prehrane ali pa do subvencioniranega bivanja in prevoza. S tem je bil njihov študij otežen, njihova zdravstvena in socialna varnost pa seveda ogrožena. S sprejetjem tega zakona bomo te pravice povrnili in prizadetim študentom omogočili, da se namesto na zakonske določbe Zakona o visokem šolstvu in na še bolj težavno korespondenco s pristojnimi ministrstvi in organi zopet osredotočijo na tisto kar je njihova primarna dejavnost ali pa naloga, torej svoj lastni študij. Pri tem pa bodo pravice – in to je pomembno – povrnjene tudi za nazaj. Namreč, matični odbor je sprejel naš predlog, da se zakon dopolni s prehodno in končno določbo, ki zagotavlja vse odvzete pravice tudi za obdobje od 1. oktobra pa do uveljavitve tega zakona. S tem se bo prizadetim študentom podelila pravica do povračila sredstev, tako zaradi vračila v zdravstveno zavarovanje kot tudi za morebitna plačila zdravstvenih storitev. Verjetno je odveč na koncu povedati, da bomo v Levici seveda ta predlog podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Mirjam Bon Klanjšček.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Spoštovani!

Ob začetku študijskega leta se je mnogo študentov znašlo v nezavidljivem položaju. Namreč, z novelo Zakona o visokem šolstvu, ki je bila sprejeta skoraj natančno pred enim letom, so bile študentom, ki so na podlagi 66. člena Zakona o visokem šolstvu upravičeno podaljšali študij ali pa izkoristili možnost prepisa na drug študijski program, odvzete nekatere za študente izjemno pomembne pravice: pravica do zdravstvenega varstva, subvencionirane prehrane, prevoza, bivanja in dela. Vse naštet

pravice izhajajo iz statusa študenta in vsi študentje, katerim so bile te pravice odvzete, status študenta imajo. Z novelo Zakona o visokem šolstvu, ki je danes pred nami, bodo študentje s svoje pravice zopet pridobili. In veseli me, da smo na seji odbora predlog sprememb ter oba amandmaja odbora soglasno podprli. Tudi v Poslanski skupini nepovezanih poslancev mu bomo namenili svojo podporo. Kljub temu pa moram izraziti majhno razočaranje, kajti na seji odbora sem pričakovala tudi predstavnike Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ki se vabilu niso odzvali. Pogrešala sem njihovo stališče do težave, ki je oziroma bo nastala po uveljavitvi predlagane spremembe. Namreč, vsi študentje, ki so se do konca meseca oktobra iz študentskih sob morali izseliti, pa je njihovo sobo zasedel že drugi upravičenec, bodo v primeru premajhnih bivalnih kapacitet ostali brez možnosti bivanja v študentskem domu. Upam, da je pristojno ministrstvo s tem seznanjeno, kljub temu da se obravnave na matičnem delovnem telesu ni udeležilo. Zato predstavnike ministrstva skupaj z ministrico pozivam, naj se reševanje problema lotijo čim prej ter študentkam in študentom prihranijo še eno težavo, ki bo kratila dragoceni čas, namenjen študijskim obveznostim. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Saša Tabakovič.

SAŠA TABAKOVIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Naj že uvodoma povem, da smo novelo Zakona o visokem šolstvu, ki jo danes obravnavamo, v naši poslanski skupini podprli že na seji matičnega odbora in ji bomo podporo izrekli tudi danes. Ne glede na to pa bi radi opozorili na nekatera dejstva, povezana z dosedanjim sprejemanjem tega predloga zakona in novelo Zakona o visokem šolstvu, ki jo je Državni zbor sprejel konec prejšnjega leta. V lanskem letu uzakonjena rešitev 69. člena Zakona o visokem šolstvu je sledila veljavni Resoluciji o nacionalnem programu visokega šolstva iz leta 2011, ki v enem od ukrepov predvideva vzpostavitev enotnega in transparentnega sistema socialnih transferjev za študij, vezanih na pravico koriščenja določenega števila let. V sami resoluciji so navedeni podatki, da v naši državi opazimo visok delež študentov, ki študija ne zaključijo in daljše, če ne celo najdaljše trajanje študija v primerjavi z drugimi evropskimi državami. Naj temu dodamo še, da je bila v letu 2016 povprečna starost diplomanta po končani drugi bolonjski stopnji slabih 30 let. Ne gre za kombinatoriko, ki bi si jo izmislili v Poslanski skupini SMC ali na resornem ministrstvu; nenazadnje je bila veljavna resolucija sprejeta v enem od prejšnjih mandатов. In tudi ob sprejemanju lanskoletne novele uzakonjena rešitev 69. člena v

zakonodajnem postopku s strani zainteresiranih deležnikov ni bila problematizirana, pa je za to bil čas tako na seji odbora kot tudi na seji Državnega zbora. Predlagatelj zakona nekorektno trdi, da je zaradi vladne koalicije brez zdravstvenega zavarovanja v začetku meseca oktobra ostalo 2 tisoč študentov. Treba je vedeti, da bi ne glede na lanskoletno spremembo Zakona o visokem šolstvu brez zdravstvenega zavarovanja ostalo nekaj več kot tisoč 100 študentov, ker so enostavno presegli starostni prag, ki je določen v zdravstveni zakonodaji. Res pa je, da je do napake pri izračunu upravičenosti možnih let koriščenja pravic in ugodnosti prišlo pri študentih enovitih magistrskih študijskih programov in ta napaka je bila odpravljena po uradni dolžnosti.

Zaradi zavedanja občutljivosti problematike in različnih dejavnikov, ki vplivajo na socialni status študentk in študentov tekom študija, pa smo v Poslanski skupini SMC ne glede na prej omenjena dejstva do novele zakona pristopili odgovorno in tudi v prihodnje ne bo dovolj, da bomo socialne probleme študentov naslavljali samo v okviru izobraževalne politike; vzroke in rešitve bo treba iskati na drugih koncih.

Strinjamo se s stališčem enega od študentskih društev, ki je blizu predlagateljem zakona, da je treba problem fiktivno vpisanih študentov reševati v okviru brezposelnosti in da ta skupaj z razmahom dela prek napotnic, pogodb civilnega prava, espejev tudi med študenti in študentkami ni stvar politike izobraževanja, temveč socialne politike in resornega ministrstva, ki v tem delu vprašanja mladih deluje žal preveč pasivno.

Kot družba in kot posamezniki si bomo enostavno morali odgovoriti na vprašanje, zakaj študiramo in kaj nam bo študij prinesel za življenje. Ne pozabimo, da sta temeljni vlogi visokošolskega izobraževanja v naši družbi predvsem krepitev in opolnomočenje državljanov za osebni razvoj, poklicno kariero in aktivno državljanstvo ter za kulturni, socialni in ekonomski razvoj skupnosti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Ta točka dnevnega reda in tudi zahteva za izredno sejo Državnega zbora ne bi bila potrebna, če bi koalicija, ki jo vodi predsednik Vlade dr. Miro Cerar, včasih kakšno stvar prebrala in pa predvsem pogledala, kaj sprejema. V Slovenski demokratski stranki bomo podprli predlog, da se pravice, ki so bile študentkam in študentom krivično vzete po spremembi 69. člena Zakona o visokem šolstvu, vrnejo nazaj. Ne vem, zakaj je bilo treba sprejemati spreminjati in v Slovenski demokratski stranki tega seveda nismo podprli, ker je bil 69. člen dovolj jasno napisan, za

pravice in ugodnosti študentk in študentov, kot so zdravstveno zavarovanje, pravica do bivanja, do subvencioniranih prevozov, šolske prehrane in tako naprej je bilo tudi jasno določeno, da se lahko uveljavljajo tudi, če študent izvede prepis na drug program, na drugo fakulteto ali pa če letnik ponavlja; do tega ima enkrat v času študija pravico in s to pravico so seveda dane tudi ostale, recimo temu socialne pravice, o katerih se danes pogovarjamo. In je seveda z nekim izgovorom, da gre za borbo proti fiktivnim vpisom, čeprav se je izkazalo, da ni kakšnega efekta in da smo daleč od tega, Vlada in vladajoča koalicija – stranke Socialnih demokratov, Desusa in pa Stranke modernega centra – predlagala, da pa se kljub pravicam, ki ostajajo glede študija, to se pravi prepisa in ponavljanja, da pa se druge pravice in ugodnosti študentov lahko izvajajo najdlje za čas enega študijskega programa na posamezni stopnji in pa potem še za čas trajanja študijskega programa iz prejšnjega stavka naprej v skladu s 36. in pa 70. členom tega zakona. Skratka, s tem ste povzročili, da je približno 2 tisoč študentov, kot je bilo že prej omenjeno, ostalo brez teh pravic in s tem zakonom, ki ga seveda podpiramo, se te pravice vrača.

Lahko pa rečem, da je najbolj žalostno to da mora ena od poslanskih skupin s strani opozicije predlagati, da se te spremembe popravijo, ker takoj ko je prišlo do tega, ko so študentke in študenti 1. oktobra oziroma prej izvedeli, kaj se bo zgodilo, bi morala ministrica za šolstvo nemudoma odreagirati in bi morala biti Vlada tista, ki bi pripravila tako spremembo in dejali: Ja, zmotili smo se; ali nismo bili pozorni ali smo očitno mislili, da bo efekt drugačen. Če se spomin ne vara, se je zgodilo isto – mislim, da nekje v zvezi s Pomorskim zakonikom –, ko smo šli popravljat neke neumnosti, ki so se zgodile ministrici za delo Anji Kopač Mrak, ko je predlagala tiste spremembe. Pač, rekli bi: Zmotili smo se, nismo imeli prav. Ne pa, da se čaka. Ministrica je bila takrat še na polno zasedena s predsedniško kampanjo – tudi sicer se dosti ne ukvarja s tem resorjem –, pa vendarle bi pričakovali, da odreagira nemudoma, ko se zgodi taka krivica, seveda po zaslugi nje in pa po zaslugi vladajoče koalicije. Vendar pa smo v Slovenski demokratični stranki že zdavnaj obupali, da se bo na področju mladih pod vlado Mira Cerarja spremenilo kaj v pozitivni smeri. V SDS smo predlagali več ukrepov v tem mandatu na področju mladinske problematike: od študentskih bonov do stanovanjske problematike, do pripravništva, dualnega šolskega sistema in tako naprej. Edina stvar, ki se je v tem mandatu res zgodila, je bila sprememba zakona, ki ga je predlagala Študentska organizacija Slovenije in ki je dobil v tem parlamentu, na prejšnji seji Državnega zbora podporo. Sicer pa, kot sem že ravno ob tem zakonu, o katerem govorim, takrat dejal v stališču: ena zaveza iz koalicijske pogodbe,

spoštovani koalicijski poslanci, pod poglavjem Mladi ni bila pod vlado Mira Cerarja uresničena. V Slovenski demokratični stranki, kot sem že dejal, bomo predlog podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojenecev Slovenije, zanjo gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, državni sekretar, kolegice in kolegi!

Spremembi Zakona o visokem šolstvu, ki jo predlaga Poslanska skupina Levica in jo imamo danes pred seboj v obliki dopolnjenega predloga zakona, v Poslanski skupini Desus ne bomo nasprotovali. Dovolite, da spomnim, da smo na predhodni izredni seji zbora pred dobrima dvema tednoma podprli tudi predlog, ki je na nek način že popravil položaj študentov. Takrat smo bili sicer nekoliko kritični, ampak dobronamerno. In tudi tokrat, poslanke in poslanci, ne moremo mimo tega, da danes ne bi ponovili par dejstev in pogledov Desusa v zvezi s terciarnim izobraževanjem.

V Sloveniji se število vseh študentov višješolskega in visokošolskega izobraževanja vsako študijsko leto znižuje. V tem študijskem letu jih je vpisanih 79 tisoč 547, kar pomeni približno tisoč manj kot v preteklem študijskem letu in 36 tisoč manj kot pred desetimi leti. Kljub temu pa številke še vedno kažejo, da študira približno polovica mladih. Naše univerze in visokošolski zavodi, bodisi da gre za javne ali zasebne, nudijo široko paleto študijskih programov, ob vsem tem pa naš izobraževalni sistem na tej ravni zagotavlja že od nekdaj velik nabor pravic in ugodnosti, ki izvirajo iz študentskega statusa. V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da za populacijo študentov država dobro skrbi in da imajo študenti vse pogoje, da lahko uspešno študirajo, hkrati pa stojimo na stališču, da morajo tudi študenti sami prevzeti polno odgovornost ter resno in zavzeto študirati in tudi doštudirati. Vsak ima namreč pravico do brezplačnega oziroma javno financiranega enega študijskega programa. Študentska doba po našem mnenju ne more in ne sme biti namenjena samo koriščenju pravic in ugodnosti, ki jih nudi status študenta, predvsem pa ne sme biti socialni korektiv. Pogosto se našemu visokoškolskemu sistemu očita predolgo trajanje študija. To je ugotovljeno z mednarodnimi evalvacijami oziroma primerjavami. Zato verjamem, da smo si bili ob sprejemanju tako Resolucije o nacionalnem programu visokega šolstva, še posebej pa ob sprejemanju zadnje novele, ki sta to anomalijo med drugim popravili s tem, da sta pravice in ugodnosti študentom povezali s trajanjem študijskega programa z dodatnim letom koriščenja iz razlogov ponavljanja ali prepisa ... Takšna je bila politična volja, pa tudi študentje tej ureditvi niso nasprotovali. Danes to postavljamo nazaj v prejšnje stanje. Stopamo

torej korak nazaj, je pa ta korak storjen na željo študentov.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili čez 15 minut v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda in tudi 51. izredno sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 20. uri in 25 minut.

(Seja je bila prekinjena ob 20.09 in se je nadaljevala ob 20.28.)

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora.

Preden preidemo na postopek glasovanja, vas želim obvestiti, da bo Državni zbor glasovanje opravil po istem vrstnem redu, kot so bile obravnave.

Prehajamo na glasovanja zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 9. 11. 2017.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 1. členu. Če bo ta amandma sprejet, postane amandma Poslanske skupine Levica k istemu členu pod številko 2 brezpredmeten.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, gospod Tomaž Liseč.

TOMAŽ LIŠEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za dano besedo.

Še enkrat bom ponovil. 4. 12. 2012 smo vsi poslanci takratnega sestava Državnega zbora soglasno s 76 glasovi za in nobenim glasom proti sprejeli tako imenovano veliko ali mini pokojninsko reformo. Zakon je prišel v Državni zbor, usklajen z ZDUS, ZPIZ, sindikati, z obrtniki, gospodarstveniki in rečeno nam je bilo, zakon je usklajen, poslanci ga pustite pri miru, kajti kakršenkoli odklon od sprejetega dogovora bomo smatrali kot neusklajen zakon in vsak dogovor pade. In verjamem, da se velika večina takrat niti ni ukvarjala s tem, kaj vse zakon

prinaša, vedeli pa smo, da se dogajajo določene spremembe. In posledično smo po sprejetju kmalu – vsaj tisti, ki smo bili takrat poslanci – v svojih poslanskih pisarnah oziroma na terenu začeli ugotavljati, da je zakon nepošten, da je zakon, če želite, krivičen do posameznih skupin. In danes imamo pred seboj zakon, ki deloma vrača tisto kar je bilo izgubljeno, ampak vrača po predlogu zakona samo okoli tisoč ljudem, kar jim je bilo odvzeto. Naš amandma pa je zelo preprost. Želimo, da se izenači tisto kar je bilo izenačeno že prej. Skratka, da se položaj tistih, ki so dokupili pokojninsko dobo, izenači s tistimi, ki so bili prostovoljno zavarovani. Verjetno imate vsi v vaši bližini ljudi, ki so v času, preden so se upokojevali, razmišljali o dokupu tako imenovanih vojaških oziroma študentskih let. Leta 1992 je bilo to bolj ugodno, leta 2010, leta 2011, leta 2012 manj ugodno. Ampak ljudje so se odločili, da bodo nekaj dali, da bodo šli prej v pokoj. Ampak mi smo jim z ZPIZ to vzeli. In če želimo reševati tako imenovane krivice, jih moramo reševati sistemsko in na podlagi tega je pripravljen naš amandma. Naš amandma je pripravljen tudi na podlagi tega kar so zapisali predlagatelji v predlogu zakona – da povrnemo zaupanje v pravno državo. Skratka, če želimo sistemsko odpravo krivic, če želimo višjo stopnjo zaupanja v pravno državo, bomo podprli ta amandma. Napovedujem pa, da v primeru, če ta amandma ne bo sprejet, bomo v poslanski skupini čim prej vložili zakon, kjer bomo prisluhnili tem okoli 50 tisoč ljudem, ki smo jim krivično, za kar se jim še enkrat opravičujemo, vzeli tisto kar bi jim pripadalo, kar so pričakovali, da jim bo pripadalo.

Torej, v Poslanski skupini SDS bomo podprli amandma, s katerim skušamo omogočiti tistim, ki so dokupili leta oziroma mesece ... / izklop mikrofona/

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 36.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 36.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Levica k 1. členu.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 26, proti 33.

(Za je glasovalo 26.) (Proti 33.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SMC k 3. členu; če bo ta amandma sprejet, postane amandma Poslanske skupine Levica k istemu členu pod številko 2 brezpredmeten.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – Krščanski demokratov, mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Dober večer!

Mislim, da se je ravno okoli tega 3. člena danes v razpravi največ besed zavrtelo in največ razpravljalo in tudi največ govorilo. Bom čisto iskreno povedal, da so predstavniki Desusa, konkretno kolega Jurša me je opozoril, da ta SMC amandma lahko praktično sesuje intenco zakona v tem smislu, da onemogoči, da bi se učinkovito ukrepalo zoper kršitelje in zoper tiste, ki izigravajo sistem, ki ne plačujejo delavcem prispevkov. Na drugi strani je danes razpravljaj poslanec Horvat iz SMC, ki se je pa velikokrat v razpravi skliceval name in je rekel, da nimam prav ne jaz ne Desus. Jaz bi rad zdaj te stvari razčistil in vas pozivam, da ... Saj, pozivati ne smem. Torej, bi bilo zelo lepo, če bi v vaših obrazložitvah glasu povedali, kaj je tukaj res, kdo ima zdaj prav. Naj pa jasno povem, kaj bo Nova Slovenija podprla. Nova Slovenija podpira vsakršen amandma, ki bi od države zahteval, da od podjetnikov neposredno izterja neplačane prispevke in ne da morajo to sami delavci delati. Naj bom zelo jasen. Torej, dolžnost države je, da izterja tisto, kar je njeno in da zaradi nepoštenih podjetnikov državljani niso oškodovani na način, da potem ne morejo iti v penzijo, ker jim manjkajo vplačana leta. Meni se zdi to izjemno pomembna stvar pri današnji stvari. Če je kaj, potem bomo s sprejemom teh stvari lahko naredili en pomemben korak naprej pri pregonu tovrstnega zelo slabega kriminala. Meni se ne zdi tukaj narobe iti malo okrog ovinka in uporabiti te obrazložitve glasu, da si zdaj povemo, kdo ima zdaj prav – ali Desus ali SMC. Jaz bi pred glasovanjem to zagotovo rad vedel.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: V imenu poslanske? Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra, dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, spoštovani predsednik, za dano besedo.

Spoštovani kolega Tonin, jaz sem se na vas skliceval iz preprostega razloga – zaradi tega ker ste govorili o sivi ekonomiji. To je bilo tisto kar mi je bilo všeč, zato sem tudi rekel, ker je bilo še dovolj časa za razpravo, da mi je žal, da imate druge obveznosti in jih tudi razumem, zaradi tega ker mi je presenetilo, da potem ko ste bili proti sivi ekonomiji, deklarirano, ste potem rekli, da boste glasovali proti našemu amandmaju. Naš amandma je naperjen zoper sivo ekonomijo. Naš amandma je namenjen temu da se uredijo stvari, na katere tudi nenehno opozarja Levica v Državnem zboru. Vem, da bom zdaj majčkeno razhudil tudi spoštovano kolegico mag. Alenko Bratušek, da smo dolgo časa razpravljali o tem vprašanju, ampak treba je vedeti, da imamo v tem zakonu, v tem predlogu zakona dve popolnoma različni zadevi. Ena, ki se nanaša na to, kaj lahko naredimo za nazaj, in druga, kaj lahko naredimo za naprej. Zato bom pustil razmišljanje o tem, kaj se dogaja pri 1. členu in mi je zelo žal, ker

sam sem tudi podprl predlog Levice k 1. členu, zaradi tega ker mislim, da če že ta del rešujemo in če odpravljamo tisto, kar je bilo – kot je bilo danes v razpravi povedano – napak storjenega, zato sem tudi sam podprl in seveda tudi pozval druge k temu, da ta amandma Levice podprejo ... Se opravičujem, žal tukaj zdajle nimamo državnega sekretarja, ki, moram reči, da je za moj okus zavajal v tem, da je rekel, da sta obe rešitvi enaki – tisti, ki sta v predlogu zakona v 3. členu in to kar smo s strani Stranke modernega centra predlagali ... Amandma ... / oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ni bila ne prejšnja, pa tudi zato bom pustil, da se tole dokonča. Prosim.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Ja, je zelo nujno, zato da sosledje povem. Namreč, to kar gre za naprej, je bistvena stvar. To kar je bilo povedano, da je čisto enako, če samo Finančna uprava Republike Slovenije obvesti delavca ali pa če delavec reče: Da, dobil sem plačo v takšni višini ... In od takšne plače potem to kar pravi tudi Desus ... In zato mi je žal, ker sem tudi povedal, da je bil v nečem zaveden in mi je zelo žal; to na kar se sklicuje glede ustave, je popolnoma res. In to želimo zagotoviti z našim amandmajem. Torej, dati v roke Finančni upravi Republike Slovenije, za kar je bilo na matičnem delovnem telesu povedano, da jim je treba dati orodje v roke, mora potem seveda Finančna uprava tudi imeti podatke, na podlagi katerih bo lahko ... Samo na podlagi tega, kar že ve, ne more ukrepati. Odpravi lahko nepravilnosti in zagotovi plačilo prispevkov samo, če ima tudi ustrezne podatke ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa.

Mi seveda tukaj očitno nadaljujemo razpravo, gospod predsednik in jaz bi prosil, da ne razpravljamo, ker smo res razpravljali tri ali štiri ure, ne vem natančno, ampak naj vsak ki se dvigne, pač pove, kako bo glasoval v imenu poslanske skupine ali pa osebno, lepo prosim.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj to ... / smeh/... Najprej bom odgovoril na prejšnje. Niti eno niti drugo ni bila čista obrazložitev, ampak očitno je za ... / oglašanje iz dvorane/ Ali lahko povem do konca prej, preden dam naslednjo postopkovno? Lahko. Niti eno niti drugo ni bila čista obrazložitev; neka zahteva se je tukaj postavila, bil je odgovor, dan v imenu poslanske skupine pod tistim kar lahko štejemo tudi kot obrazložitev glasu. To sem hotel samo povedati, ničesar drugega.

Zdaj pa postopkovno, dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, spoštovani predsednik.

Najprej seveda kar se postopka tiče, opravičilo, ampak ker je nastal nemir mi je zmanjkalo nekaj sekund, da nisem moral do konca ... / smeh v dvorani/ zbrati misli ... Razumem. In očitno, ker je bilo treba in ker je očitno še treba, bi lahko vedno znova ponavljal eno in isto in samo zato je verjetno prišlo do tega da nisem mogel misli izpeljati do konca. Tako da seveda iz navedenih razlogov, če želimo za naprej zagotoviti, da bo Finančna uprava Republike Slovenije, ki je bila spoznana ... / oglašanje iz dvorane/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ne bom jemal nobenemu, nisem vzel besede sredi, ampak...

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): ... za to da lahko učinkovito na tem področju zagotovi uresničevanje ...

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mir, prosim.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): ... pravic delavcev in seveda od delodajalcev doseže, da se držijo zavez, ki jih imajo po zakonu in po sklenjenih pogodbah, zato bomo seveda v naši poslanski skupini glasovali za ta amandma.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker to ni bilo postopkovno vam izrekam opomin. Ampak nikdar še nisem nobenemu vzel besede, to pa lahko. Še kakšno obrazložitev? Ne.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 28, proti 34.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 34.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Levica k 3. členu.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 22, proti 43.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada niste opozorili, da je bil zaradi amandmajev sprejetih na matičnem delovnem telesu predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, proti 2.

(Za je glasovalo 64.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti pa 44.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o visokem šolstvu po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, vsi so glasovali za.

(Za je glasovalo 71.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Zaključujem 51. izredno sejo Državnega zbora.

Seja se je končala 9. novembra 2017 ob 20.47.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAČIČ, MARIJA	10, 39, 51
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA	13, 38
BOH, DR. TOMAŽ	50
BOH KLANJŠČEK, MIRJAM	41, 50, 52
BOŽIČ TILEN	22, 23
BRATUŠEK, MAG. ALENKA	12, 36
BRINOVŠEK, NADA	42

C

CINK, MAG. TANJA	44
------------------------	----

D

DIMIC, IVA	11, 36, 42, 48
------------------	----------------

G

GROŠELJ KOŠNIK, IRENA	12, 24, 41
-----------------------------	------------

H

HAINZ, PRIMOŽ	30, 31, 35, 39, 44, 56
HAN, MATJAŽ	6, 7, 13, 21, 22
HORVAT, DR. MITJA	25, 30, 56, 57
HORVAT, JOŽEF	45, 46, 51

J

JURŠA, FRANC	23, 27
--------------------	--------

K

KORDIŠ, MIHA	18, 23, 40, 44, 49
--------------------	--------------------

L

LEVIČAR, MARINKA	19, 23
LISEC, TOMAŽ	15, 55

M

MAHNIČ, ŽAN	53
MATIČ, DR. DRAGAN	27
MESEC, LUKA	11, 16, 21
MURGEL, DR. JASNA	33

N

NOVAK, LJUDMILA	39
-----------------------	----

P

POGAČAR, PETER	8, 35, 37, 47
POJBIČ, MARIJAN	9, 17
PRIKL, UROŠ	7, 8, 9, 32

Š

ŠERGAN, VOJKA	27
ŠKOBERNE, JAN	29

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ	52
TABAKOVIĆ, SAŠA	53
TONIN, MAG. MATEJ	19, 21, 56
TRČEK, DR. FRANC	27, 31, 35

V

VILFAN, PETER	54
----------------------------	----

LEGENDA

- PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra**
- PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke**
- PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije**
- PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov**
- PS ZL – Poslanska skupina Levica**
- PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije**
- PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti**
- PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev**
- NeP – Nepovezani poslanec**